

glasilo delavcev
sozd
revirski
energetski kombi
edvarda kardelja

Celje - skladišče

D-Per

539/1984

1119840993, 11

COBISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

november 1984

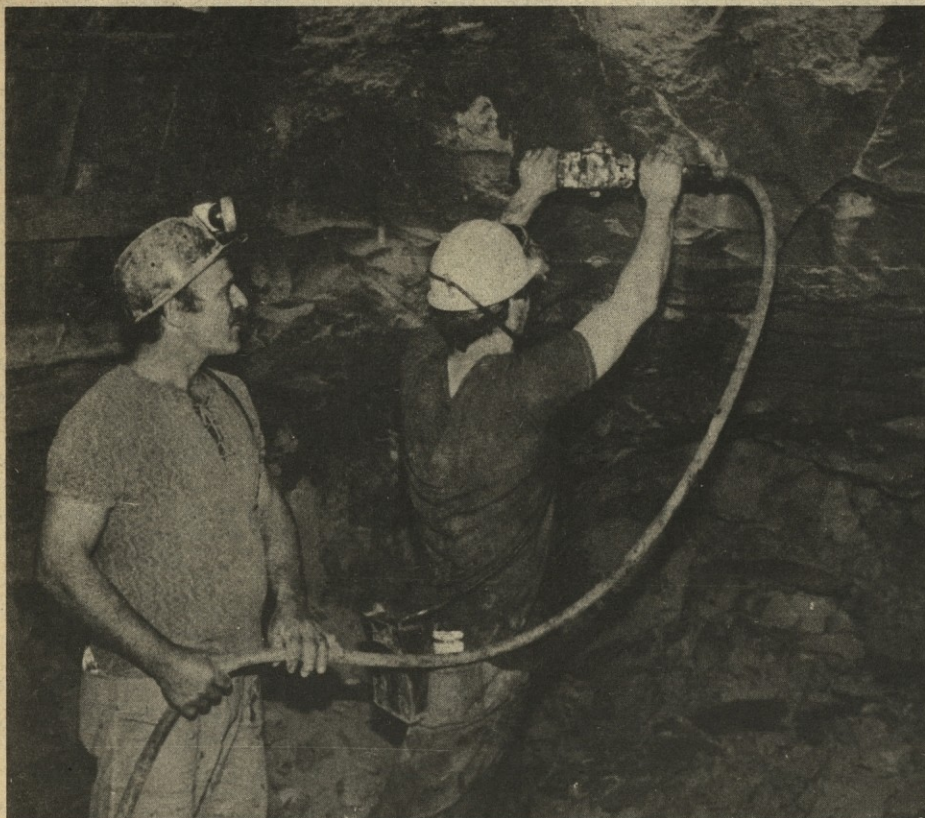
leto XX

št. 11

srečno

**Ob 29. novembru — dnevu republike
čestitamo vsem delavcem kombinata,
drugim krajanom in občanom ter
bralcem našega glasila, pa tudi vsem
poslovnim prijateljem!**

*Samoupravni in poslovodni organi,
družbenopolitične organizacije
in uredniški odbor glasila*

Priprava lukenj za razstrelivo in kasnejši odstrel. Posnetek je iz jame Kotredež, iz rudarskih investicijskih del. (foto: B. Klančar)

Ob 29. novembru

29. november 1943, znameniti dan, katerega se vsako leto s posebno pozornostjo spominjamo. Takrat so bili položeni temelji nove Jugoslavije, katere sadove uživamo že dolga leta. Dogodek je odmaknjen in je od tega časa preteklo že 41 let, vendar še danes živi v naših srcih, in je večna plamenica, ki prižiga nove ognje revolucije.

Prehojena pot revolucije obeležuje neiskončne verige pomnikov revolucije in revolucionarnega gibanja delavskega razreda in delovnih ljudi, katerih moralna, politična in revolucionarna pot in moč je rasla iz narodnostnega in političnega zatiranja ljudskih množic. Boj za osvoboditev domovine je terjgal krvni in materialni davek slehernega kosa naše zemlje, ki so ga naše partizanske enote osvajale ped za pedjo vse do zadnje bitke s sovražnikom in domačimi izdajalci. Uspešno smo prešli vrsto težav in prepek, izbojevali pomembne zmage nad vsem, ki so od zunaj ali znotraj poskušali zatreti tok razvoja novih družbenih odnosov.

Z doslednim uresničevanjem ustave, zakona o združenem delu, delegatskega sistema, politike neuvrščenosti v naši družbeni praksi, bomo najbolje izpolnili revolucionarne težnje delavskega razreda in delovnih ljudi ter se oddolžili žrtvam revolucije in narodnoosvobodilnega boja. Na njenem temelju je zrasla nova Socialistična federativna republika Jugoslavija, katere letnico rojstva praznujemo tudi letos.

Končali smo z letnim remontom bloka 1-3 (PE 1)

Redni letni remont bloka 1-3 (PE 1) je bil planiran po elektroenergetski bilanci za leto 1984 od 1. 9. do 30. 9. Zaradi objektivnih razlogov je bil v soglasju z Dispečerskim centrom Ljubljana izveden od 10. 9. do 25. 10. 1984. Podaljšanje za petnajst dni je bilo pogojeno z več deli, predvsem na obzidju kotla.

Remont bloka 1-3 (PE 1) zajema remont sledečih naprav oz. sklopov naprav:

- Kotel Pauker, leto izgradnje 1956, največji pretok sveže pare 35 kg/sek, tlak sveže pare 41 bar, temperatura sveže pare 450°C, ogrevalna površina ocevja 4595 m²;
- Turboagregat 1, dobavitelj Siemens, leto izgradnje 1938, moč 12,5 MW, napetost 3 kV;
- Turboagregat 2, dobavitelj Siemens, leto izgradnje 1943, moč 24 MW, napetost 10 kV;
- Turboagregat 3, dobavitelj Siemens, leto izgradnje 1956, moč 20 MW, napetost 10 kV;
- Črpališče hladilne vode;
- Nizkonapetostne naprave;
- Visokonapetostne naprave.

Iz navedenih podatkov, predvsem leta izdelave, lahko zaključimo, da so vse naprave krepko prekoračile normalno življenjsko dobo, ki znaša petindvajset let za tovrstne naprave. Ker pa se tudi uradno že zaključuje življenjska doba stare elektrarne v sred-

njeročnem obdobju 1985-1990, remonte zadnja leta izvajamo z manjšimi vlaganji. Vendar je kljub temu nivo obratovalne pripravljenosti na zelo visoki ravni. Za letošnji remont je značilno, da smo vsa remontna dela opravili v lastni režiji, razen zidarskih del na kotlu, ki jih je opravljalo podjetje KIP iz Ljubljane. Vsa ostala dela pa so opravili delavci iz tozda Vzdrževanje in tozda PEE T. Kakšnih večjih posebnosti pri remontu nismo opazili. Dne 5., 6. in 7. 11. smo poizkusno obratovali, da smo v živo preizkusili, kako je bil remont izveden. Obratovanje je pokazalo, da vse naprave delujejo dobro, tako da je blok 1-3 pripravljen, da v kriznih obdobjih zopet pomaga reševati energetske situacije.

Blok 1-3 (PE 1) je po elektroenergetski bilanci za leto 1984 planiran z 25 GWh električne energije. Do 10. 11. 1984 je blok proizvedel 16,4 GWh električne energije. V mesecu novembru in decembru je planirana proizvodnja še 12 GWh. Glede na ugodno hidrologijo je malo verjetno, da bo blok obratoval zaradi potrebe. Če pa bo temperatura padla pod ničlo, pa bo zaradi nevarnosti zmrzovanja blok obratoval. Torej je realizacija plana izključno odvisna od temperature v zadnjih dveh mesecih.

Leopold Jamšek

Udarniška akcija v Senovem

Člani Osnovne organizacije ZK rudnika Senovo so v nedavni razpravi o sklepih 13. seje CK ZKJ kritično in samokritično razpravljali o težavah in slabostih, ki se pojavljajo pri delu. Sklenili so skupno z nečlani ZK, da v novembru znova organizirajo udarniško delo, tretje po vrsti. S to akcijo naj bi poskušali „ujeti“ količinski načrt proizvodnje premoga.

Pobuda je bila zelo dobro sprejeta. Z navdušenjem so jo podprli mladi na rudniku. Ti so namreč „svojo“ prvo udarniško akcijo izvedli že 27. oktobra letos.

Delegati delavskega sveta so 5. 11. 1984 pobudo soglasno podprli in odločili, da se bodo akcije vsi udeležili pod geslom NA UDARNIŠKI NAČIN ČIM VEČ PREMOMA!

Tretjo udarniško akcijo so izvedli na rudniku Senovo v soboto, 24. novembra 1984. Prijave so zbirali do 21. novembra, tako da so organizatorji pravočasno lahko pripravili vse potrebno za čim ugodnejši potek in uspeh akcije. Z zelo uspešno akcijo so udeleženci na svojstven, delovni način proslavili letošnji dan republike — 29. november!

Priprave za zimsko-pomladansko proizvodnjo premoga v jami Trbovlje

Rudnik rjavega premoga Trbovlje je že nekaj let poleg površinskih kopov glavni nosilec proizvodnje premoga v kombinatu Edvard Kadelj. Za doseganje proizvodnje so vsako leto potrebni večji napor. Zakaj? V jami odkopavamo v glavnem talninski premog slabše kvalitete z vložki gline. Zaglajen premog z vodo pa predstavlja tudi resen problem pri transportu.

Rovni premog, ki prihaja iz naše jame, tako ne dosega večje toplotne vrednosti kot 9 GJ/tono. Tega zato tretiramo kot energetski premog, ki zahteva ustreznega porabnika. V našem primeru je to TET. Zaradi letošnje okvare na kotlu v TET je bila naša proizvodnja v poletnih mesecih motena. Premog s tako kvaliteto je bilo težko prodati. Vse sile smo zastavili v izboljšanje kvalitete rovnega premoga. To smo deloma tudi dosegli. Malo je k temu pripomoglo odkopavanje premoga v VI. polju, ki ga še sedaj odkopavamo. Zaradi navedenih težav v poletnih mesecih in zaradi plansko presežene kvalitete se je naš fizični plan v jesensko-zimski sezoni nekoliko znižal, s tem da smo zadržali planirano toplotno vrednost — 575.000 ton. S takim izhodiščem smo planirali tudi prihodnje leto. Po srednjem planu do

leta 1990 naj bi znašala 600.000 ton s toplotno vrednostjo 9 GJ/tono. Vemo, da te količine na planiranih odkupih zaradi načrtovanega remonta termoelektrarne nikakor ne bi dosegli. Zato smo v plan vključili 150.000 ton komercialnega premoga z 12,6 GJ/tono, katerega naj bi v času remonta dajali TET. Za proizvodnjo le-tega bodo potrebne še posebne priprave, ker vemo, da v naši jami skoraj ni polja, kjer bi lahko odkopavali premog take kvalitete. Termoelektrarna bo izvedla remont v poletnih mesecih. Zaradi tega je težišče našega fizičnega plana pomaknjeno na zimsko-pomladansko obdobje.

Priprave na proizvodnjo tja do konca maja 1985 potekajo v nakazani smeri, etaže s slabšo kvaliteto premoga naj bi se zaključile do tega roka (AB — klasični odkop, Vode — klasični odkop). Kje bomo odkopavali premog v prvih petih mesecih? Nadaljevali bomo z odkopavanjem v VI. polju (kl. čelo k. 315/300), v AB polju (kl. čelo k. 277) in Vode polju (k. 230). V decembru bi morali odpreti mehanizirani odkop s SHP Marell-Hydro in strojem Eickhoff.

Vse priprave zanj so izdelane, ni pa še znano, kdaj bo naredil podporje, ki ga bomo

vgradili. Tudi v VI. polju bomo odprli odkop, priprave zanj že sedaj izdelujemo (k. 290/275). Priprave za odkop v Pasetti pa so bile izdelane že v prvi polovici tega leta.

V zg. VII. polju tudi pripravljajo (RŠC) klasični odkop. Polagajo že mehanizacijo za novo transportno pot z etaže k. 388.

V prvih treh mesecih naj bi s teh odkopov dajali po 2.300 ton dnevno. V pomladnih mesecih pa nekoliko manj, s tem da bi izvršili vse priprave za proizvodnjo v poletnih mesecih. Dolžina odprte odkupne fronte 200 — 230 m bi morala zadostovati za načrtovano proizvodnjo, če ne bo presenečenj. Storitve bi radi zadržali na sedanji ravni. Vemo, da nam iz leta v leto padajo, ker je fluktuacija v DE jama izredno velika in ker imamo zastarelo mehanizacijo. Tudi materialne stroške moramo zadržati v sedanjih mejah, s tem da bo izkoriščenost odkopne fronte maksimalna, vsaj v tem času, ko bo naša proizvodnja usmerjena v pridobivanje energetskega premoga. Mislim, da z doslednim izvajanjem že začrtane proizvodne politike ne bo težko dosegati proizvodnega plana v zimsko — pomladanskem obdobju.

Marko Kavčič

8. obzorje v Kotredežu je prebito

Jamo Kotredež med 6. in 8. obzorjem, to je med kotama - 110 in - 230 m, odpiramo od leta 1978. V letu 1981 so bila odkopana polja v jami Kotredež med 6. in 7. obzorjem, ki so bila odprta po odobrenem investicijskem programu, potopljena. S tem so bile blokirane že odprte zaloge premoga v višini 518.000 ton oziroma skupne zaloge v ležišču med 6. in 8. obzorjem 4.997.000 ton in zaloge premoga med 8. in 9. obzorjem še 2.124.000 ton.

Po vodnem vdoru je bil izdelan poseben sanacijski program. Po tem programu je bil predviden kot osnovni varnostni ukrep, znižanje nivoja vode v vodonosnem dolomitnem masivu, ki se nahaja v talnih plasteh strmega premogovega sloja. Z izvedbo del po sanacijskem programu, ki jih je izvedel GZL Ljubljana in TOZD Premogovnik Kotredež, je do sedaj uspelo znižati nivo vode v dolomitu za 282 m, to je v centru vdora na nivo 6. obzorja.

Že izdelana sanacijska dela, ki so obsegala čiščenje in obnovo z muljem zapolnjenih jamskih prostorov in izgradnjo nadomestnih objektov, omogočajo od februarja 1983 proizvodnjo premoga s polja 77, dočim bo v polju 74 stekla proizvodnja v četrtem kvartalu tega leta.

Za odkopavanje vseh zalog med 6. in 8. obzorjem je potrebno postopno znižati nivo vode na nadaljnjih 120 m, to je na nivo 8. obzorja. S tem namenom se od začetka leta 1984 pospešeno nadaljujejo odpiralna —

investicijska dela, ki so bila ustavljena po vodnem vdoru 1981. leta.

Z namenom pospešenega izvajanja odpiralnih del so se dela odvijala iz dveh prijemališč. Iz severne in južne strani s prebojem na 8. obzorje na koti - 230 m. Med transportnim prekopom P-80/J in vpadnikom V-73-83 je vzpostavljeno pretočno zračenje, ki bo omogočilo dokončanje izgradnje črpališča in RTP (transformatorske postaje) na 8. obzorju kakor tudi pričetek drenažnih del za znižanje nivoja vode na 8. obzorju.

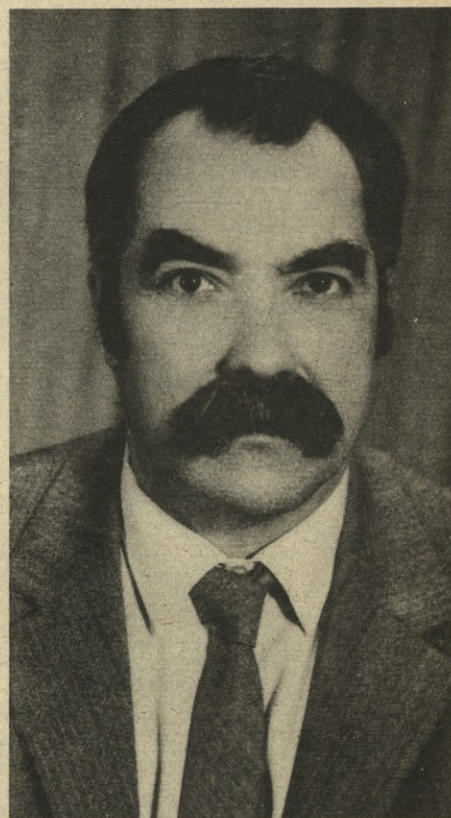
Po aneksu I k investicijskem programu bodo rudarsko gradbena dela končana v letu 1986, kar bo omogočilo kontinuiteto proizvodnje premoga v planiranem obsegu po 319.000 ton/leto pri 303 delovnih dnevih.

Za do sedaj opravljena dela je bilo porabljenih 1.019.531.000,00 din.

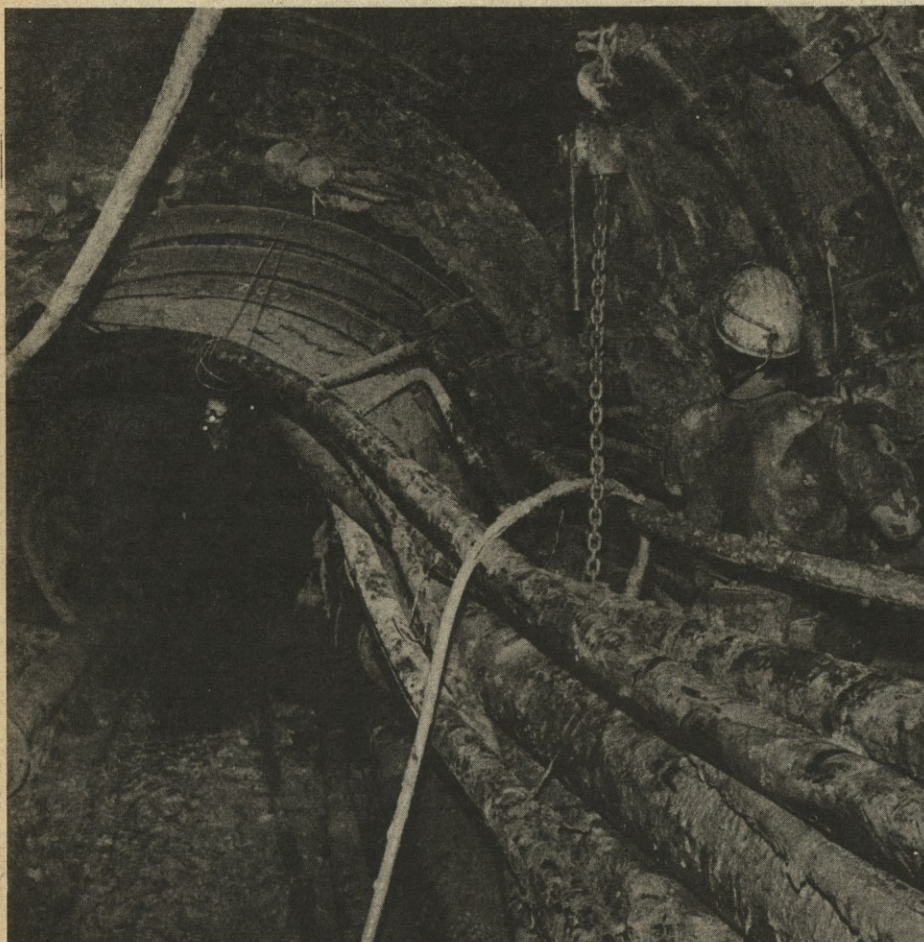
Odpiralna dela v jami Kotredež izvaja že od začetka DO RGD TOZD RIG Trbovlje. Dne 12. 10. 1984 so prebili med P-80/J in P-83/J ter vpadnikom 24° V-73-83.

S tem prebojem je dejansko izvršena prva bistvena faza odpiralnih del, ker je vzpostavljeno pretočno zračenje med 6. in 8. obzorjem.

S tem prebojem in pretočnim zračenjem so dani pogoji za hitrejše in varnejše delo pri permanizaciji izdelanih objektov, ki jih je potrebno na 8. obzorju še permanizirati, oziroma podgraditi še z betonom, ker bodo služili svojemu namenu daljšo dobo. Znatno se bodo izboljšali pogoji dela pri nadalj-

Ivan Vovk, vodja gradbišča DO RGD — tozd RIG na Rudniku Zagorje.

Posnetek iz jame Kotredež v oktobru letos. (foto: B. Klančar)

njih izkopih, kar bi moralo vplivati tudi na večje delovne uspehe in rezultate dela.

Za ponazoritev načina in obsega del lahko povemo, da smo pri izgradnji vpadnikov, presipnikov in pogonskih postaj, objektov prečnih povezav, črpališč, strojnice, transformatorskih postaj, vodnih prog ter križišč, izkopenega premera 3,3 do 6 m ter naklona od horizontalnih objektov pa vse do naklona 24° v skupni dolžini preko 1300 m in količini izkopenega materiala okoli 18.000 m³, vgradili sledeče količine gradbenih materialov: porabili smo okoli 2.900 kosov jeklenega ločnega podporja, 62.000 kosov betonskih oblikovancev, 8.000 m² jeklenega opaža, 7.000 kg armaturnih mrež, 250 ton brizganega betona ter še razne gradbene materiale.

Za dokončanje objektov bo potrebno izdelati več sto metrov betonske obloge s preko 1.000 m³ vgrajenega črpalnega betona.

Kljub težkim montageološkim pogojem ter številnim drugim težavam, ki so spremljale naše rudarje kot tudi rudarje na proizvodnji premoga, smo s skupnimi močmi le uspeli „odpreti“ 8. obzorje jame, kar je eden bistvenih pogojev za nadaljevanje proizvodnje premoga. Delavci delovne organizacije rudarska gradbena dejavnost (RGD) menimo, da smo tako dosegli še en delovni uspeh v nizu podobnih skozi dvaintrideset letni obstoj naše dejavnosti.

Ivan Volk

Izpolnjevanje delovnega načrta v času od 1. I. do 15. XI. 1984

1. Proizvodnja premoga (ton)

TOZD, DO	Operativni načrt (v tonah)	Doseženo (ton)	Razlika — +	%	Ob dela prostih sob.
PH	238.694	189.168	— 49.526	79,3	9.370
PO	174.528	192.936	+ 18.408	110,5	2.771
PT	492.324	515.287	+ 22.963	104,7	9.678
PKO	236.988	237.349	+ 361	100,2	3.357
RSC	19.098	—	— 19.098	—	—
PK Lakonča	158.605	166.164	+ 7.559	104,8	410
DO ZPT	1.320.237	1.300.904	— 19.333	98,5	20.186
RPS	105.300	100.861	— 4.439	95,8	
RPK	104.711	116.527	+ 11.816	111,3	
RPL	35.300	29.250	— 6.050	82,9	
SOZD REK	1.565.548	1.547.542	— 18.006	98,8	

2. Proizvodnja električne energije (Mwh)

TOZD	Načrt	Doseženo	%
PEE-PP	14.500	14.699	101,4
PEE-N	470.000	472.306	100,5
KE	—	— 450	—
DO TET	484.500	486.555	100,4

3. Proizvodnja ostalih proizvodov

TOZD	Letni načrt	Doseženo	%
Gramat			
— opekarna (enot)	8.300.000	4.398.642	53,0
— kamnolom (m³)	50.000	38.388	76,8
— Avtoprevoz Zasavje (t/km)	—	8.021.755	—
PKO			
— kamnolom (m³)	90.000	93.363	103,7
RES D H			
— toplotna (Mwh)	29.000	ocena 18.427,6	63,5

4. Storitve (do zadnjega v preteklem mesecu) v dinarjih

TOZD	Letni načrt	Doseženo (I. — X. 1984)	Odstotek
DO ZPT			
— RES D H	322.795.000,00	281.786.468,20	87,3
— RES D T	276.319.000,00	268.153.223,20	97,0
— RES D Z	169.686.000,00	211.460.544,60	124,6
— RPL	110.026.000,00	107.634.473,15	97,8
DO RGD			
— RIG	1.086.449.000,00	891.012.034,85	82,0
— ESMD	185.500.000,00	ocena 244.232.592,55	131,7
— Avtoprevoz Zasavje	158.000.000,00	171.232.243,30	108,4
Gramat			
— opekarna	67.500.000,00	42.688.870,00	63,2
— kamnolom	11.236.000,00	8.818.201,50	78,5
— gradbena skupina	10.000.000,00	28.102.289,00	281,0
DO TET			
— vzdrževanje naprav	266.438.093,00	228.456.794,10	85,7
DO IMD			
— SIMD	179.560.000,00	158.895.595,15	88,5
— EIMD	78.500.000,00	60.926.168,95	77,6

Nadaljevanje sanacije v jami Kotredež

Nadaljnje delo pri sanaciji zaplavljenih ter stisnjenih prog in odkopov v P-74-4 poteka tako, da je odkop na 4. etaži vzhodno že očiščen, zamenjati je bilo potrebno SALZGITTER stopnice in stojke. Vendar sedaj na njem že normalno obratujemo in je zamenjal odkop v P-77 na 4. etaži, kjer je zaključeno odkopavanje etaže ter izvajamo priprave za odkopavanje 5. etaže v tem polju.

Tudi odkop v krovnem delu 4. etaže P-74 je pretesarjen in očiščen. Pričeli smo z odkopavanjem tega dela sloja. Talna proga, ki so jo očistili delavci, je očiščena do odkopa. Na izkopu pa so pričeli čistiti in tesariti delavci delovne skupine iz jame Kotredež, ki imajo nalog, da očistijo odkop, ga pretesarijo in usposobijo za odkopavanje. Poleg tega je potrebno še pred pričetkom odkopavanja zavrtati iz proge v smeri proti jugu pravokotne raziskovalne vrtine, ki bi povečale varno odkopavanje na tem širokočelnem odkopu. V drenažnem prekopu je zavrtanih sedem drenažnih vrtin v naslednjih dolžinah in količinah vode, izmerjenih pri ponovnih meritvah.

Vrtina št.	Dolžina	Količ. vode l/min.
1	96 m	191
2	135 m	629
3	110 m	225
4	101 m	333
5	102,5 m	180
6	85	1833
7	80 m	300

Tako so sedanje količine vode, merjene na izlivu pri Vinskem vrhu 12,2 m³/min. Piezometer pa je na koti - 72,36 m in pada v zadnjem času za okoli 27 cm.

Anton Prebil

Zahvala

Upokojenci DO RGD — tozda GRAMAT smo se pred kratkim udeležili izleta članov kolektiva tega tozda v Stubice. Nanj so nas, kot vedno doslej, tudi tokrat povabili predstavniki tozda. Za pozornost, ki nam jo izkazuje vsako leto ob raznih priložnostih, se iskreno zahvaljujemo samoupravnim in poslovnim organom kakor tudi sindikalni organizaciji tozda GRAMAT. Počutili smo se dobrodošle in enakopravne z aktivnimi sodelavci. Upamo, da bodo tako lep odnos do nas, bivših sodelavcev, ohranili tudi v bodoče.

Upokojenci
tozda GRAMAT

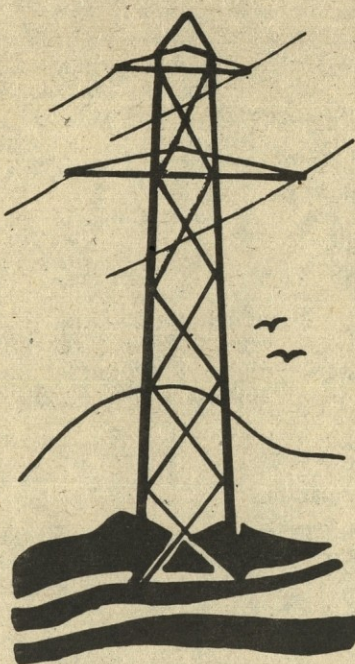
Iz jame Kotredež v oktobru letos (foto: B. Klančar)

Proizvodnja premoga v Jugoslaviji

Splošno združenje premogovnikov Jugoslavije je objavilo podatke o proizvodnji premoga v Jugoslaviji v obdobju januar - oktober 1984.

V tem času so rudarji jugoslovanskih premogovnikov nakopali skupno 53.506.000 ton. Napram enakemu obdobju lanskega leta je proizvodnja večja za 5.308.000 ton oziroma za 11 odstotkov. Letošnji načrt znaša 64 milijonov ton in kaže, da bodo rudarji ta načrt morda le izpolnili, čeprav je kazalo, da ga spričo naštetih zaviralnih okoliščin ne bo možno.

O vzrokih, ki ovirajo večji izkop premoga, smo že večkrat pisali. Če jih še enkrat omejimo, so to težave pri transportu zaradi pomanjkanja železniških vagonov, pomanjkanje rezervnih delov za predvsem uvoženo opremo, pomanjkanje rudarjev, deviz za nakup nove opreme in zaščitnih sredstev in vrsta drugih okoliščin.

Program raziskav za leto 1985

Vsa zadnja leta smo šele v prvih mesecih leta pričeli pripravljati program raziskav za tekoča leta, to je programe za raziskovalna dela, ki so se financirala iz sredstev „benzinskega“ dinarja 1982 in naftnega dinarja 1983 in 1984.

Predno so bili ti programi na nivojih SZE, ISE in RSS sprejeti in da so sredstva postala operativna, je poteklo najmanj štiri mesece. Po izbiri izvajalcev del in podpisu pogodb smo z deli lahko pričeli šele v drugi polovici leta. Ta zamuda nas je mnogokrat ovirala, da se dela niso mogla kontinuirano nadaljevati, ali pa so nas morali izvajalci kreditirati, niti niso bila končana v koledarskem letu.

Da se s takimi neljubimi zakasnitvami prekiné, je odbor za premog in uran pri Splošnem združenju energetike v soglasju z ISEP-om, RSS in LB-ZB na svoji seji dne 29. 9. 1984 sprejel sklep, da morajo biti programi za leto 1985 pripravljeni že v oktobru letošnjega leta, da bodo lahko sprejeti do konca leta in sredstva operativna že z začetkom leta.

DS TSO je k pripravi programa pristopil takoj in pričel po posameznih RRP zbirati podatke za leto 1985 prognozirana raziskovalna dela, ki bazirajo predvsem na ugotovitvah doslej izvršenih raziskovalnih del, to je po principu iz znanega v neznanu. Iz tega vzroka ne bomo raziskovali na povsem novih območjih, ampak v glavnem dopolnjevali že izvršene raziskave na obstoječih območjih.

V program so vključena naslednja raziskovalna dela:

RRP Hrastnik

Na območju Dol - Laško se bo nadaljeval izkop raziskovalno odpiralne proge na nivoju Savskega obzorja in vrtanja še dveh šopov raziskovalnih vrtin.

V jami Hrastnik je predvideno nadaljevanje izkopa drenažno raziskovalnega hodnika na k. 48 in izdelave komor za vrtnalno garnituro in je poseben poudarek na raziskovalnem vrtanju v območjih A in C polja. Predvidenih je 2170 m raziskovalnih vrtin, ki naj ugotovijo lego, možnost in kvaliteto premoškega sloja pod k. 80.

Na k. 120 v jami Ojstro je predvidena izdelava raziskovalnega hodnika in iz njega šop raziskovalnih vrtin.

RRP Trbovlje

Že več let trajajoča raziskovalna dela v Franciška polju se bodo nadaljevala. V severnem predelu so predvidene raziskave z raziskovalnim nadkopom in raziskovalno progo (336 m), jugozahodni del pa bo raziskan s 16 vrtinami s površine (1280 m). V jami je v območju AB polja predvidenih 40 vrtin v skupni dolžini 745 m.

RRP Zagorje

Ker se odkopavanje v sedaj znanih in odprtih poljih jame Loke bližje koncu je nuj-

no, da se še pred zaprtjem jame izvršijo raziskave v obrobem severovzhodnem predelu. Zato so na k. — 57 predvidene raziskovalne proge v dolžini 470 m in nato jamsko raziskovalno vrtanje (6 vrtin - 1640 m).

Rebalans programa raziskav za leto 1984 je zajel raziskave severnega krila predela Kotredež-zahod z jamskimi vrtinami s 6., 7. in 8. obzorja. Za leto 1985 je predvideno nadaljevanje teh raziskav z dvema vrtinama s površine (800 m) v severnem krilu, z eno vrtino 900 m pa naj bi ugotovili dno kadunje.

Raziskovalno vrtanje za ugotavljanje količine in kvalitete nižekaloričnega premoga v območju Kotredeškega rova je bilo v letih 1983 in 1984 končano. Za leto 1985 je predvidena raziskovalna proga po premogu, ki naj ugotovi pogoje za kasnejšo eksploatacijo in dokončno izbiro odkopne metode.

Tudi raziskave na območju Loke - Izlake so predvidene, in to z dvema strukturnima vrtinama s površine (1200 m).

RRP Laško

Da se čimprej ugotovijo slojne prilike v centralnem delu jame, je predvideno nadaljevanje izkopa raziskovalno-odpiralnega hodnika (150 m) na k. 196 in izkop raziskovalnih prečnikov do slojev (1500 m) na nivoju glavnega rova.

RRP Senovo

V zadnjih dveh letih so se izvajala raziskovalna dela v opuščnem polju Dol na k. 132, in to z raziskovalnim rovom in raziskovalnimi vrtinami. Ugotovljeno je bilo, da se leča dolskega premogovega sloja nadaljuje tudi v globino, zato je za leto 1985 predvidena na nižji koti 52 raziskovalna proga v dolžini 480 m.

Na območju Srebotno, kjer je bil pred desetletji premog odkopan od k. 310 v globino, so do te kote še neodkopani deli premogovega sloja. V letu 1984 so bile izvršene s površine tri raziskovalne vrtine, ki so dale pozitivne rezultate. Da se ta predel razišče na širšem območju, je za leto 1985 predvidenih še pet raziskovalnih vrtin v dolžini 275 m.

RRP Kanižarica

Z raziskovalnimi hodniki in nadkopi so predvidene nadaljnj raziskave II. premogovega sloja v bloku A Južnega polja in 2. plošče IV. premogovega sloja v polju Kadunja in severovzhodnega dela istega polja, skupaj raziskovalna dela v dolžini 548 m. Vzporodno z napredovanjem teh rudarskih raziskovalnih del bo potekalo tudi raziskovalno vrtanje po sistemu šopov vrtin, skupaj 48 vrtin v dolžini 6090 m. Vrtanje jamskih hidrogeoloških vrtin za ugotavljanje položaja krede in njene vodonostnosti, ki se bo pričelo koncem leta 1984, se bo nadaljevalo še v letu 1985 (Južno polje - 230 m vrtin).

Tudi z raziskovalnim vrtanjem s površine bomo nadaljevali, izvršanih bo deset vrtin v

vzhodnem delu premoške kadunje in ena v zapadnem delu Južnega polja, ker ta del še ni bil raziskan. S petnajstimi vrtinami bodo raziskani izdanki na zahodnem robu kadunje.

Ker je do sedaj jugozahodni del premoškovne kadunje še povsem neraziskan, so tu predvidene geofizikalne raziskave.

Opušteni premogovniki

Rudnik lignita Globoko - Brežice

Pripravljalna dela za pričetek rudarskih raziskovalnih del so se že pričela. Za leto 1985 je predvideno dokončanje platoja in dostopne ceste, v okviru rudarskih del pa je predviden izkop z delno permanizacijo 174 m izvažalnega in 261 m zračilnega vpadnika ter 470 m odvoznega in 460 m zračilnega nadkopa. Predvidena je tudi prečna proga v dolžini 70 m.

Dokaj obširen je tudi program raziskovalnih vrtin s površine. Za prekatégorizacijo zaloga iz C1 v B kategorijo glavnega in talninskega sloja in zalog v zahodnem območju je predvidenih trinajst vrtin v dolžini 3250 m. Predvidene so tudi vrtine za raziskavo zgornje plošče glavnega sloja na južni meji, vrtina na vzhodni meji in vrtine vzhodno od bivšega rudnika, skupno sedem vrtin, dolžine 1200 m. Za projektiranje vpadnika do k. 50 sta predvidene 2 vrtini, dolžine 400 m.

RRP Krmelj

V IV. kvartalu letošnjega leta so pričeli z raziskovalnim vrtanjem na širšem območju tega opuščenega premogovnika. Dosedanji rezultati so dokaj ugodni, zato se bo vrtanje s površine nadaljevalo. Predvidenih je še pet strukturnih vrtin v dolžini 1400 m, in to z detajlno geološko spremljavo in spremljavo kvalitete.

Rudnik lignita Ilirska Bistrica

Že v letu 1984 je bilo v programu raziskovalno vrtanje na ožjem območju, vendar do realizacije ne bo prišlo, ker te raziskave niso bile v prioritetenem redu. Predvidene so sedaj za leto 1985, in to deset strukturnih vrtin v dolžini 700 m.

Program raziskovalnih del smo pripravili na osnovi podatkov, katere so nam posredovali posamezni koristniki raziskovalnih del oziroma po dosedanjih ugotovitvah. Program bo potrebno še pregledati in analizirati ter uskladiti s kapacitetami posameznih možnih izvajalcev raziskovalnih del, ker naj bi bil izvršen v enoletnem obdobju. Celoten program je že tudi stroškovno ovrednoten. Višina razpoložljivih sredstev pa bo dokončno potrdila njegov obseg in prioriteten red izvajanja raziskovalnih del.

Osnove za dolgoročni plan razvoja premogovnikov, združenih v REK EK

Načrt dolgoročnega razvoja odkopavanja nižjekaloričnega premoga v jami Kotredež

I. nadaljevanje

V septembrski številki glasila „Srečno“ smo predstavili delavcem kombinata osnove za dolgoročni plan razvoja sedaj odprtih jam v premogovnikih, združenih v REK EK.

V tem sestavku nadaljujemo s predstavitvijo novih nahajališč in osnov za opuščene premogovnike. Prikazali bomo plan odkopavanja nižjekaloričnega premoga v sedanji jami Kotredež ter odkopavanje kvalitetnega rjavega premoga v jami Kotredež — zahod, prikazali bomo tudi v tabelaričnem pregledu dolgoročni plan celokupne proizvodnje premoga in potrebni stalež na rudniku Zagorje v obstoječi jami Kotredež, jami Kotredež — zapad in pri odkopavanju nižjekaloričnega premoga v obdobju 1986 do 2000.

V naslednjih številkah Srečno pa bomo prikazali plane razvoja nahajališč Globoko, Dol, Krmelj in Ilirska Bistrica, ko bodo na posameznih področjih raziskovalna dela izvedena do take mere, da bo možno že izdelane osnove za dolgoročne plane iz leta 1983 dopolniti.

Pregled zalog nižjekaloričnega premoga v jami Kotredež

Zaloge med površino in 1. obzorjem so bile raziskane v letih 1983, 1984 z globinskim vrtnjem.

Iz poročila GZL o rezultatih raziskav v tem obdobju izhajajo sledeče zaloge nižjekaloričnega premoga.

pričakovati vplivov navedenega odkopavanja na naselje Levstikova ulica kakor tudi južneje locirano republiško cesto II. reda Zagorje — Trojane in potok Medijo.

Časovni plan odpiranja in eksploatacije nižjekaloričnega premoga med površino in 1. obzorjem v jami Kotredež

Na osnovi študije Rudarskega inštituta Ljubljana o odkopavanju kotlovnega premoga v jami Kotredež z določitvijo tehnologije odkopavanja iz leta 1982, podatkov o rezultatih raziskav zalog nižjekaloričnega premoga, izvršenih leta 1983 in 1984 z globinskim vrtnjem ter dopolnilnih raziskovalnih del z izdelavo raziskovalno odpiralnih komunikacij zaradi ugotavljanja montangeoloških prilik in slojišču, ki so v teku, je v izdelavi dopolnilni rudarski projekt odpiranja in eksploatacije navedenih zalog ter bo v prvi tretjini leta 1985 izdelan investicijski program.

Realizacijo 1. faze investicijskega premoga predvidevamo do konca leta 1985, v letu 1986 pa redno eksploatacijo navedenih zalog pri letni proizvodnji v 265 delovnih dneh po 85.000 ton/leto.

Proizvodnja med površino in 1. obzorjem bo potekala upoštevajoč zaloge nižje kaloričnega premoga s kurilno vrednostjo nad 9 MJ/kg od leta 1986 do leta 1995 ob predpostavki, da bo navedeni investicijski program odobren v prvi polovici leta 1985.

2.0. Zaloge nižjekaloričnega premoga kurilne vrednosti nad 9 in pod 9 MJ/kg

Območje	kur. vred.	A	B	C1	B	Skupaj C
nad koto 250 med ord.	kv 9 MJ/kg —	380.000	—	567.000	—	—
3950 in 4400 (Pn -03)	kv 9 MJ/kg —	187.000	—	—	—	—
nad koto 250 med ord.	kv 9 MJ/kg —	78.000	—	116.000	—	—
4400 in 4650 (Pn -04)	kv 9 MJ/kg —	38.000	—	—	—	—
med kotama 250 in 175	kv 9 MJ/kg —	299.000	311.600	462.000	467.600	—
med ord. 3950 in 4650 (13 + 14)	kv 9 MJ/kg —	163.000	156.000	—	—	—

Zaloge, preračunane v prodajne tone pri upoštevanju 20 % izgub s kurilnostjo nad 9 MJ/kg so 854.880.

Lokacija eksploataibilnih zalog

Zaloge so locirane med naseljem Podvine v KS Rudnik-Toplice in ventilatorsko postajo Potoška vas na nenaseljenem področju, ki ga prečka rudniška cesta iz separacije na jalovišče Ruardi.

Vplivi odkopavanja na površino

Predvideva se odkopavanje strmega sloja nižjekaloričnega premoga z rušenjem s povečano višino odkopnih etaž.

Zaradi predvidenega odkopavanja v bližini površine in načina odkopavanja pričakujemo večja ugrezanja površine in lokalna plazenja na območju med naseljem Podvine in ventilatorsko postajo Potoška vas ter severno od naselja Levstikova ulica.

Da bi preprečili ogrevanje zaostalega premoga nad odkopnimi etažami in direktne dotoke meteorske vode skozi porušene plasti na odkopne etaže, je predvideno stalno zasipavanje vgreznin z jamsko in separacijsko jalovino in komprimiranje dosutega materiala, posebno v območju rudniške ceste na jalovišče Ruardi. Ta mora ostati prevozna ves čas eksploatacije zaradi odvoza tistih odpadnih materialov na jalovišče, ki ne bodo primerni za zasipavanje ugreznin.

Ker bo odkopavanje strmega sloja nižjekaloričnega premoga, ki vpada proti severu, potekalo na območju, ki je proti jugu proti eventualnemu plazenju zaščiteno z določitnim grebenom — Ocepkovim vrhom, ni

Plan proizvodnje v 000 ton

1986 — 1990	1991 — 1995	1996 — 2000	Skupaj
425	425	—	850

Pregled plana odpiranja bilančnih zalog B + C1 kategorije s kurilno vrednostjo nad 9 MJ/kg v ležišču

Bilanč. zaloge 31.12.1984	odprte 1983-1985	odprte 1986-1990	odprte 1991-1995	odprte 1986-1995
1.068	458	610	—	1.068

Investicijska vlaganja

1983-1985	1986-1990	1991-1995	Skupaj
210.725	281.160	—	491.884

Načrt dolgoročnega razvoja odkopavanja rjavega premoga v jami Kotredež — zahod v južnem in severnem krilu premogovne kadunje

Pregled zalog rjavega premoga v jami Kotredež-zahod v južnem in severnem krilu

Kategorija	A	B	B + C1
Blok A	4.669.045	2.576.995	7.246.040
Blok B	54.500	1.154.175	1.208.675
Blok C	587.515	319.390	909.905
	5.311.060	4.050.560	9.361.620

Pod koto — 300 so ocenjene zaloge C₂ kategorije 7.166.000 ton.

Za ugotavljanje montangeoloških prilik pri predvidenem odkopavanju zalog v južnem krilu kadunje v jami Kotredež — zahod so v prihrabinah in premogu predvidene v obdobju 1984/85 dodatne raziskave z raiškovalnim hodnikom po premogu na nivoju 6. obzorja do zapadne mneje bloka A.

Zaloge v južnem krilu

Zaloge premoga med površino in koto — 300 (9. obzorje) v južnem krilu v jami Kotredež — zahod so bile raziskane med leti 1978 in 1984. Iz poročila GZL o rezultatih raziskav v tem obdobju iz leta 1984 izhajajo sledeče zaloge po posameznih blokih:

Pri dosedanjih raziskovalnih delih smo ugotovili, da je od 2. obzorja (kota 130) do 9. obzorja (kota — 300) premogovni sloj v bloku „A“ normalno razvit z normalno horizontalno debelino sloja od 10 m do 30 m predstavlja smerno zapadno nadaljevanje južnega krila sedanje jame Kotredež.

Zaloge v ležišču v bloku „A“ so razporejene takole:

V ležišču prodajne tone*
(izkoristek 1,05 ton/m³)

2. — 4. obzor	761.885 ton	551.709
4. — 6. obzor	1.838.270 ton	1.331.161 ton
6. — 9. obzor	4.387.950 ton	3.177.481
Skupaj	6.988.105 ton	5.060.351

* Upoštevan izkoristek pri odkopavanju s Sublevel odkopno metodo 0,97 t/m³ in pri odkopavanju z normalno višino etaže in zasipom 1,14 t/m³ ter povpreček 1,05 t/m³.

Z dosedanjimi raiškovalnimi deli smo prav tako ugotovili, da so v bloku „B“ pretežne zaloge od kote — 230 navzdol in znašajo 1.208.675 ton v ležišču, ter da so v bloku C zaloge pretežno med 2. in 4. obzorjem ter znašajo 809.005 ton v ležišču.

V bloku „B“ so zaloge locirane pod republiško cesto II. reda in severno od tovarne Varnost ter v bloku C pod potokom Medija in tovarno Varnost ter glede na količine in lokacijo ne prihajajo po dosedanjih ocenah v poštev za eksploatacijo.

Glede na navedeno prihajajo v poštev v južnem krilu jame zapad za eksploatacijo predvsem zaloge premoga v bloku A. Te zaloge so pretežno v sedanjem varnostnem stebru jaška Vine.

Zaloge v severnem krilu

Prognozirane zaloge v severnem krilu na območju jame Kotredež-zahod so generalno ugotovljene v podaljšku Vine rova s prekopom na 4. obzorju in ob izdelavi vpadnika V-80/2 med 7. in 9. obzorjem ter so zahodno smerno nadaljevanje strmega premogovnega sloja, ki ga odkopavamo v severnem krilu v sedanji jami Kotredež.

Zaloge v severnem krilu v območju jame Kotredež-zahod so C₂ kategorije ter so prav tako delno v varnostnem stebru jaška Vine.

V letu 1985 in 1986 bodo v severnem krilu izvedene raziskave za prekatgorizacijo zalog in ugotavljanje montangeoloških prilik v tem krilu predvidene jame Kotredež-zahod.

Lokacija eksploabilnih zalog v južnem in severnem krilu

Zaloge v zapadnem delu bloka „A“ so locirane pod južnim pobočjem Vinskega grebe-

na s tem, da premogovni sloj vpada pot kotom 50° proti severu. Na tem območju je na površini locirano naselje Podvine severno od republiške ceste II. reda Zagorje — Trojane ter potoka Medija.

V vzhodnem delu bloka „A“ se nahajajo zaloge pod nenaseljenim območjem oziroma, kjer je na talni strani sloja greben dolomita (Ocepkov vrh) in je južno od tega grebena republiška cesta II. reda in potok Medija.

Zaloge, ki jih prognoziramo v severnem krilu jame Kotredež-zahod, so locirane pod severno pobočje Vinskega grebena, ki ni naseljeno.

Vplivi odkopavanja na površino

Pri odkopavanju v južnem krilu na območju bloka „A“ bodo postopno nastopili vplivi odkopavanja na površino na območju naselja Podvine v krajevni skupnosti Toplice — rudnik, severno od republiške ceste II. reda Zagorje — Trojane.

Vplivi odkopavanja bodo obsegali območje severno od republiške ceste II. reda in bodo segali do grebena Vinskega hriba med vasjo Vine in zaselkom Cilenca.

Pri predvidenem odkopavanju v severnem krilu, v primeru pozitivnih rezultatov raziskav, pa bodo vplivi odkopavanja obsegali Vinski greben in severno pobočje Vinskega grebena, ki ni naseljeno.

Da bi zmanjšali na najmanjšo možno mero vplive odkopavanja, ki se manifestirajo s posedki površine in plazenjem pobočja zapadnega dela bloka „A“ na komunikacije in stanovanjske objekte v območju naselja Po-

dvine, se na tem odseku predvideva polno zasipavanje odkopov, medtem ko v vzhodnem delu odkopavanje z rušenjem. Na tem območju plazenje pobočja proti republiški cesti in potoku Medija preprečuje dolomitni greben — Ocepkov hrib, razen tega pa je to področje nenaseljeno.

Časovni plan odpiranja in eksploatacije v južnem krilu jame zahod

Za eksploatacijo v jami Kotredež — zahod je bila izdelana sledeča dokumentacija:

- Projektna študija o načinu raziskav in odpiranja jame Kotredež-zahod (Rudarski inštitut 1979),
- Idejni projekt odpiranja in eksploatacije jame Kotredež-zahod (Rudarski inštitut 1982),
- Elaborat aproksimativnega vrednotenja stroškov nadomestitve objektov in naprav na področju predvidene eksploatacije nove jame Kotredež-zahod (TOZD Projektiva — DO Beton 1982),
- Študija o narodnogospodarski upravičenosti vlaganj v jamo Kotredež — zahod (Rudarski inštitut Ljubljana 1982),
- Poročilo o rezultatih raziskav zalog premoga v jami Kotredež — zahod I. 1979 do 1984 z dopolnitvami (Geološki zavod SRS 1984),
- Izračun maksimalnih posedkov površine posadalnih krivulj in določitev vplivnega in rušnega območja nad jamo Kotredež zahod pri odkopavanju z rušenjem in zasipavanjem (DS TSO 1984).

Ker se zaloge v bloku „A“ južnega krila jame Kotredež-zahod nahajajo severno od republiške ceste II. reda in potoka Medija in bodo obsegali vplivi odkopavanja predvsem naselje Podvine, bodo občutno zmanjšani stroški za nadomestne objekte in rudarsko škodo, razen tega pa bo mogoče v vzhodnem delu bloka „A“ odkopavanje z rušenjem namesto dražjega odkopavanja v zapadnem delu tega bloka, kjer je predvideno odkopavanje s polnim zasipom.

V letu 1985 predvidevamo izdelavo kontrolnega izračuna posedkov in plazenj pobočij v primeru odkopavanja v jami Kotredež, izdelavo glavnega rudarskega projekta in investicijskega programa odpiranja in eksploatacije zalog premoga v južnem krilu jame Kotredež-zahod, kakor tudi poizkusno širokočeno odkopavanje s polnim splavnim zasipom pri podpiranju s samohodnim hidravličnim podporjem na podlagi tozadevne študije, ki bo izdelana do konca leta 1984. Pod pogojem odobritve sredstev za izvajanje del po navedenem investicijskem programu v letu 1986 predvidevamo odpiranje zalog premoga v bloku A v obdobju 1986 — 1990 in pričetek odkopavanja v bloku „A“ jame Kotredež-zahod v letu 1991.

Glede na razpoložljive zaloge premoga v bloku „A“, smerno dolžino slojišča horizontalne debeline strmega sloja na posameznih horizontih in predvidene načine odkopavanja (zasip oz. rušenje) je predvidena iz južnega krila jame Kotredež-zahod sledeča proizvodnja separiranega premoga s ku- rilnostjo 14,25 MJ/kg.

1991 — 2000	10 x 250.000 ton	= 2.500.000 ton
2000 — 2010	10 x 250.000	= 2.500.000

Tabelarni pregled eksploatacije po horizontih pri planirani proizvodnji

Zaloge v ležišču	Območje odkopav.	Prodajne	Čas eksploatacije
761	2 — 4 obzor	551	2,2 let 1991 — 1992
1838	4 — 6 obzor	1331	5,3 let
4388	6 — 9 obzor	3177	12,7 1998 — 2010

kot tudi iz jame Kotredež-zahod pri odkopavanju od 2. do 9. obzorja.

Navedeni novi izvozni jašek in pripadajoče naprave pa bodo namenjene tudi za izvoz premoga in jalovine iz severnega krila pri predpostavki, da bodo rezultati raziskav zalog premoga pozitivni kakor tudi za odvoz nižjekaloričnega premoga pri odkopavanju pod koto 1. obzorja.

Zaloge premoga v jami Kotredež — zahod — južno krilo se bo odkopavalo od 2. do 7. obzorja med leti 1991 in 2000. in od 7. obzorja do 9. obzorja med leti 2000 in 2010.

V obdobju 1991 — 2000 bo odkopavanje v južnem krilu jame Kotredež — zahod potekalo vzporedno z odkopavanjem zalog rjavega premoga med 6. in 9. obzorjem v obstoječi jami Kotredež, medtem ko bo v obdobju 1991 do 1995 potekalo vzporedno odkopavanje tudi nižjekaloričnega premoga med površino in 1. obzorjem v obstoječi jami Kotredež.

Odkopavanje zalog v severnem krilu jame Kotredež-zahod je predvideno vzporedno z odkopavanjem zalog v južnem krilu jame Kotredež-zahod pod pogojem, da bodo ugotovljene prognoziranje zaloge s predvidenimi raziskovalnimi deli v letih 84, 85 in 86.

Predpogoj za pričetek odkopavanja v jami Kotredež-zahod-jug je izgradnja novega jaška Toplice po dolomitu do kote — 230 oz. — 300 kot nadomestnega objekta za sedanji izvozni jašek Vine, ki bo zaradi vplivov predvidenega odkopavanja v jami Kotredež-zahod v južnem krilu v bloku „A“ porušen.

Po izgradnji navedenega jaška, ki bo lociran z ustjem v bližini sedanje separacije Zagorje, bo usmerjen izvoz premoga in jalovine preko tega jaška iz obstoječe jame Kotredež pri odkopavanju od 6. do 9. obzorja

Odvoz nižjekaloričnega premoga pri odkopavanju pod koto 1. obzorja

Plan proizvodnje v 000 ton (Kotredež — zahod južno krilo — blok A)

1986 — 1990	1991 — 1995	1996 — 2000	Skupaj
—	1.250	1.250	2.500

Pregled plana odpiranja bilančnih zalog B + C1 kategorije

Blok	Bilan. zaloge 31.12.1984	Odperte 1986 — 1990	Odperte 1991 — 1995	Skupaj
A	7.246	2.599 (2.-6. obzor)	1.400 (6.-7. obzor)	3.999
B	1.208	—	—	—
C	909	—	—	—
Skupaj	9.361.620			

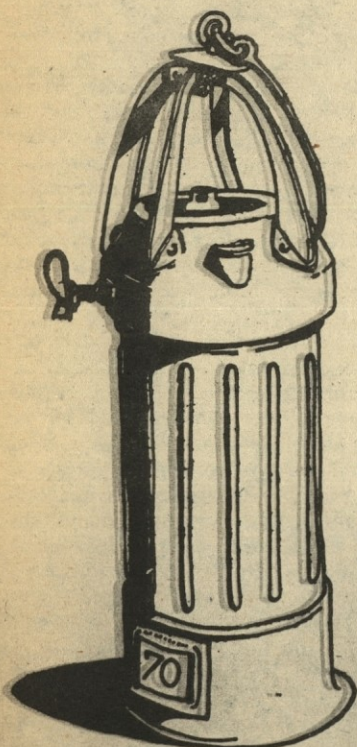
Tabelarni pregled planirane proizvodnje in potrebni stalež v premogovniku Zagorje od leta 1986 do 2000

v 000 ton

Leto	Kotredež-obstoječa jama-jug-sever (rjavi premog) 6.-8.obz. 8.-9.obz.		Kotredež-zahod (rjavi premog) 2.-9.obz. 2.-9.obz. jug sever		Nižjekal. kalorični O-L-2 obz.	Skupaj	Potrebni stalež
1986	319	—	—	—	85	404	999
1987	319	—	—	—	85	404	999
1988	319	—	—	—	85	404	999
1989	319	—	—	—	85	404	999
1990	319	—	—	—	85	404	999
1991	*333	—	250	?	85	668	1371
1992	*333	—	250	?	85	668	1371
1993	*333	—	250	?	85	668	1371
1994	*333	—	250	?	85	668	1371
1995	*333	—	250	?	85	668	1371
1996	—	*333	250	?	85	668	1371
1997	—	*333	250	?	85	668	1371
1998	—	*333	250	?	85	668	1371
1999	—	*333	250	?	85	668	1371
2000	—	*333	250	?	85	668	1371
2001	—	—	250	?	?	?	?
2001	—	—	250	?	?	?	?
2002	—	—	250	?	?	?	?
2003	—	—	250	?	?	?	?
2004	—	—	250	?	?	?	?
2005	—	—	250	?	?	?	?
2006	—	—	250	?	?	?	?
2007	—	—	250	?	?	?	?
2008	—	—	250	?	?	?	?
2009	—	—	250	?	?	?	?
2010	—	—	250	?	?	?	?

* V primeru pozitivnih rezultatov raziskav v severnem krilu jame Kotredež-zahod se prične z odkopavanjem v tem krilu v letu 1991 s tem, da se zmanjša letna proizvodnja pri odkopavanju v obstoječi jami Kotredež med 6. in 9. obzorjem ter se proizvodnja iz obstoječe jame podaljša do leta 2010.

Metod Malovrh

Sodelovanje z ameriškimi rudarskimi strokovnjaki

(1. nadaljevanje)

Naslednji dan, v sredo 5.9., smo obiskali Združenje ameriških rudarskih inženirjev (AIME), kjer nas je sprejel predsednik združenja Mr. Fred Radly. Pogovarjali smo se o možnostih sodelovanja tega društva z enakimi iz SFRJ oz. SRS in se tudi dogovorili o pripravi dogovora o sodelovanju s časopisom „Mining Engineering“. V ta namen nas bo pred odhodom še obiskal njihov glavni urednik. Popolnoma nova stavba tega združenja stoji na zahodnem robu mesta Denver, ki se hitro širi v prerijsko, ki ga obkroža. To omenjam zato, ker sem med pogovori, ki smo jih imeli, skozi okno opazoval številne prerijske pse, ki so se igrali pred svojimi rovi, nedaleč stran od te zgradbe. Zanimivo si je bilo upravo združenja ogledati (iz mojega zornega kota) kot eno novjših rešitev za uspešno opravljanje obilnega administrativnega dela. Kako cel ta sistem deluje in je razporejen, nam je ljubeznivo razložila in razkazala Mrs. Helga Grunerud, generalna tajnica tega združenja. Naj omenim še to, da ima celo združenje okrog 28.000 članov.

Ko smo se vračali v mesto Denver, smo se spotoma ustavili v trgovini za rudarsko opremo, kjer smo se opremili z obleko, čelado, očali, škornji in samoreševalcem. V Ameriki namreč ni taka navada, kot jo poznamo vsi Evropejci tako iz vzhodnih ali zahodnih držav, kjer dobiš vso opremo na tistem rudniku, ki ga obiščeš. Za obisk ameriškega rudnika moraš biti popolnoma opremljen.

Ob 12. uri smo se sestali z Mr. Alex L. Sandersom, predsednikom družbe Dravo Coal Company. Prvi naš obisk v podzemeljskih premogovnikih v ZDA je bil namreč predviden v enem izmed štirih, ki so v lasti družbe, sicer pa je družba Dravo lastnik tudi ostalih rudnikov, predvsem zlata, urana in pa druge industrije. Mr. Sanders je izredno zanimiv rudarski strokovnjak, po poreklu iz Makedonije. Njegovi predniki so se pred več kot 150 leti izselili iz Makedonije v Egipt. On je študiral rudarstvo tudi v Jugoslaviji, dokončal pa študije v ZRN v Klausalu. Kot rudarski inženir je služboval v Maroku, v znanih najglobljih rudnikih v Južni Afriki, nato pa v vzhodnih premogovnikih ZDA v okolici Pittsburgha, sedaj pa je na čelu premogovniškega dela družbe Dravo. Mr. Sanders mnogo sodeluje tudi z jugoslovanskimi partnerji, predvsem z Gošo, R. Končarjem in drugimi. V lanskem letu pa je obiskal tudi naše premogovnike. Videl je rudarjenje v velenjski jami in v naših, zasavskih jamah, kjer so ga zelo impresionirali izredno težki pogoji odkopavanja, ki jih je tu spoznal, pa tudi velika prijaznost in gostoljubnost, kot je sam zatrjeval. Mr. Sanders nas je odpeljal najprvo domov. To je v tisti predel Denverja, ki je zrasel pred dvema letoma, nekaj hiš pa je še v gradnji. Tu bi rad omenil primerjavo med gradnjo stanovanjskih hiš pri nas ali v Ameriki. Vsi si preradi Ameriko predstavljamo kot deželo nebotičnikov, visokih stavb itd., v resnici pa so nebotičniki in visoke stavbe skoncentrirani v strogem središču največjih mest, vse drugo pa so v večini lesene hiše. Ta podatek bi verjetno

moral preveriti, toda po moji oceni je nad polovico vseh stavb v Ameriki lesenih. Amerikanci pri gradnji niso togi, kot mi, ko za industrijsko izgradnjo rabimo dokaj enotne modele stavb. Oni gradijo izredno različne stanovanjske hiše, vsak po svojem okusu, vendar vse pripravijo v tovarnah, na izbrani parceli pa v izredno kratkem času zmontirajo in opremijo. Mislim, da niti na zunanji videz ne polagajo toliko pozornosti kot na notranjo razporeditev in opremljenost z vsemi novjšimi dosežki. S tem se tudi radi pohvalijo, kot na primer v zadnjem času z anteno za satelitsko sprejemanje TV programov, ki so izredno številni. Antene so usmerjene običajno v tri satelite in sprejemajo preko štirideset programov.

Kako raste novo naselje, smo si ogledali v bližini doma Mr. Sandersa, kjer so bile nekatere hiše v različnih fazah izgradnje. Na domu nas je sprejela Mrs. Sanders, Make-donka, ki nas je postregla z makedonskimi specialitetami — kolači, pa tudi vrt je razkazala, s pripombo, da si skuša na njem z različnimi makedonskimi pridelki, kot so paprike in drugo, ustvariti vzdušje svoje prvotne domovine.

Na kosilo smo odšli v klub, katerega član je Mr. Sanders. Tu igrajo golf, tenis, imajo plavalni bazen, restavracija pa je, tako kot večinoma podobnih, preurejena iz glavne stavbe starega ranča, ki je bil tu. Skoraj povsod na zapadu Amerike so stare stavbe zelo domiselno preurejene in opremljene v gostilne ali restavracije, ki imajo svoje značilne specialitete. S takimi preurejenimi in specialnimi gostilnami smo se srečevali na celi naši poti. Po kosilu smo se odpeljali na letališče, od koder smo odleteli z Cessno v Saratogo v državi Wyoming. To motorno letalo za pet oseb je last družbe Dravo. Zanimivo je, da Mr. Sanders kot izkušen pilot ne sme sam pilotirati, odkar je predsednik družbe, ampak ima za to na razpolago pilota. Leteli smo na višini 4000 m v smeri sever, vzporedno s Skalnim gorovjem, nato pa smo se spustili v oazo sredi visoke planote, kjer je tudi termalno kopališče. V središču tega tipičnega kavbojskega mesteca, z značilno arhitekturo, je majhen hotel „Wolf“, star preko sto let, opremljen in urejen v kavbojskem stilu, kjer smo lahko dobili tudi razne specialitete (steake).

Naslednji dan, dne 6.9., smo obiskali rudnik Carbon Country Coal Mine. Tu so odkopavali in odkopavajo še danes v bližnji okolici s površinskimi kopi. Ko pa je debelina odkrivke presegla ekonomsko mejo, so površinski kop ustavili, Mr. Sanders pa je predložil družbi načrt podzemeljskega pridobivanja premoga z ekonomsko utemeljitvijo. To pa so že v ZDA precejšnje zahteve, saj morajo, npr., storitve na odkopih presegati 200 t/moža (za razumevanje primerjajmo z našimi zasavskimi 14 t/moža!). Premog trdnosti 1600 PSJ (232 kp/cm²) je črn, s preko 30 GJ/tono, z izredno malo žvepla (do 0,5 %) in ga zato vsega z lahkoto prodajajo predvsem v Chicagu, kjer ga mešajo z drugimi črnimi premogi, ki vse-

bujejo veliko žvepla, da dobijo s tem mešanico z dovoljeno vsebnostjo žvepla. Premoških slojev je več, raziskana in odprta sta dva takoimenovana A, z debelino 6 m, in B, z debelino 10 m, od katerih se odkopava samo drugi v debelini 4,2 m. Ves ostali premog ostane v jami neodkopan. To je za nas nerazumljivo, je pa tudi eno izmed vprašanj v naši nalogi, da bi sublevel odkopno metodo odkopavali celotno debelino sloja 10 m. Dokler nismo poznali razmer in ekonomskih zahtev, sem bil prepričan, da je takšen 10-metrski sloj premoga s trdo krovino in talnino izredno primeren za odkopavanje s sublevel odkopno metodo, saj smo, na primer, podobne razmere videli tudi v Angliji.

Ker smo se kasneje srečali z mnogimi premogovniki s podzemeljsko eksploatacijo v ZDA, ki pa so skoraj vsi odprti na podoben način, prilagojeni pač lokalnim razmeram, bom prvega odpisal podrobneje.

Vse proge so izdelane v premogovem sloju, odpiranje in odkopavanje pa sloni na principu „room and pillar“ (komora in steber). Ta sistem je za Ameriko osnovnega značaja. Tudi kasneje, ko so pričeli z veliko uporabo širokočelnega odkopavanja, je souporabljen ta sistem. Pravzaprav moram povedati, da je vse podrejeno veliki možnosti uporabe mehanizacije, v dostavnem transportu pa uporabi energije na tekoča goriva. To v močno metanskih jamah zahteva izredno dobro prezračevanje, zato so količine zraka v jamah izredno velike, približno 10-krat večje kot pri nas. Tudi predpisi so dovolj zahtevni, saj se glavne odpiralne proge po svoji funkciji ne smejo prekrivati. Tako je ta premogovnik odprt s petimi vzporednimi progami v medsebojni oddaljenosti do 20 m, na vsakih 30 m pa presekane s prečnimi progami. Proge gredo po sloju več kilometrov daleč — do konca polja, kjer se formirajo široka čela ali odkopi po sistemu „room and pillar.“ Proge niso podprte z nikakršnim podporjem, na določene razdalje se uporabljajo le sidra. V prvi progji je nameščen gumitransportni trak za transport premoga, druga proga služi za dostavo materiala z vozili na diesselski pogon, tretja je za prevoz ljudi do delovišč, četrta proga za vstopni zračni tok in peta za izstopni zračni tok. To je v primerjavi z našimi razmerami na prvi pogled težko razumljivo in razkošno, vendar je razumljivejša, če vemo, da je vse izdelano v premogu, in to s stroji, ki naenkrat režejo v širino 4 m, da že s samo izdelavo prog pridobivajo premog z velikimi učinki in da ni potrebno pri tem uporabljati nobenega podporja. Pri izdelavi prog z enim strojem samo režejo, z dvema premičnima bunker kamionoma pa se pri tem premog naklada in odvažajo do izstresališča, ki je povezano z gumi trakom v transportni progji. Trenutno pridobivajo premog z dvema odkopoma po si-

stemu, „room and pillar“ in enim širokim čelom v dolžini 130 m.

Do čela smo se pripeljali po progi za dostavo ljudi s posebnim traktorjem. Čelo je opremljeno s ščitnim podporjem Klöckner-Becorit in dvobobenskim rezalnim strojem Joy, ki ima moč preko 700 KV. Dnevni napredek čela je preko 10 m, pri višini rezanja 4,2 m. V stropu pustijo 30 cm premoga, v tleh pa ostane neodkopano 5,5 m. Na čelu smo si med obratovanjem ogledali vse pogoje dela, pri čemer smo ugotavljali tri možnosti za nadaljnje uspešno odkopavanje z velikimi storitvami. Sedanji način zadovoljuje velike odkopne učinke preko 200 t/moža, vendar so izgube premoga prevelike, saj ostane skoraj 60 % premoga neodkopanega. Odkopavanje v dveh ali treh ploščah verjetno ne pride v poštev, ker se po odkopavanju s prvo ploščo porušijo krovne plasti, tako da otežkočajo hitrejšo napredovanje z normalnimi pogoji pri odkopavanju s čelom v naslednjih ploščah. Sublevel način, ki bi zajel celotno debelino 10 m, bi zahteval pri tako trdem premogu močno razstreljevanje v nadkopnem delu, kar bi upočasnilo dnevne napredke čela in bi onemogočalo doseganje velike dnevne proizvodnje in tudi storitev. Zato je verjetno, da v tem sloju najdejo rešitev z odkopavanjem 6,5 do 7 m debelih plošč z danes v svetu znanim podporjem za to odkopno višino in ogromnim odkopnim dvobobenskim strojem, ki tako višino obvlada s svojim rezom.

Naj malo popestrim morda suhoparno tehnično opisovanje. Med razpravljanjem na čelu globoko pod zemljo te visoke planote Skalnega gorovja smo bili prekinjeni, saj so Mr. Sandersa klicali na nujen telefonski pogovor in s čela se je mirno in zelo razločno pogovarjal s partnerjem iz Milana v Italiji. Če pomislim na našo nesrečno telefonsko centralo, ki nam onemogoča telefonske pogovore z najbližjo domačo okolico, bi bil skoraj nevoščljiv.

Sicer pa smo bili kot obiskovalci tudi zanimivo opremljeni. Natakne smo imeli posebne jopiče, da smo bili vidni (kot cestarji). Samoreševalci so tu samo izolacijski in precej veliki. Med ostalo zaščitno opremo pa morajo na vseh rudnikih obvezno uporabljati očala, kar pa je mogoče bolj razumljivo ob upoštevanju intenzivnega zračenja z močnejšimi tokovi. Na tem rudniku je bilo izredno interesantno tudi delovno vzdušje in medsebojni odnosi. Zaposlenih je vsega skupaj 250, ki se dobro poznajo, Mr. Sandersa npr. vsi kličejo po imenu. Sindikata nimajo, pojasnjujejo pa, da je ameriški sindikat sicer odigral zelo važno vlogo, sedaj pa je več ali manj podvržen mafiji in ga kot takšnega ne rabijo. Zanimivo je, da se vsak mesec vsi delavci zberejo skupaj na zboru, da jim razložijo, kakšne so trenutne prodajne možnosti (običajna cena njihovega premoga je okrog 25 \$/t) ter se dogovorijo za mesečni plan in premijo. Če menijo, da niso sposobni doseči postavljenih nalog, zavrnejo premijo in ostanejo pri izplačilu

Na potovanju po državi Wyoming — ZDA, skozi prerijo je bilo ob cesti večkrat možno srečati antilope. (foto: I. Berger)

po urah ob seveda slabših proizvodnih dosežkih, pa tudi plačah. Če primerjamo njihove plače z našimi (ne vem, če je to sploh direktno primerljivo, glede na vse drugo) ter postavimo dinar v tečajno razmerje do dolarja, potem rudar v Ameriki zasluži v dveh do treh dneh toliko, kot jaz v enem mesecu. Na tem rudniku delajo rudarji v treh izmenah po osem ur, delajo 265 dni, nadur se izogibajo do skrajnosti. Najboljši rudarji zaslužijo na uro 16,5 \$, povprečno v jami 15 \$, zunanji pa do 14 \$. Če se dogovorijo za premijo, dobijo na mesec vsi še okrog 200 \$ premije.

Zanimiv je njihov odnos do nezdod. Če se pripeti nezgoda, zgubijo vsi delavci v skupini premijo, zato običajno pri ponovni nezgodi sami izločijo tiste, ki se jim takšne nezgode ponavljajo oz. tiste, ki so povzročitelji nezgod. Sicer pa se vsi podatki vsakodnevno preko računalnikov prenesejo na diagrame in obvestila, ki so objavljena v prostorih, kjer se zbirajo delavci, tako da so vsi zaposleni sproti seznanjeni z vsemi doseženimi rezultati in seveda razloženimi na ekonomski učinek.

Zanimiv je tudi laboratorij, ki je tako opremljen, da lahko sproti posreduje vse podatke, ki so potrebni za koregiranje kvalitete odkopavanja. Tako ima obratovodja na razpolago podatke odkopavanja premoga prejšnjega dne in lahko učinkovito posreduje.

Morda še nekatere zanimivosti za lažje razumevanje njihovih ugodnih razmer. Čelo napreduje smerno na dolžini 2,5 km, vendar se tu zopet srečujemo z njihovim „room and pillar“ sistemom, saj so na vsaki strani čela izdelane tri proge. Po dveh letih pravedanja na sodiščih so dosegli, da jim je ameriški inšpektorat dovolil odpiranje čela s po dvema progama na vsaki strani, ki so seveda obvezno na vsakih 30 m povezane s prečnicami. Podporje Klöckner-Becorit uspešno dela že štiri leta brez vsakega remonta. Prestavitev iz enega čela na novo traja od pet do šest tednov pri prevozu na oddaljenost 2,5 km. Manj sreče so imeli z izbiro odkopnih strojev, ker so morali iskati za tako trdi premog: najmoč-

nejše stroje, ki jim jih je šele zagotovila firma Joy. Ker na koncu čela na transporterju deluje drobilec, ta predstavlja ozko grlo in ga je potrebno zamenjati za večje kapacitete. Vse učinke in ekonomsko odkopavanje podreajo Amerikanci odkopavanju in pripravljanju s, skoraj bi rekli, totalno mehanizacijo. Pline, jamsko klimo merijo avtomatsko s prenosom vseh podatkov izven jame za takojšnje možno ukrepanje preko računalnika.

Ta premogovnik Hanna je edini s podzemeljsko eksploatacijo v državi Wyoming, kjer je letna proizvodnja okrog 120 milijonov ton. Morda je zanimivo tudi to, da delajo v tem premogovniku (kot na ostalih v Ameriki) tudi ženske, ki imajo formalno povsod pri delu popolnoma enakopraven položaj. Če se prijavijo za delo, jih morajo po vrstnem redu prijavit sprejeti za vsa dela — tudi v podzemeljskem pridobivanju premoga, na kar opozarjajo tudi s posebnimi plakati, ki so izobešeni, in s katerimi ameriške žene tudi tako demonstrirajo svojo enakopravnost. Na tem premogovniku je zaposlenih v jami le osem žensk.

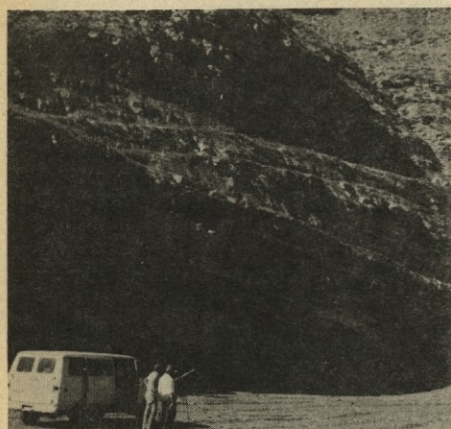
V obratnih prostorih imajo podobno kot pri nas na vidnih mestih razstavljenе razne pokale s svojih tekmovanj — največ s tekmovanj reševalnih moštev, ki potekajo najprej v ožjem okolju in nato v zveznem obsegu. Reševalna ekipa tega premogovnika (četa obsega dvakrat petnajst ljudi) ima nekaj najvišjih dosežkov na tekmovanjih v okviru ZDA.

Na kosilo (lunch) smo šli v njihovo kantino v rudarskem naselju, ki se sestoji iz lesenih hiš, kontejnerjev ali dolgih stanovanjskih prikolic. V kantini je obešen napis: „Tu dobijo na up (kredit) vse osebe, ki so starejše od 80 let ter so v spremstvu svojih staršev“.

Po kosilu smo odpotovali s kombijem v spremstvu dveh inženirjev (Joela in Hucka) v Rooky Springs. Po štiriurni vožnji po preriji, ki jo na obzorju, kamor se ga pogled, obkrožajo visoke gore, smo se ustavili v središču mesta v hotelu Quality Inn, kjer smo prenočili.

(se nadaljuje)
Ivan Berger

Nadaljevanje del v PD na Rabu

ZDA — na fotografiji se vidijo sloji premoga v vrezu portala. To je eden tipičnih premogovnikov, kjer naj bi premog odkopali s podzemeljskim načinom pridobivanja. (foto: I. Berger)

Pomladi letos smo pri počitniškem domu na Rabu začeli in do letovalne sezone končali popravilo objekta restavracije in njenih pomožnih prostorov. Po uspešnosti obratovanja tega objekta v turistični sezoni lahko sklepamo, da je bilo popravilo učinkovito, potrebno in smiselno. Žal pa zaradi omejenosti denarnih sredstev nismo uspeli nadzidati objekta in s tem pridobiti dodatne bivalne kapacitete. Pri vseh popravilih spodnje restavratorske etaže smo upoštevali nadzidavo, žal pa smo morali ploščo le začasno izolirati in zdaj čakamo nadaljnjih odločitev.

Po projektih bi bilo mogoče z nadzidavo pridobiti 2.10 m² bruto zazidalne površine, enajst sob, v katerih bi bilo štiriinštirideset ležišč in pa teraso, velikosti 67 m². Sobe bi bile v povprečju nekoliko manjše, kot so v novozgrajenem bivalnem objektu, vsaka bi imela svoje sanitarije in po štiri ležišča, od teh dve nadstropni.

Da bi do naslednje sezone lahko izvršili omenjeno nadzidavo, bi bilo treba zagotoviti najmanj 11.000.000,00 dinarjev sredstev in takoj začeti z ustreznimi akcijami, kajti časa ni veliko. Trenutno stanje glede sredstev ni posebno rožnato, le z izjemnim angažiranjem in pri ugodnih rezultatih poslovanja bomo zadevo do naslednje sezone realizirali.

Hkrati z mislijo o graditvi pa je v teku tudi akcija pridobitve dodatnega zemljišča.

Zainteresirani smo, da bi za letovalce uredili plažo oziroma prostor za zadrževanje v neposredni bližini morja (sončenje, ipd.). Ugotavljamo, da bi bilo smotno v ta namen pridobiti in urediti pobočje med obalo in prostorom, kjer je zdaj balinišče in dva stara paviljona. Žal pa je postopek pridobitve zemljišča razmeroma počasen in ne moremo pričakovati, da bi bil kmalu zaključen. Vsekakor pa ga bo treba nadaljevati do uspešnega zaključka. Srečko Koritnik

Poslovanje v počitniških domovih

V letu 1984 smo lahko delavci SOZD REK EK letovali v lastnih počitniških domovih oziroma pri zasebnikih in hotelskih ustanovah, s katerimi smo sklenili ustrezne pogodbe.

Ti domovi so na Rabu, v Crikvenici, Pineti in v Termah Čatež. Posteljnih kapacitet smo imeli 175 in 121 ležišč v zakupu, skupaj na dekada 296 ležišč.

Letovnanje je potekalo od 20. 6. do 8. 9. oziroma 13. 9. 1984. Predlagana ekonomska cena oskrbnega dne v naših počitniških domovih temelji na obratovalnih stroških iz leta 1983, povečanih za 27,5 % in povečanje amortizacije za 35 %.

Povprečna ekonomska cena za leto 1984 je znašala 910,00 dinarjev na dan, dogovorjena cena za naše počitniške domove pa je bila 550 dinarjev na dan. Razliko do ekonomske cene, to je 360 dinarjev na dan, pa so poravnali tozdi oziroma delovne skupnosti iz združenih sredstev (35 %) sklada skupne porabe.

V počitniškem domu na Rabu imamo 102 lastni in 50 ležišč v zakupu, skupaj 152 ležišč. V osmih dekadah je letovalo 953 letovalcev, kar je 81,59 % na zasedenost posteljnih kapacitet. Tu smo podaljšali letovanje za pet dni za pevsko društvo Zarja ter za PD Slávček, tako da je počitniški dom na

Rabu posloval 85 dni in je skupno letovalo 1030 letovalcev ali 84,50 %. Ugotavljamo, da je letovalo 166 letovalcev manj kot v letu 1983.

V počitniškem domu v Crikvenici imamo poleg 37 ležišč še 42 ležišč v zakupu, torej 79 ležišč na dekada. Letovalo pa je 668 letovalcev ali 94,61 %. Ugotavljamo, da je letovalo 180 letovalcev več kot v letu 1983. V Crikvenici smo poslovali od 20. 6. do 12. 9. 1984, to je 85 dni, za pet dni smo podaljšali letovanje zaradi preventivnega zdravljenja naših delavcev v Telasoterapiji.

V Pineti v Novigradu imamo dve montažni hišici s 36 ležišči. Od 18. 6. do 6. 9. 1984 je letovalo 126 letovalcev ali 43,75 %. Ugo-

manj kot v letu 1983, kljub temu, da smo imeli več ležišč kot v letu 1983.

Iz tega sklepamo, da so bile previsoke cene oskrbnega dne, kljub temu, da je bila cena oskrbnega dne še vedno nižja kot pa v hotelskih ustanovah. Če bi imeli več lastnih postelj in manj ali nič v zakupu, bi bila cena oskrbnega dne mnogo nižja, saj moramo za ležišče, ki ga imamo v zakupu, plačati 370 dinarjev na noč ali skupaj za letovalno sezono 1984 3.284.081,00 dinarjev.

Analiza finančnega uspeha poslovanja počitniških domov za obdobje I. — IX. 1984 v primerjavi z letnim planom.

Delitev celotnega prihodka za počitniške domove je sledeča:

Kazalci	Plan 1984 (000 din)	Doseženo 1. - 9. 1984	Indeksi
Celotni prihodek	18.515	19.266.111,50	104
Porabljena sredstva	16.991	18.851.765,50	111
od tega amortizacija	2.279	1.817.698,45	80
Dhodek	1.524	414.346,00	27
Obveznosti iz dohodka	214	298.756,20	140
Čisti dohodek	1.310	115.589,80	9
Del čistega dohodka za OD	1.200	140.668,50	12
Del čistega dohodka za sklade	110	—	—

tavljamo, da je letovalo 24 letovalcev manj kot v letu 1983 ali 9,72 %.

V zdravilišču Terme Čatež smo najeli 37 ležišč. Od 20. 6. do 8. 9. 1984 je letovalo 225 letovalcev ali 76 %. Letovalo pa je 15 letovalcev več kot v letu 1983.

Poleg letovanja v naših počitniških domovih je letovalo v drugih letoviščih, kampih ali hotelih še 92 naših članov kolektiva in njihovih svojcev, ki so bili upravičeni do izplačila regresa po socialni lestvici.

Skupaj je letovalo v naših počitniških domovih in izven njih 2096 letovalcev ali 87,38 %. Ugotovili smo, da je bilo 96 letovalcev

Celotni rezultati poslovanja počitniških domov v devetih mesecih leta 1984 kažejo, da smo poslovali pozitivno, saj smo dosegli celotni planirani prihodek, odvedli vse obveznosti iz dohodka in čistega dohodka in celo presegli plan za 4 %.

Kljub temu, da izkazujemo izgubo za 25.079,70 din v devetih mesecih, bo stanje poslovanja do konca poslovnega leta 1984 na (0) ali pa še celo manjši ostanek sredstev počitniških domov.

Mirko Pirnauer

O „rajski dolini“ za tatove? — še enkrat

V Nedeljskem dnevniku z dne 7. oktobra 1984 je bil objavljen daljši prispevek novinarja Tonija Periča pod naslovom „Rajska dolina“ za tatove? V podnaslovu pa je bilo navedeno: „Poznavalci pravijo, da rudarji ne bodo mogli več kopati premoga, če bo ravnanje z družbeno lastnino šlo po dose-danji poti.“ Čeprav je v omenjenem prispevku naslov z vprašanjem, se je iz celotne vsebine prispevka dalo razbrati, da so vsi člani kolektiva REK EK — Revirskega energetskega kombinata Edvarda Kardelja zelo slabi gospodarji, da ne rečemo, kar tatovi.

Članek omenjenega novinarja je vzbudil pri članih kolektiva kombinata veliko razburjenje. Sestali so se samoupravni organi, družbeno-politične organizacije, zbori delavcev in na koncu se je sestal tudi komite za SLO in družbeno samozaščito sozd REK EK, ki je poslušal na seji hude proteste, ki so jih izrazili člani kolektiva na svojih zborih, posebno pa še na sejah samoupravnih organov in družbeno-političnih organizacij. Iz pisnih in ustnih poročil je komite ugotovil, da je treba zoper vsebino članka ostro protestirati in zahtevati objavo protesta v naslednji številki Nedeljskega dnevnika. Pismo s protestom je bilo objavljeno v Nedeljskem dnevniku 14. oktobra 1984 in, kot je to običaj, z nepogrešljivim, a prizade-tim pripisom uredništva.

Nedeljski dnevnik z dne 14. oktobra 1984 je vnovič objavil tudi prispevek v nadaljevanju pod naslovom „Poštena večina proti nepošteni manjšini“, s tem da „Rajska dolina“ za tatove? ne bo več raj za zmikavte in da bo bitko za boljši odnos do družbenega premoženja možno dobiti le s praviimi ljudmi na pravih položajih. Omenjeni novinar pa je objavil v Nedeljskem dnevniku 21. oktobra še pismo z naslovom: V „Rajski dolini“ misli kdo tudi drugače.

Po doslej objavljenih člankih želimo seznaniti bralce Nedeljskega dnevnika z naslednjimi podatki in informacijami. Sestavljeno organizacijo združenega dela Revirski energetski kombinat Edvarda Kardelja s sedežem v Trbovljah tvori sedem delovnih organizacij, od tega štiri delovne organizacije s skupno devetnajstimi tozdi, devetimi delovnimi skupnostmi in tremi enovitimi delovnimi organizacijami. Med temi so tudi rudniki Senovo, Kanižarica in Laško, poleg delovnih organizacij kombinata v Zasavju. Torej v REK EK, kot na kratko imenujemo naš kombinat, niso vključeni le premogovniki v Zasavju, temveč tudi ostali slovenski rudniki rjavega premoga. Naj omenimo še to, da so tako Zasavski premogovniki kot Termoelektrarna vključeni hkrati tudi v sozd Elektrogospodarstvo Slovenije in tako je osumljena po novinarjevi logiki tudi ta sestavljena organizacija za domnevna kazniva dejanja.

Logično bi torej bilo, da bi novinar v svojem prispevku navedel naziv delovne organizacije ali temeljne organizacije ali delovne skupnosti, v kateri je bil storjen domnevni delikt oziroma kaznivo dejanje. Vseh delavcev v REK EK torej ni mogoče obdolževati kar povprek. Če je bilo kriminalno ali kaznivo dejanje storjeno v določeni organiza-

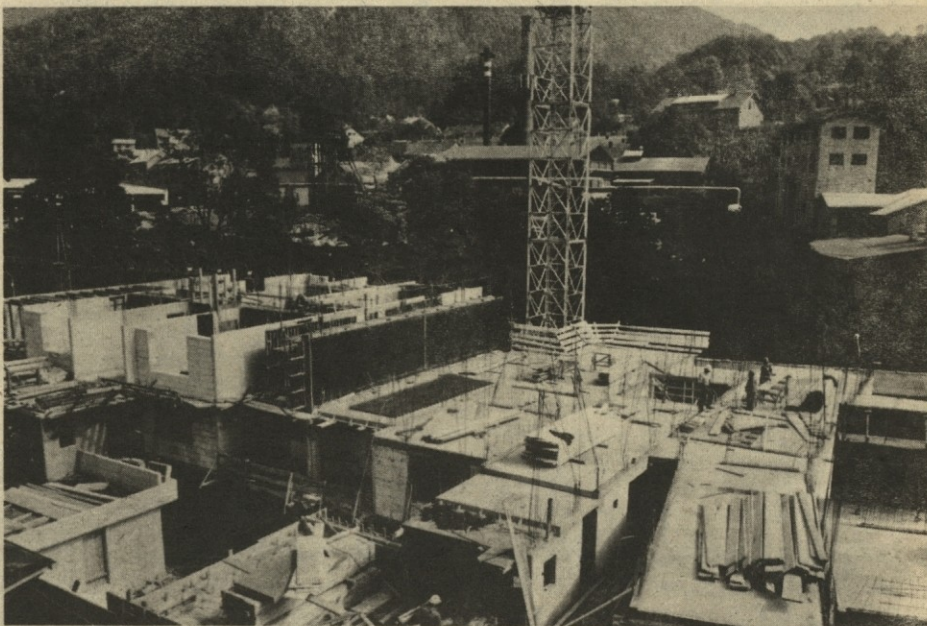
ciji združenega dela, bi bilo prav, da bi to tudi konkretno navedel, če že razpolaga z določenimi podatki. Namen novinarjevega članka najbrž ni bil le senzacionalistične narave in pridobivanje novih naročnikov Nedeljskega dnevnika in s tem zviševanje naklade, pač pa najbrže ta, da bi osvetlil na podlagi podatkov, s katerimi razpolaga, temne plati gospodarjenja v našem kombinatu. Marsikaj ima novinar prav, marsikaj tudi ne. Prav ima v toliko, kolikor se s persom bori proti tatvinam, proti slabemu nadzoru, proti nevestnosti v gospodarjenju, pa tudi nasploh s slabim ravnanjem z družbeno lastnino. V tem smo si v naših prizadevanjih enaki in na enaki valovni dolžini. Absolutno pa smo proti slehernemu odtujevanju družbenega premoženja v tej ali oni obliki in to tudi s številnimi ukrepi preganjamo. Vendar kljub vsemu, tako kot marsikod drugod, tudi na našem območju prihaja, žal, do raznega odtujevanja bodisi materiala, bodisi nepoštenega koriščenja storitev. Nima pa prav, da ugotovljene nevestnosti posplošuje na ves kombinat oziroma vse Zasavje in njegove člane oziroma občane, predno sodišče ne izreče zadnje besede. Izvor dokazov, trditev in sumničenj o tatinskem obnašanju vseh revirčanov, posebno rudarjev, so „poznavalci razmer in očitidci“. Nekateri se poslužujejo anonimnih pisem, drugi zaupajo svoje domneve in strahove družbi v točilnicah le... Množična obtožba rudarjev se torej opira na izjave neznanih „poznavalcev razmer“, „očividcev“, ki nimajo imen, ter „mnogih, ki se poslužujejo in ki dan izgubljajo v pisanju anonimnih pisem in zasavskih točilnicah.“ Res verodostojna skrivaška družba tožnikov.

V članku je omenjeno, da se bo pred kazenskim senatom sodišča v Trbovljah kmalu znašel upokojeni skladiščnik trboveljskega premogovnika zaradi protipravnega prilaščanja družbenega imetja. Naj omenimo,

da naš bivši sodelavec, sedaj upokojenec, ni bil nikoli skladiščnik, zato tudi ni bilo treba ob njegovi upokojitvi narediti nikakršne inventure. Zaposlen je bil pri drugih delih in nalogah v jami pred letom 1982. V članku so bili omenjeni tudi krajniki za postavitve zajčnikov, ki da jih rudarji jemljejo brez poprejšnje odobritve in plačila. Morda se tu in tam tudi to dogodi. Deloma postavljajo te zajčnike lahko iz novih ali pa že rabljenih krajnikov („fale“), ki jih rudarji dobe za drva oziroma kurjavo. Sicer pa so rudarji zajčnike in kurnike postavljali v preteklih letih in desetletjih zato, da so si lahko izboljšali svoj težak življenjski položaj spriču številnih družin, nizkih dohodkov, težkega dela in nujno potrebne dopolnitve prehrane, deloma pa tudi rekreacije. V novejšem času tega ne delajo več v tolikšem obsegu, kot v preteklih letih, ker se je stanovanjski in sploh družbeni oziroma življenjski standard v zadnjih letih izboljšal.

Med petimi večjimi zadevami, kot jih pou-darja člankar, v katerih je bilo napadeno družbeno imetje, je na prvem mestu površinski kop Blate v Hrastniku. Trditev, da je ta dnevni oziroma površinski kop pričel obratovati brez kakršnekoli dokumentacije ali poprejšnjih raziskav, ni pravilna. Raziskovalna dela so bila opravljena že v letih 1961 do 1962, nato pa še v letih 1975 in 1979.

Koncem leta 1981, ko je nastopila izredno huda zima, istočasno z naftno krizo in izredno težkimi jamskimi pogoji, smo pričeli z dodatnimi reziskovalnimi deli, s katerimi smo pridobili tudi manjše količine premoga. Prav tu pa je nato Geološki zavod iz Ljubljane navrtal v prvih mesecih leta 1982 devet vrtn. Izdelano je bilo poročilo, sledila pa je prijava del Republiškega komiteju za energetiko, industrijo in gradbeništvo ter Republiškega rudarskemu inšpektoratu, in to za raziskovalna in odpiralna dela za ta

V neposredni sosesčini rudnika v Hrastniku grade na mestu, kjer je včasih stala gostilna Birtič, novo stanovanjsko stolpnico. Gradnja lepo napreduje. (foto: B. Klančar)

površinski kop. Na temelju določil zakona o rudarstvu je bilo izdano dovoljenje za izvajanje del po tem projektu z ustrežno odločbo. Z raziskavami pa so nadaljevali tudi v letu 1983 zaradi ugotovitve nadaljnjih zalog premoga na tem območju. Tudi za te zaloge je bil izdelan in odobren rudarski projekt „Odkopavanje premoga na površinskem kopu Blate“.

(v din/t)

	leto 1982	leto 1983	I. — IX. 1984
proizvodnja premoga v jami	2.071,05	3.873,09	6.195,58
proizvodnja premoga na površinskem kopu Blate	833,71	1.736,75	2.320,20

V vsakem primeru pa bi prišlo do poseda oziroma rušenja zemeljske oziroma gozdne površine nad ležiščem premoga zaradi jamskega odkopavanja. Les, ki smo ga pridobili zaradi rušenja, smo prodali, vejeve poklonili upokojencem, možno pa je, da je bilo kljub čuvajski službi nekaj lesa tudi odtujenega. Postopek za izdajo dovoljenja za posek lesa ni bil pravočasno izveden.

Plazovi v Hrastniku so tako naveden naraven pojav kot n.pr., megla v Ljubljani, saj so pogojeni z geološko sestavo tal. Več kot 170-letno odkopavanje premoga na področju hrastniške doline pa je vzrok, da je večina površinskega terena na eksploatacijskem področju le pogojno stabilna. Zaradi tega se lahko ta pogojna stabilnost terena z (manjšimi) zemeljskimi deli spremeni v aktivno plazenje, kot je bilo na Blatah. Vsi znaki v zadnjem letu pa kažejo, da smo tudi ta plaz uspešno sanirali kot vse doslej. Dela pri odpiranju in eksploataciji površinskega kopa Blate pa je spremljal Republiški rudarski inšpektorat pri svojih pregledih.

Glede regulacije struge potoka Kotredeščice v Zagorju pa tole: Potok teče izpod Čemšeniške planine preko Kotredeža proti Potoški vasi po površini. Zaradi jamskih del pri pridobivanju premoga pa se je površina zemlje posedala in zavoljo tega je večina voda tega potoka uhajala na odkopna polja v jami in povzročala številne težave. Da bi to preprečili, je bil pripravljen projekt z vso potrebno tehnično dokumentacijo za izdelavo in namestitev gumijastih ponjav. Za izdelavo in montažo vodonepropustnega korita za potok Kotredeščica je bil izdelan glavni rudarski projekt: Vodonepropustno korito potoka Kotredeščica, v letu 1969 in potrjen z ustrežno odločbo pristojnega organa. Isto leto je bil izdelan poenostavljeni rudarski projekt: Most preko potoka Kotredeščica. V letu 1970 je bila izdelana tehnična dokumentacija za vodonepropustno korito potoka Orleščica. V letu 1971 pa je bil izdelan poenostavljeni rudarski projekt: Spodsipavanje gumijaste struge po sistemu splavnega zasipa in posebej še tehnična dokumentacija za ureditev desnega brega regulirane Kotredeščice za odtok meteornih in kanalizacijskih vod ter tehnična dokumentacija za izdelavo peskolova potoka Orleščica. Hkrati so potekala vzdrževalna in obnovitvena dela po izdelani tehnični dokumentaciji. Torej trditve novinarja, da so se gumijaste struge lotili nestrokovno in brez kakršnekoli dokumentacije tudi v

Torej s površinskim kopom je glede dokumentacije drugače, kot je navedeno, da je namreč dnevni kop zagledal luč dneva brez kakršnekoli dokumentacije in celo brez prejšnjih raziskav o morebitnih zalogah premoga. Ob pričetku odpiranja je bilo ugotovljeno, da bi bilo pridobivanje premoga z jamskim načinom mnogo dražje, kot pa s površinskim pridobivanjem, kar potrjuje sledeče primerjave:

tem primeru ne drži. Obratno, celo tuji strokovnjaki ocenjujejo rešitev kot izredno. Do okvare te gumijaste struge pa je prišlo zaradi najhujšega naliva v zadnjih 50 letih, ki je poškodoval del struge. Prišlo je do določene škode, ki pa je bila kmalu nato tudi odpravljena, čim je bilo možno gumijaste ponjave na poškodovanem delu nadomestiti z novimi — uvoženimi, kar je spričo postopka trajalo dalj, kot smo pričakovali. Vmes smo zadevo reševali v okviru danih možnosti z začasnimi rešitvami.

Koncem aprila letos je bila na gumijastem traku na separaciji premoga v Trbovljah okvara oziroma pretrganje traku. Po tem traku namreč transportirajo manj kalorični premog. Sprva so nameravali trak sanirati s spenjanjem. Kmalu zatem pa so se odločili, da bodo pretrgani gumijasti trak zamenjali z rezervnim, da ne bi prišlo do zastoja pri transportu in obratovanju. Glede vzroka za okvaro na tem traku so mnjenja deljena, zato bo sodišče ocenilo in razsodilo na podlagi strokovnih ugotovitev in drugega gradiva, zakaj je do okvare prišlo. Tudi v tem primeru ne gre za nikakršno prikrivanje te okvare. Verjetnost se nagiba k vzroku, da so bile naprave dotrajane, kar pa je seveda terjalo poostreni nadzor.

Glede kraja Rajska dolina na Kalu nad Hrastnikom pa naslednje: Tega kraja namreč na Kalu ni. Imenuje se Podrožovje. Travniki, na katerem so hrastniški smučarji in delavci v preteklem letu dokončali smučišče z vlečnico, pa so smučarji poimenovali z „Rajsko dolino“, zato, ker so zelo ugodni smučski pogoji tudi v pozni pomladi. Smučišče z vlečnico je bilo postavljeno oziroma zgrajeno v neposredni sosesčini počitniškega doma rudarjev na Kalu, ki sodi v sestav našega kombinata. Glede na to, da na tem območju ni bilo nikakršne žičnice, niti ni bilo podobne žičnice oziroma vlečnice na področju Hrastnika, so se samoupravni organi z rudniških združenj v Hrastniku odločili, da uredijo smučišča in postavijo vlečnico na Kalu, da bi tako dobili možnost rekreiranja rudarjev tudi v zimskem času. Pri ureditvi smučišča in postavitvi vlečnice so sodelovali tudi delavci drugih kolektivov in ne le delavci iz Rudnika Hrastnik. Opravljenih je bilo preko 6.000 prostovoljnih ur, kar je posebej razvidno iz evidenčne knjige. O ureditvi smučišča z vlečnico na tem območju so razpravljali in sklepali ne le samoupravni organi, pač pa tudi družbeno-politične organizacije na ravni hrastniških rudniških to-

zdov in delovnih skupnosti, pa tudi na ravni občinskih družbeno-političnih organizacij. Za opremo vlečnice je bil res uporabljen del rudarske opreme. Ta oprema je še vedno v osnovnih sredstvih Rudnika Hrastnik in služi kot rezerva za osebni prevoz pri vpadniku s površine na zvezno obzorje jame Hrastnik. Za ta objekt pa je bil izdelan projekt in izdana odločba o izvedbi. To opremo je možno vsak trenutek demontirati in uporabiti za omenjeni objekt v vpadniku. Pri gradnji oziroma ureditvi smučišča in postavitvi vlečnice so res delali tudi nekateri mlajši delavci, ki zavoljo nezadostne starosti, 18 let, po predpisih ne morejo biti zaposleni pri delu v jami, poleg teh pa je bilo pri gradnji tega objekta angažiranih tudi nekaj rudarjev, ki jih je zdravnik za določen čas izločil od izvajanja del in nalog v jami. Za to obstajajo zdravniška spričevala oziroma potrdila. Zavoljo tega ni bila proizvodnja premoga v hrastniških jamah nič manjša, voda in blato pa sta prisotna že dolga leta pri pridobivanju premoga tudi v drugih, ne le hrastniških jamah. Na tem mestu moramo omeniti, da ni bilo pri ureditvi smučišča in postavitvi vlečnice nikakršnega osebnega izkoriščanja. Dobršen del sredstev pa je prispevala tudi hrastniška občina preko Skupnosti krajevnih skupnosti. Ob tej priliki naj omenimo še to, da so bile vlečnice tudi v ostalih krajih oziroma revirskih občinah bodisi v Trbovljah ali Zagorju urejene in postavljene s prostovoljnim delom številnih članov raznih kolektivov, smučarjev, planincev in drugih privrženecv belega športa, pri čemer so jim pomagale organizacije združenega dela v raznih oblikah. Zagotovljenih sredstev za te namene nikoli ni bilo dovolj, tako kot so na voljo bili in so še marsikje danes turistični in drugi krediti za gradnjo velikih žičniških sistemov na najrazličnejših koncih naše domovine.

V postopku pred pristojnim sodiščem bo lahko predloženo dokazno gradivo za vsa domnevna kazniva dejanja, ki jih je novinar opisal v že omenjenem članku. Sicer pa bo sodišče samo presodilo, če je kdo in kdaj napravil kaznivo dejanje in bo temu primeru tudi sklepalo oziroma razsojalo. Sicer pa so tako poslovodni kot tudi samoupravni organi in družbeno-politične organizacije na področju Hrastnika precej razpravljali, ugotavljali, pa tudi ukrepli o prestopkih zoper družbeno imetje in so bili vodilni delavci kritizirani za tak način in postopek. Učinkovitost pa še vedno ni najboljša, vendar se vsi po svojih najboljših možnostih naprezamo, da bi odpravili sleherno odtujevanje materiala, pa tudi sleherno nekoristno zapravljanje družbenega denarja. Sicer pa rudarji v vsem povojnem obdobju nikdar niso imeli možnosti deliti ustvarjenega prihodka v skladu z vrednostjo nakopanega premoga, ko so bile cene ves čas do današnjih dni bodisi pod kontrolo, bodisi plafonirane, ali kako drugače določene, nikoli proste oziroma takšne, da bi zagotavljale vsaj kritje enostavne reprodukcije. Zato tudi niso mogli razpolagati s „preveč družbenega denarja“. Rudniki in rudarji, izmzgani do kraja, so po naftni krizi sprejeli naloge in jih dokaj uspešno opravljajo, predvsem zahvaljujoč posebnih poštrevovalnosti rudarjev. Kljub temu, da je v kombinatu na dnevnem redu razprava o varčevanju, pa tudi o racionalni porabi

sredstev ter ugotoviti oziroma razširiti čuvajske službe, pa ugotavljamo, da nam v tem pogledu ne uspeva najbolje. Razmere v gospodarskem in družbenem življenju pri nas niso in še nekaj časa ne bodo takšne, da bi se lagodno obnašali pri delu in bili tako prizadevni kot pri delitvi tudi v odnosu do družbenega imetja.

Po letih zapostavljanja je v energetiki, predvsem rudarjem zasvetilo v temo prihodnosti. Vse pravice pa naj vendarle izhajajo iz opravljenega dela, ne pa pripadnosti panogi. Rudarji so ta poziv že sprejeli z višjo in gospodarniško proizvodnjo in tudi v praksi dokazali, kaj mislijo. Vsakdo pa se lahko spotakne ob tisto, kar mu je pod nogami. V družbeni delitvi pogače so revirjem ostali pač zajčniki. Če ne bodo gospodarstva uničile nekatere zgrešene investicije ali pa vile in vikendi, katerih lastninski izvor ni znan, potem tudi zajčniki ne, posebno zato ne, ker jih ni noben preštel in ocenil, za kakšno vrednost sploh gre. Pridnost in nagnjenost k delu in ljubezen do narave je tista, ki žene rudarje, da se po šihu radi ukvarjajo tudi s kakšnim športom, razvedrilom in manj težakim delom. Pri tem tudi ne moremo mimo ljubiteljskega dela, ki rudarje povezuje v številne kulturne in športne organizacije in društva, kjer opravljajo na tisoče in tisoče prostovoljnih delovnih ur. In taka plemenita nagnjenost je treba občasno tudi podpreti, v tej ali oni legalni obliki. Pri tem jih na ta način odvajamo od potikanja po gostilnah in cestah, pa tudi od tožba nad lastno usodo vsakomur, ki jih hoče poslušati. Večina „poznalcev“ se opira na gospodarske razmere, češ, da ni časa za takšne naložbe. Tega časa v revirjih nikoli ni bilo in prav zavoljo tega revirji zastajajo v marsičem, saj še danes ni npr. dobre cestne povezave z osta-

limi predeli Slovenije. V naših dolinah pa tudi ni dovolj ljudi z znanjem, ki se nočejo, ali pa se jim ni treba pri iskanju dela zadovoljiti z lopato, krampom in zastrupljenim zrakom. Sindikalna organizacija nenehno apelira v skladu s svojo usmeritvijo, da morajo delavci tudi po delu živeti. Ko pa je treba te programe in usmeritve izvesti, pa v revirskem gospodarstvu običajno zmanjka denarja. Poudarili smo, da preganjamo na vsakem koraku tatove in odtujevalce družbenega premoženja, vendar menimo, da bi se novinar Perič lahko poslužil za informiranje javnosti tudi drugačne oblike, tako kot se poslužujejo podobnih neželjivih oblik drugi novinarji. Ne želimo, da bi slehernega osumljenca razglašali za kriminalca, dokler mu sodišče ne dokaže njegove krivde. Kakšni rezultati so bili doseženi v podobnih primerih v povojnem času, nam je znano, zato je predsednik predsedstva naše republike pred nedavnim dejal, da ni mogoče nikogar blatiti in ga sramotiti, dokler mu ni dokazana odgovornost z razsodbo pristojnega sodišča. Neresnične, polresnične ali nedokazane trditve, ki povzročajo, ali pa bi lahko povzročale hujše nerazporejenosti, vznemirjanje in demoraliziranje rudarjev in drugih občanov v revirskih občinah, je, milo rečeno, nedovoljeno, kajti v omenjenem članku je „položil“ novinar Perič v „Rajsko dolino“ za tatove? vse revirje in njihove občane. Sicer ne bi mogel doseči svojega napovedanega učinka ob svoji predstavitvi intervjuvancu, namreč, „kadar piše Toni Perič, se svet trese“.

Za družbenopolitične organizacije SOZD REK EK
Edvarda Kardelja
Koordinacijski odbor Osnovnih organizacij Zveze sindikatov

Šiht je opravljen, sledi kopanje in preoblačenje. Posnetek iz Rudnika Zagorje. (foto: B. Klančar)

IMD prevzema dela tudi za tuje naročnike

TOZD IMD, ki deluje v okviru DO RGD, opravlja okoli 80 odstotkov dejavnosti za potrebe SOZD REK EK, ostale proizvodne kapacitete pa dopolnjujejo dela izven SOZD. Proizvodni program TOZD IMD je zelo pester. Dve glavni dejavnosti za strojno in elektro področje se še nadalje delita v vzdrževanje, velika popravila, remonte in investicijska dela. Za tuje naročnike izvajamo predvsem investicijska dela, pa tudi remontom se ne odrekamo, saj imamo primerno usposobljene kadre za opravljanje teh del in tudi dohodkovno so ta dela zanimiva.

Dela za tuje naročnike pridobivamo na različne načine, predvsem pa prednjači neposredno angažiranje in posredno preko poslovnega združenja RUDIS, STT in strokovnih služb TSO našega SOZD. V vseh primerih so to kupoprodajni odnosi brez dohodkovnih povezav, saj gre večinoma za enkratne posle.

Ko govorimo o izvajanju del za tuje naročnike, mislim na naročnike v Jugoslaviji in v tujini. V zadnjih letih smo največ sodelovali pri izvajanju investicij v bosanskih rudniki, istrskih rudnikih in pri opremljenju raznih separacij peska. Preko RUDIS-a skupno s STT Trbovlje in GOSTOLOM iz Nove Gorice izvajamo dela v Libiji. Na podobnih povezavah pripravljamo dela za DDR in druge afriške države.

Na področjih remontov pa smo največ angažirani v TKI Hrastnik.

Kot je razvidno iz opisane dejavnosti za dela, ki jih izvajamo izven SOZD, se vključujemo v širšo družbeno delitev dela, kar ima ugodne posledice za bodoče delovanje TOZD IMD. Če temu dodamo še združevanje elektro-strojne dejavnosti v okviru DO RGD in racionalizacijo ter kompleksnost ponudbe, ki temu sledi, lahko ugotovimo, da se mora poslovni sistem razvijati na osnovi ekonomskih zakonitosti, dohodek pa je rezultat resnično vloženega in družbeno priznanega dela.

Naj navedem, da smo v preteklosti imeli nemalo težav pri pridobivanju poslov izven SOZD. Kljub razmeroma dobro usposobljenemu kadru težko dosegamo družbeno priznane normative stropkov, s tem pa konkurenčnost na trgu, ki je predvsem na strojni in elektro področju zelo močna. Ker vemo vzroke za to stanje, v bodoče ne bo težko s sistemskim pristopom odpraviti teh negativnih faktorjev, ki so subjektivnega in objektivnega značaja. V bodoče se bo potrebno več angažirati zaboljšanje in izkoriščanje sledečih poslovnih elementov:

- Izboljšati tehnično opremljenost delavnic in s tem preiti na višjo stopnjo tehnološke obdelave, vendar na osnovi programa dela, ki ne vodi v podvajanje del s podobnimi proizvajalci izven REK;

- Boljše izkoriščanje proizvodnih kapacitet na osnovi uvajanja dvoizmenskega dela in motiviranje za opravljanje izmenskega dela;

- S študijo dela, časa in toka materiala optimirati izdelovalne stroške;

- Stabilizirati program dela na osnovi delitve dela, uvajanje standardizacije in računalniško podprte informatike na vsa področja dela;

- Povečati delovno disciplino in v tej zvezi izkoriščenost delovnega časa ter odpravljati tradicionalne navade obnašanja, ki zavirajo razvoj poslovnega sistema.

- Posebno pozornost posvetiti kvaliteti izdelkov, kar vodi v ugled in omogoča politiko preferenciala na trgu.

Iz navedenega lahko ugotovimo, da TOZD IMD strokovno obremenjuje pridobivanje premoga le v meri, ki jo narekujejo normativi stroškov in potrebe za normalno pridobivanje premoga, za vse ostale proste kapacitete pa si moramo pridobiti dela izven SOZD REK, da ustvarimo planirani dohodek za določeno obdobje. To pa zahteva dobro organiziranost in delovanje poslovnega sistema, ker hočemo še v bodoče obstajati, se razvijati in delovati.

Mihael Eržen

Obravnava predloga sklepov 13. seje CK ZKJ na rudniku Trbovlje

Ko danes obravnavamo predlog sklepov 13. seje CK ZKJ, vidimo, da smo sredi boja za gospodarsko ustalitve. Komunisti se moramo zavedati le tega, da mora partija ponovno pridobiti ugled, ki ga je imela nekoč. Zaradi nekaterih slabosti, predvsem pa posameznikov, nekateri izgubljajo zaupanje v samo partijo. S tem moramo prekiniti in partijo očistiti. Člani ZK lahko ostanejo le tisti, ki so pripravljeni delati.

Za razpravo o predlogu sklepov 13. seje CK ZKS smo komunisti obravnavali predvsem lastno sredino in probleme, ki so prisotni pri nas. Izdelali smo tudi program, ki je sestavljen iz sledečih točk:

Pregled dela oziroma aktivnosti članov OO ZK RRPT:

Razpravljali smo o slehernem članu ZK, ga kritično ocenili ter ugotovili, da je tudi v naši sredini nekaj takšnih, s katerimi se bo potrebno temeljito pogovoriti, ali so še pripravljeni delati ali pa zanje v partiji ni več mesta.

Delo komunistov v SIS:

Z delom komunistov v SIS se ne moremo pohvaliti, ker vemo, da smo bili delegati iz REK EK večkrat odsotni na posameznih skupščinah.

Razpravo o sklepih 13. seje CK ZKJ smo vodili skupaj z vsemi DPO, tako da je bila o vsebini seznanjena večina.

Dotaknili smo se tudi izgube v poslovanju kljub doseženi proizvodnji, kar še vedno kaže na neurejeno dohodkovno povezovanje v EGS.

Ker so bile razprave v času, ko smo se v REK EK tudi samoupravno organizirali, smo se komunisti vključili tudi v ta problem. Velik pomen smo dali tudi usposabljanju članstva ZK. To je velikega pomena in obenem tudi naloga, kajti zavedati se moramo, da le dobro usposobljeni kadri lahko vodijo ZK. Iz naše sredine smo tudi predlagali in poslali na trimesečno izobraževanje dva člana naše OO ZK.

Komunisti RRPT smo govorili tudi o čla-

narini ZK. Večina je mnenja, da je članarina previsoka. Potrebno bi bilo najti ustrezno rešitev in članarino plačevati le od 42-urnega delavnika. Ponekod so že zaradi tega začeli nekateri komunisti govoriti o izstopu. To se pri nas do sedaj še ni primerilo.

Veliko pozornosti smo posvetili tudi ugledu naše OO ZK. Če se spomnimo malo nazaj, ko so na Premogovniku Trbovlje imeli velike težave zaradi nedoseganja proizvodnje, so bili komunisti vedno tisti, ki so znali v določenem času organizirati razne akcije v prostih sobotah ali nedeljah. Vedno smo našli skupen jezik z ostalimi in šli skupaj v akcijo.

Od nas, komunistov, pa naši delovni ljudje pričakujejo mnogo, zlasti še sedaj, ko se obravnavajo sklepi 13. seje CK ZKJ v vseh sredinah. Budno spremljajo vsa dogajanja in čakajo na to, da bi tudi v našem kombinatu prišlo do kakšne spremembe. Zadnje čase se večkrat zgodi, da zvezo kakšno novico, za katero pa ne vedo ne DPO na tozdu in tudi ne samoupravni organi, kaj šele posamezniki. Takšne stvari postavljajo vprašanje če smo res komunisti odkriti in pošten, pri nekaterih pa seveda partija izgublja zaupanje. S takšnimi stvarmi moramo čimprej razčistiti, odgovorne pa seveda kritično oceniti.

Ljudje še vedno zaupajo partiji in komaj čakajo, da bi se čimprej uresničila načela stabilizacije našega gospodarstva. Vedo tudi to, da nekateri ta načela ne spoštujejo, zato niso vredni, da so člani ZK. V naši OO ZK mislim, da je dovolj zaupanja, saj se vedno zavzemamo za stvari, ki so za nas velikega pomena, to pa je nagrajevanje po delu, dobra disciplina in seveda, kar je najvažnejše, dobri medsebojni odnosi. Vsi skupaj pa se zavzemamo za to, da bomo dosegli dobre proizvodne rezultate in planske obveznosti, zmanjšali materialne stroške, skratka gledali, da bo naša energija cenejša. Če bomo uresničili to, se nam ne bo potrebno bati, da bi nas naša družba, kadar bomo kaj

potrebovali, odrinila na slepi tir. To pa je naloga nas vseh, v prvi vrsti pa članov ZK. Dotaknili smo se tudi vprašanja poslovanja RRPT v naslednjem letu, ko bo TET pol leta v remontu. To nas zaskrbljuje, zlasti zaradi deponije pri TET in pomanjkanja železniških vagonov. Na RRPT smo odkopavali pretežno komercialni premog.

Tarejo pa nas tudi dežave glede dobave opreme hidravličnega čela v AB polju. Domači dobavitelji opreme na SHP so v zamudi (zlasti STT), zato je vprašanje montaže mehaniziranega čela, ki pa je za RRPT še kako pomemben. Mislimo, da bi morali najti čimprejšnjo rešitev, tako da bi pri nas lahko začeli z montažo in potem nemoteno proizvodnjo.

Veliko smo govorili o delegatih v SIS in delegatih v zboru združenega dela. Komunisti RRPT predlagamo, da se za novoizvoljene delegate pripravi seminar in jih tako oborožimo z novim znanjem za delo v delegacijah.

Dotaknili smo se tudi nagrajevanja po delu, ki je za vse zaposlene velikega pomena. Nekateri stvari bomo morali še dodelati, tako da bo res tisti, ki dela, za svoje delo, ustrezno nagrajen. To pa smo povezali tudi z odsotnostjo z dela. Na RRPT se je ta napram prejšnjim letom zmanjšala, toda to nas ne sme uspavati.

Še veliko smo debatirali o stvareh, ki smo jih dobili oziroma kupili za sredstva, ki so jih dali delovni ljudje in občani, sedaj pa čakajo „pod milim nebom“, da jih bomo vgradili oziroma uporabili za tisto, za kar so namenjena (npr. cevi za pitno vodo).

Na koncu bi rad omenil le še to, da se moramo zavedati zapletenega in težavnega položaja, v katerem se je znašla naša družba in ZKJ, naloge, pred katerimi se nahajamo, pa zahtevajo od nas, komunistov, več znanja kot kdajkoli prej, da bomo uresničevali svojo vodilno vlogo v vseh sredinah z argumenti, znanjem in zgledom slehernega člana ZK.

Jože Ogrizek

Razprave o predlogih sklepov 13. seje CK ZKJ tudi tokrat

V vseh Osnovnih organizacijah ZK kombinata so razpravljali o predlogih sklepov 13. seje CK ZKJ tehtno, dokaj kritično, ističasno pa so bile razprave tudi spodbudne za bodoče delo.

Več delovne discipline, boljša organizacija dela, boljši izkoristek osnovnih sredstev in delovnega časa, vsekakor pa bolj dosledno uveljavljanje nagrajevanja po delu, so bili osnovni motivi razprav v vseh premogovniških tozdih in prav temu so namenili največ časa. Ubadajo se s problemom kvalificirane delovne sile, saj je znano, da bo po novih benefikacijskih stopnjah odšlo v pokoj največ dobrih in izkušenih kopačev, kar bo vsekakor vplivalo na proizvodnjo premoga, usposabljanje novih pa zahteva precej časa, zlasti v rudarstvu, da si delavci pridobijo poleg teoretičnega znanja tudi delovne izkušnje.

V osnovni organizaciji tozdi Premogovnika v Zagorju in tozdi Separacije v Trbovljah so menili, da kljub vlaganju sredstev v novo opremo, velikim vlaganjem v strokovno izobraževanje delavcev še vedno ne dosežejo željenih rezultatov. Komunisti delovne organizacije IMD menijo, da je preveliko povezanosti s komunisti drugih delovnih organizacij, da preveč dolgo trajajo dogovori med posameznimi tozdi in delovnimi organizacijami. Komunisti v rudniku Senovo so prepričani, da ni prave enotnosti med vodilnimi delavci, če pa že pride do poenotenja, posamezniki tega ne izvajajo, ali pa iščejo razne kompromise.

„Probleme načenjamo, jih ugotavljamo, ne znamo pa jih ali nočemo razrešiti,“ pravijo v osnovnih organizacijah na področju rudnika v Hrastniku in DO RGD. Na razdrobljenost delavnic, podvajanje del, širje-

nje delavniških prostorov in neizkoriščenost strojnih in drugih naprav, so opozarjali v vseh osnovnih organizacijah te dejavnosti, prepričani pa so, da bo ob sedanji reorganizaciji kombinata možno vse te slabosti odpraviti.

V osnovnih organizacijah, predvsem v premogovniških tozdi, razčlenjujejo vzroke za nezainteresiranost in pasivnost članstva ZK ter za vse manjše zanimanje vstopanja v članstvo.

Marsikje izražajo težnjo po izstopu iz ZK, prvič zaradi premajhnega ugleda osnovne organizacije, ki je marsikje obledel, drugič pa zaradi previsoke članarine.

V nekaterih osnovnih organizacijah so ugotovili, da dostikrat komunisti nimajo vpliva ne kot komunisti, ne kot samoupravljalci, pa naj si bo to v lastnem tozdu, delovni organizaciji ali v sozdu, pa tudi v skupšči-

nah družbenopolitične skupnosti.

V vseh osnovnih organizacijah so razpravljali o liku komunista, o partijski disciplini, o družbenopolitičnem usposabljanju članov ter o potrebi akcijskega povezovanja komunistov v kombinatu. Izrečenih je bilo tudi nekaj vzgojnopolitičnih ukrepov z opominom, z opominom pred izključitvijo ter primer črtanja iz članstva, predvsem v osnovni organizaciji Sepracije Trbovlje in delovne skupnost skupnih služb DO RRPS.

V nekaterih osnovnih organizacijah ugotavljajo potrebo po večji pomoči občinskega komiteja oziroma njihovih članov ter po-

grešajo borbenost, ki so jo posedovali starejši preizkušeni komunisti.

Akcijske programe osnovnih organizacij bodo stalno dopolnjevali glede na družbenoekonomske in družbenopolitične razmere.

V vseh osnovnih organizacijah so sprejeli konkretne zaključke, programov aktivnosti pa še niso izdelali. Iz zaključkov je razvidna pripravljenost članov, da dosledno uresničujejo sklepe, ki jih oblikujejo v svoji osnovni organizaciji, kot tudi sklepe višjih partijskih forumov.

Janez Oberžan

Razprava o sklepih 13. seje CK ZKJ v OO ZK DO RGD

Razprave o sklepih 13. seje CK ZKJ so potekale v vseh OOKZ DO RGD. K delu smo pristopili z vso resnostjo, tako da smo razpravljali o problemih, jih zapisali v operativne načrte OOKZ in jih začeli reševati. Ti problemi niso kratkoročnega značaja, zato bodo naioge ostale tako dolgo aktualne, dokler jih ne bomo rešili. Šele takrat bodo umaknjene z dnevnega reda.

Med drugim smo ugotovili, da brez idejne in akcijske enotnosti ne bo vodilne vloge članov ZK.

Kot avantgarda delavskega razreda se ne smemo oddaljevati od problemov v svoji sredini, ampak jih takoj reševati. Ni prav, da so nam očitali, da nič ne naredimo, ker smo poskušali probleme reševati. Nismo bili pa dovolj učinkoviti in so ostali sklepi na papirju, zaradi tega ali onega izgovora.

Podlaga za naše operativne načrte, ki smo jih naredili v OOKZ, je bilo gradivo 13. seje CK ZKJ in naše prejšnje slabosti.

Razpravljali smo predvsem o naslednjem:

— Sestavni del stabilizacijskih ukrepov morajo biti dejavnosti za dosledno izvajanje delitve oziroma nagrajevanja po delu.

— Komunisti moramo vztrajati za zmanjšanjem družbene režije in sedanjega velikega števila neproduktivnih delavcev.

— Komunisti ne smemo delovati samo v svojih OZD, ampak tudi v SZDL, v svojih krajevnih skupnostih, družbenopolitičnih skupnostih, hišnih svetih in drugod.

— Člane ZK je treba idejnopolitično usposabljanje, če hočemo doseči začrtani cilj, drugače ne bomo dobili bitke.

— ZK mora prisluhniti vsem problemom delavcev in jih reševati.

— Treba je oceniti delo vsakega komunista in odkrito povedati tistim, ki so pasivni. Takih ne potrebujemo.

— Treba je odpraviti rutinsko delo in fraze.

— Poostri disciplino vsakega zaposlenega in izkoristiti vse možnosti, da bomo boljše poslovali, t.j. uvedba takšnih delitvenih odnosov, v katerih bodo dobri delavci v združenem delu postali materialno zainteresirani za kar največji delovni učinek in gospodarno izkoriščanje družbenih sredstev. Tako bo delovni človek postal najbolj koristen samemu sebi in celotni družbi.

— V zadnjih letih smo imeli premalo sprejetih novih članov v ZK, sedaj smo temu problemu posvetili veliko več pozornosti. Imamo veliko število predlaganih, v tozdu RIG pa v tri OOKZ evidentiranih preko 30 članov.

Hasan Subašić

Razprava OO ZKS v tozdu SIMD o sklepih 13. seje CK ZKJ

Na razpravo o sklepih 13. seje CK ZKJ smo se dne 26. 9. 1984 zbrali na posebnem sestanku člani OO ZK tozda SIMD. Prisoten je bil tudi predstavnik OK ZKS Trbovlje.

Namen sestanka je bil, da obravnavamo sklepe 13. seje CK ZKJ glede na tozdu SIMD.

Navzoči smo razpravljali o novi organiziranosti Osnovnih organizacij ZK v bodočem tozdu IMD v okviru RGD. Stališča o bodoči organiziranosti osnovnih organizacij so se med člani ZK EIMD in SIMD razhajala. Člani ZK tozda SIMD smo pričakovali, da se bo z združitvijo tozdov v en tozd enako organizirala tudi OO ZK, torej ena osnovna organizacija. To bi dejansko poenostavilo delovanje, zmanjšalo sestankovanje, skratka ne bi bilo podvajanja. Z organiziranjem dveh osnovnih organizacij pa moramo v tozdu IMD organizirati še akcijsko konferenco, enako konferenco pa tudi na nivoju DO RGD. Ker so imeli člani ZK tozda EIMD drugačno mišljenje, ki ga je podpiral tudi OK ZKS Trbovlje z obrazložitvijo, da bomo s tem, ko bosta dve OO ZK, boljše informirani in se neposredno dogovarjali. Tako so se tudi člani ZK tozda SIMD poenotili, da bosta v novem tozdu IMD dve Osnovni organizaciji ZK.

V razpravi o liku komunista smo prisotni ugotovili, da med nami ni takšnih članov, ki delajo disciplinske prekrške. Po disciplini in prizadevanju pri delu so nekateri med boljšimi delavci, večina pa v povprečju. Z boljšim delom vseh članov kolektiva moramo stremeti za čim večjim dohodkom v tozdu, kar bo osnova, da ne bomo uvrščeni med kršitelje družbenega dogovora o razporejanju dohodka in sredstev za osebne dohodke. Osebna stimulacija zaposlenih naj bo odraz resničnega prizadevanja za čim več in čim boljše delo in ne umetno povečevanje osebnega dohodka ne glede na dosežene rezultate.

Do sedaj smo se člani OO ZK predvsem posvečali reorganizaciji v REK E. Kardelja, v bodoče pa bo poudarek na izvajanju samoupravnih sporazumov in sprejetih pravilnikov ter poenotenju nagrajevanja po delu. Z delom delegacij ne moremo biti zadovoljni. Člani delegacij pravijo, da se nima pomena udeleževati sej, saj nimajo možnosti odločanja. Tudi gradivo ni strnjeno na najvažnejše točke, o katerih bi delegati lahko razpravljali.

Ugotovili smo, da je vsak član naše OO ZK opravil eno od oblik idejnopolitičnega usposabljanja, večina pa dve ali tri. Kritično smo ocenili aktivnost dveh članov, od katerih eden ne kaže nikakršnega interesa za delo v ZK in ne v samoupravnih organih, medtem ko ima drugi končano enoletno politično šolo, pa tudi ni aktiven, kot smo pričakovali.

Adi Polak

Rudarska godba iz Mežice je 13. oktobra letos pripravila v okviru prvega srečanja pihalnih godb in orkestrrov slovenskih rudnikov, koncert v Žabjeku, v Trbovljah, pod vodstvom dirigenta Miheva. (foto: Trbovlje)

Povzetek razprav o sklepih 13. seje CK ZKJ v REK EK

Naloge operativnega načrta, sprejetega na seji 3. septembra s sekretarji OOKZ REK EK, so bile realizirane v predvidenih rokih.

Od osemnajstih OOKZ v REK EK se v te razprave nista v dogovorjenih rokih vključili dve OOKZ iz ZPT — Pomožna dejavnost in IMD — Delovna skupnost.

Vse ostale osnovne organizacije so po dobri pripravi dosledno izvedle obravnavo in to večinoma na več sestankih OOKZ.

Udeležba je bila različna, vendar na splošno ne boljša kot običajno. To pomeni, predvsem z vidika opravičenih, skoraj polovica članov OOKZ, kar so prisotni tudi zastavili kot konkretno nalogo nadaljnje idejnopolitične diferenciacije.

V razpravah je prevladovala ugotovitev, da smo sredi boja za gospodarsko ustali-
tev, v tem boju pa prihaja do različnih mnenj, kako priti do učinkovitejšega ravnanja. V SOZD REK EK so v teh prizadevanjih pojavi omahovanja, ki se kažejo v rezultatih gospodarjenja, izvajanja sklepov problemske konference in drugih problemih, ki jih moramo takoj odpraviti, če hočemo, da se bo samoupravna pot kazala v konkretnih poslovnih in družbenopolitičnih rezultatih. V razpravi so ugotovili, da proizvodnja premoga, rudarsko gradbenih ter strojno električnih storitev nazaduje tako po višini kot tudi kvaliteti. Pozitivni poslovni rezultati storitev se v zadnjem času kažejo pri proizvodnji električne energije. V Zasavskih premogovnikih situacijo rešujejo v zadnjih letih dnevni kopi, predvsem dnevni kop La-konca. Jamska proizvodnja, v katero vlagamo ogromna družbena sredstva, pa ne le stagnira, ampak celo upada. OO ZK TOZD Premogovnik ugotavlja, da dosega plan zaradi dnevnih kopov, naslednje leto, ko bo v TET II za 4 mesece remont, pa se bo potrebno preusmeriti v boljše kvalitetne premoge za trg, kar pa ne bo tako lahko. Delavci, še posebno komunisti, se soočajo s temi problemi in iščejo prave rešitve, saj je poznano, da so pri težavah za dosego proizvodnje v Premogovniku bili ravno komunisti tisti, ki so znali v teh kritičnih časih organizirati delo tudi ob prostih sobotah in nedeljah. V naslednjih letih pa bo za takšne rešitve potrebno pritegniti tudi strokovne delavce.

Gradbena dejavnost ima na posameznih objektih različno stopnjo učinkovitosti in uspešnosti. Znana je ugotovitev, da so boljši rezultati predvsem odsev napora posameznih gradbišč, dosti manj pa organizacije dela. Če se slabšim delovnim rezultatom pridruži še slab finančni rezultat, kot ugotavljajo v DS SS DO RGD, vidijo rešitev tudi v tem, da bi bilo potrebno vodilne in vodstvene delavce poklicati na odgovornost.

V nekaterih tozidih in DS so še vedno razpravljali o organiziranosti DPO in rezultatih problemske konference, dosti manj pa o boljšem delu in drugih problemih, ki jih nakazujejo sklepi 13. seje CK ZKJ. Za nekatere OOKZ je značilno, da največjo pozornost namenjajo novi organiziranosti DPO, kar je po ocenah v razpravi korak v stran od spre-

jetih in dogovorjenih usmeritev. Tak poseben problem organiziranosti DPO je bil izpostavljen na OOKZ RESD, in to ravno od posameznikov, ki so zadolženi za pravilno razlago dogovorjenih usmeritev, kar se je ugotovilo že v samih razpravah in tudi kasneje v sklepih o sankcijah.

Nadalje OOKZ ugotavljajo, da je potrebno izboljšati delo osnovnih organizacij, odpraviti neučinkovito delo, zaostri delo vodstev in članov, posebno še do sedaj neaktivnih članov.

Člani ZK so premalo idejnopolitično usposobljeni. V REK EK je opravila velika večina komunistov razne oblike IPU. Ti kadri pa sedaj ne dajejo osnovni organizaciji tistega, kar se od njih pričakuje. Vrsta pripomb je izrečenih tudi na sedanji sistem idejnopolitičnega usposabljanja, ki je preveč šolski in se premalo prilagaja spremembam in potrebam sedanjega časa. Predlagali so, da je vsako siljenje komunistov do IPU nepotrebno, kajti doseči bi morali zainteresiranost samih članov za takšno usposabljanje, tako da se v delu preverja njihova usposobljenost, predvsem pa mora v njih samih prevladovati zavest, da so se permanentno dolžni izobraževati in izpopolnjevati.

Kljub kritični oceni aktivnosti ZSMS, zlasti zaradi slabe vzpodbude OK ZSMS, poudarjajo tudi odgovornost ZK in članov do dela mladinske organizacije in mladih, kjer je nujno sodelovanje, posebno pri kadrovanju.

V razpravah so komunisti opozarjali na slabosti v delovanju delegatskega sistema. Slabo delo delegacij povzroča nezainteresiranost delegatov, ki zaradi nekoordinirane dela in strokovne pomoči večinoma izvajajo le nalogo „glasovalnega stroja“ za verificiranje že v naprej postavljenih rešitev strokovnih služb. Najbolj moti naslednje:

- na pobude dobijo le redkokdaj odgovor,
- strokovni delavci ne sodelujejo dovolj s konferencami delegatov,
- strokovno tehnični delavci se na sejah skupščin obnašajo agresivno,
- preobširna gradiva,
- nepovezanost delegacij s samoupravnimi organi,
- kritično je treba obravnavati tiste člane, ki slabo opravljajo delegatske dolžnosti.

Zato predlagajo, da je potrebno odstraniti ljudi kot strokovno tehnične delavce s sej delegatskih skupščin, ki se agresivno obnašajo. Prav tako je potrebno zamenjati pasivne in nesposobne delegate in postaviti takšne, ki bodo odgovorno opravljali zaupane naloge. Dalje je potrebno zagotoviti odločanje o tistih stvareh, kar delegat lahko odloči, strokovnjaki pa naj bodo odgovorni za strokovne odločitve, ne da se skrivajo za delegatskimi skupščinami o zavoženih odločitvah, za katere morajo biti izključno imensko odgovorni.

Mnogo smo razpravljali tudi o liku komuniste, o razraščanju profesionalcev v višjih organih ZK, prav tako o članarini, delu nekaterih članov OK ZKS in demokratičnem centralizmu. Predlagajo, da OK preveri delo

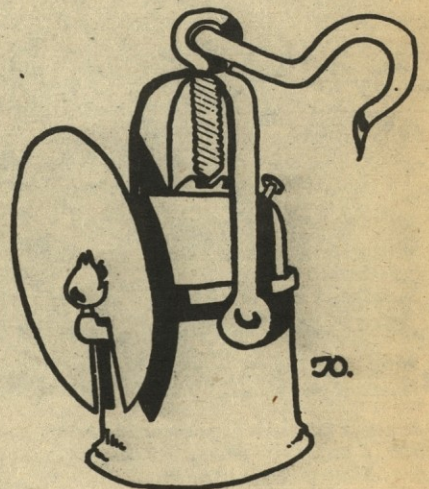
zadolženih članov za posamezne OOKZ in sprotno preverja delo OO tako, da se ne bo ugotavljalo po daljšem času neaktivnost OOKZ.

Ob boljšem delu delavskih svetov pa je ocena tudi nekoliko kritična, izpostavlja se tudi formalizem poteka zbora delavcev, ki so slabo obiskani, čeprav potekajo med delovnim časom. Marsikatera odločitev nima potrebne pravno formalne večine glasov, zato je smotrnost takšne oblike nujno oceniti, kot tudi vsebino preštevilnih referendumskih odločitev, ki terjajo izgubo precejšnjega delovnega časa, kljub temu da ta oblika bolj neposredno izraža stopnjo dejanskega zadovoljstva zaposlenih in stopnjo informiranja, ne pa toliko vpliva in sodelovanja pri pripravi predlaganih rešitev.

Mnogo je bilo razprav o nagrajevanju po delu, ki v večini organizacij še ni zaživel, kot je družbeno načrtano. Problem se vidi v REK tudi skozi navidezno socialno upravičenost do posebnih oblik nagrajevanja z dodatki, ki že prekoračujejo OD, nagrajevanje po delu pa tako izgubi vsak pomen. Razmišljali so tudi o kadrovske politiki in delavcih, ki so obremenjeni z družbenopolitičnim delom, zaradi prezaposlenosti pa so zastopavljeni pri kadrovanju na višja delovna opravila. Kako takšni postopki vplivajo na razpoloženje za družbenopolitično delo, pa je temeljit premislek.

V zaključku lahko rečemo, da so v ZK potrebne korenite spremembe pri nadaljnjem delovanju, te spremembe pa je potrebno uveljavljati od vrha do baze in krepiti avtoriteto dobrega vzgleda, ne pa formalno nastopati s parolami, temveč s prizadevanji uveljavljanja načrtane poti. Prav tako pa je potrebno poudariti, da se komunisti zave-dajo subjektivnih vplivov, ki povzročajo odklone v organizaciji, ki pa so jih pripravljeni in voljni reševati.

Franc Vozel

Dosedanja organiziranost sindikata v SOZD REK Edvarda Kardelja

Že v eni predhodnih številk glasila Srečno je bil objavljen članek o potekanju aktivnosti z zvezi z organiziranostjo sindikata v našem kombinatu. Obljubili smo tudi shemo nove organiziranosti sindikata v kombinatu, ki jo sedaj objavljamo.

Rad bi omenil, da aktivnost v zvezi z organiziranostjo sindikata v nekaterih sredinah še vedno poteka in bo zaključena na letnih sejah OOZS, ki bodo predvidoma v mesecu decembru.

Prvotno naj bi bile razprave v vseh sredinah zaključene do 15.10.1984. Ravno zaradi tega je bila ena osrednjih točk dnevnega reda seja KO OOZS SOZD REK EK, ki je bila 17.10.1984, posvečena organiziranosti sindikata v kombinatu. Iz razprave, ki je bila dokaj kvalitetna, je razvidno, da so aktivnosti potekale v vseh sredinah in da je razprava po oceni delegatov dosegla vsaj ta učinek, da so bili delavci v kombinatu seznanjeni s predlogom organiziranosti sindikata, da pa se v posameznih tozdih, ki imajo za to pogoje, niso organizirali po delovnih enotah.

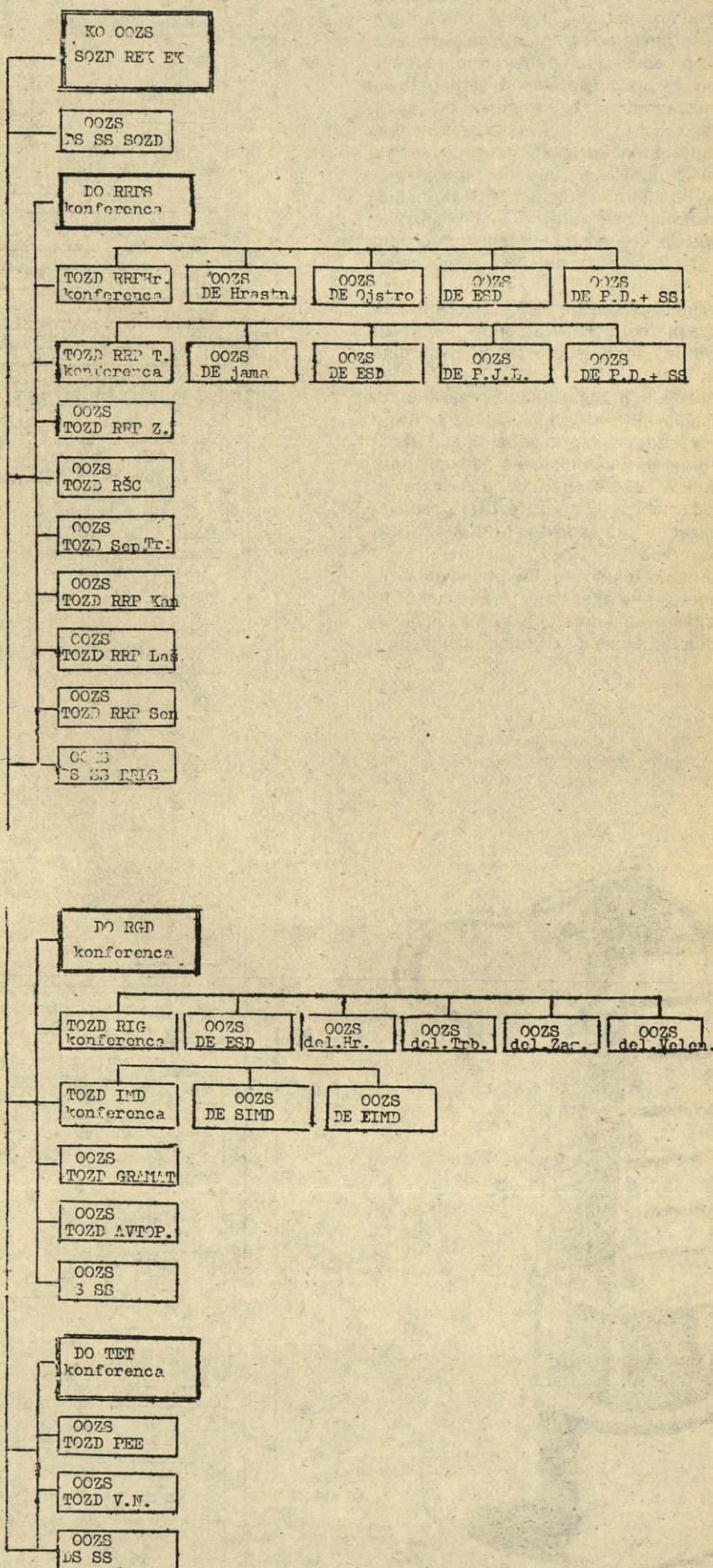
Menili so, da bi se posamezni tozdi, predvsem tisti, ki zagovarjajo eno osnovno organizacijo, mogoče odločili drugače, če bi imeli na razpolago več variantnih predlogov. Ravno tako je bilo poudarjeno naslednje: ko smo na seji KO OOZS SOZD REK EK obravnavali strokovne podlage o samoupravnih organiziranosti in dohodkovnih odnosih, je ravno tako kot vse druge DPO v kombinatu tudi sindikat sprejel predlog s celotno vsebino in jih kot takšne tudi verificiral, da so primerne za javno razpravo. V teh strokovnih podlagah pa je bilo zapisano, da se DPO od tozdov do sozda organizirajo po delovnih enotah. Zaradi tega je bil tudi izdelan predlog organiziranosti sindikata po delovnih enotah, misleč, da se ne bi ukinjale že obstoječe osnovne organizacije sindikata.

Ker smo v razpravi ugotovili, da posamezne osnovne organizacije sindikata še niso izdelale svoje organiziranosti, se je aktivnost podaljšala do letnih sej. Na letnih sejah osnovnih organizacij pa naj bi bila dejansko zaključena in bi sindikat na ravni SOZD s 1.1.1985 začel delovati v novi obliki. Ravno tako pa bi v vseh sredinah izkoristili letne seje osnovnih organizacij sindikata istočasno tudi kot programske volilne seje.

Shema nam prikazuje povzetek razprav organiziranosti sindikata oziroma mnenje organiziranosti sindikata v sozdu. Nekateri želijo organiziranost po delovnih enotah, nekateri pa eno osnovno organizacijo. Shema v takšni obliki bodo obravnavali tudi Občinski sveti Zveze sindikatov, predvsem vseh treh občin s ciljem, da tudi Občinski sveti zavzamejo svoje mnenje v zvezi z doseganjem aktivnosti in predlagane oblike.

Dokončna shema organiziranosti sindikata pa bo v decembrski številki revije Srečno.

Bruno Šorli

Organiziranost OO ZKS v kombinatu

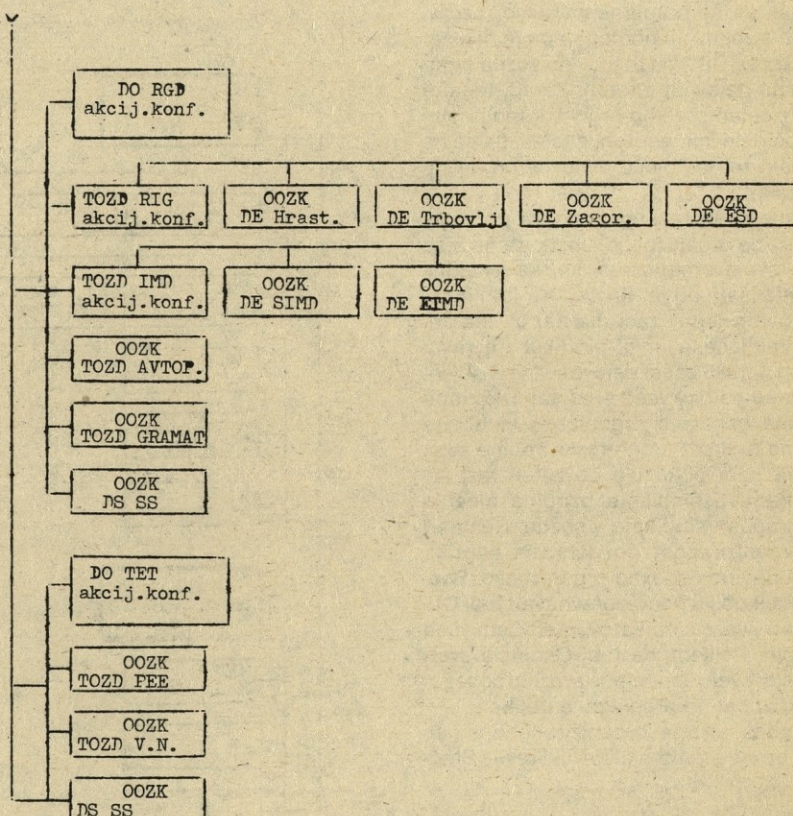
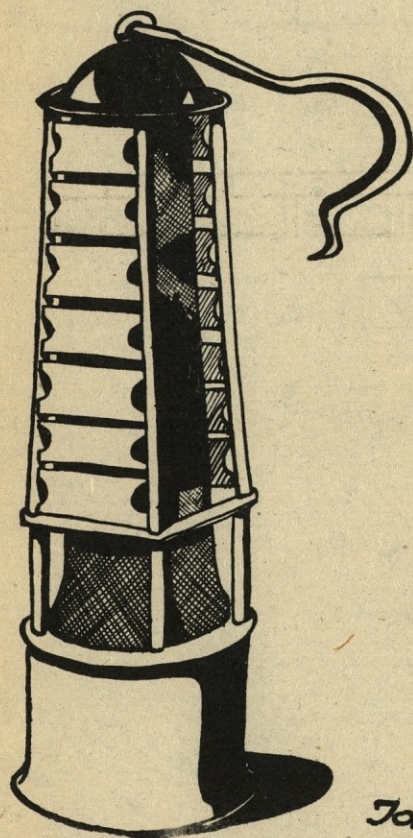
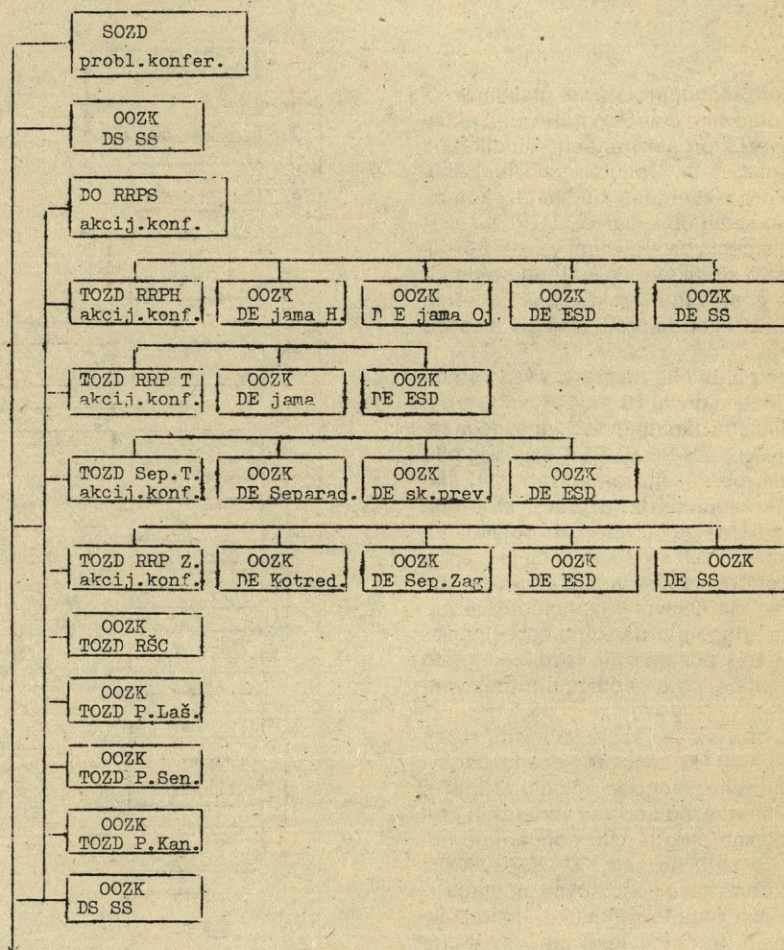
Občinski komiteji ZKS v zasavskih občinah so razpravljali tudi o organiziranosti Osnovnih organizacij ZKS v kombinatu glede na spremembe samoupravne organiziranosti po uspešno izvedenem referendumu.

Že ob razpravah sprememb samoupravne organiziranosti je bilo rečeno, da je pomembno tudi to, da ima vsaka delovna enota svoj finančni obračun, na osnovi katerega lahko ugotavlja uspešnost poslovanja tozda. Po istem načelu, se pravi po načelu organiziranja delovnih enot, je bil oblikovan predlog za organiziranje Osnovnih organizacij ZKS, kar so potrdili s sklepi tudi na občinskih komitejih ZKS zasavskih občin. Osnovne organizacije ZKS v TOZD Rudniki rjavega premoga, Laško, Senovo in Kanižarica pa do nadaljnjega ostanejo nespremenjene.

V shemi, ki jo objavljamo, je razvidno, da bodo delovale tudi stalne akcijske konference v tozdu, česar do sedaj ni bilo. Akcijske konference so delovale v delovnih organizacijah v DO ZPT, pa tudi na posameznih področjih občin, ki so povezovale osnovne organizacije v prizadevanjih za večjo učinkovitost dela.

Upamo in želimo, da bodo osnovne organizacije, stalne akcijske konference kot tudi problemska konferenca ZKS na nivoju kombinata delovale kar najbolj učinkovito.

Janez Oberžan

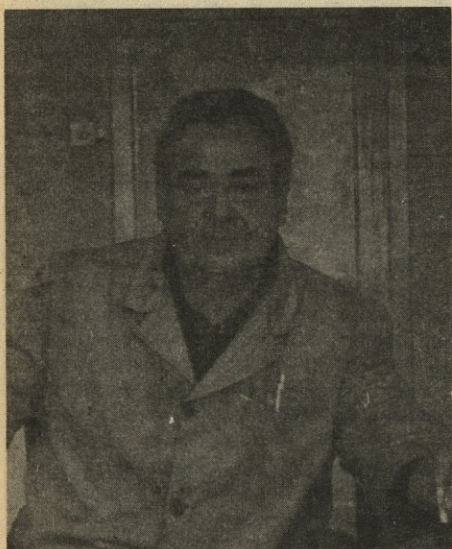

Stabilizacijski predlogi

Začenjamo z novo rubriko — stabilizacijski predlogi. Ne recite še vi tako, kakor mnogi: „Spet bomo nekaj pisali, delali pa po starem“. Morda pa bodo članki le pripomogli, da se bo kje kaj izboljšalo — kot pravi tisti slovenski pregovor — od zrna do zrna pogača...

Ne želimo pa, da bi vsevprek kritizirali. Pripomogli naj bi, kot piše v naslovu, k stabilizaciji v našem kombinatu.

Za začetek je spregovoril **Alojz Sotenšek**, zaposlen pri rudniku kot strojni poslovodja v vzdrževanju elektro-strojnih naprav v TOZD Kotredež.

Alojz Sotenšek iz Rudnika Zagorje (foto: D. Bregant)

„Napisane imamo stabilizacijske ukrepe, vse lepo napisane. Smo pa že kdaj preverili, kako jih izpolnjujemo?“ pravi tovariš Sotenšek.

„Tisti, ki odreja delo, mora v prvi vrsti paziti na dobro organizacijo dela, vzgajati delavce, da smotno in racionalno uporabljajo material, čuvajo vsa materialna sredstva in da pravilno delajo. Eden izmed problemov, ki me najbolj moti, je premalo izkoriščen delovni čas.“

To, kar ste povedali, so splošne ugotovitve, ki se seveda odražajo na rezultatih dela. Bodite konkretni.

„Mačehovski odnos do materiala se najbolj kaže pri ravnanju z mehanizacijo. Razna deli dragega podporja ležijo po tleh, namesto da bi jih skrbno shranili in popravili, kar je popraviti treba, ter sortirali.“

Za to so predvsem odgovorni predpostavljeni, ker niso pravočasno opozorili na napake in skrbeli za red. Ali je bil pa že kdo poklican na odgovornost zaradi neizpolnjevanja dolžnosti? Rad bi opozoril tudi na to, da bo nastala v kratkem precejšnja vrzel, saj bo odšlo veliko rudarskih kadrov v pokoj. Smo izobrazili dovolj mlajših kadrov?“

Kako ste v vašem tozdu izpolnjevali stabilizacijske ukrepe?

„Imamo dokaj disciplinirane ljudi, ki živijo z rudnikom. To se je pokazalo predvsem ob vdoru vode v kotredeško jamo. Nadurno delo poteka v dogovorjenih mejah, tudi velikih izostankov z dela nimamo. Naša oprema je dokaj zastarela, imamo pa dobre kadre, ki kvalitetno opravljajo delo.“

Ker na rudniku položaj dolgo časa ni bil rožnat, smo se že mnogo preteklih let stabi-

lizacijsko obnašali. Vseskozi pa zato tudi pozitivno poslujemo.

Zadnje čase nimamo težav in nam nabavi-jo potreben material. Vajeni pa smo delati iz starega novo.

Delo imamo dobro organizirano, saj usmerimo kader tja, kjer ga potrebujemo, da delo normalno poteka. Poleg rednega vzdrževanja elektrostrojnih naprav v jamah Kotredež, Kisovec, separaciji Trbovlje, smo uspeli izdelati še investicijsko opremo za odpiranje jame s 6. na 8. horizont.

Načrtujemo, da bi v bližnji prihodnosti prevzeli generalno popravilo črpalk na RRPS, saj imamo zaradi vzorov vode v preteklosti s takšnimi popravili precejšnje izkušnje. Imeli bi pregled nad rezervnimi deli in smotrnejše bi jih nabavljali, kar bi vso stvar pocenilo. Stroje za popravilo pa že imamo, usposobili bi le še dodatno število kadrov.

Pripomniti moram, da smo v zadnjih dveh letih našo delavnico bolj modernizirali, kot prej v dvajsetih letih.

Ni potrebno več toliko fizično delati, saj imamo sodobne stroje in naprave.

Če ne bi imeli stabilizacijskih ukrepov nenehno pred očmi, bi bilo v jami veliko več defektov. Če se spomnim nekaj preteklih let, smo imeli okvare na dnevnem redu, sedaj pa smo jih zreducirali na minimum.

Menim, da bomo lahko realizirali planirano proizvodnjo, če bomo z delom tako nadaljevali.“

Naš sodelavec Alojz Sotenšek bo kmalu zapustil delavnico v Zagorju, saj vestno opravlja svoje delo že štirideset let. Želimo, da bi mladi prav tako zavzeto nadaljevali njegovo delo.

Dragica Bregant

Preventivno zdravljenje v DO TET

Tako kot lansko leto smo tudi letos organizirali preventivno zdravljenje članov kolektiva DO TET v naravnih zdraviliščih. Glede na težave pri financiranju tega zdravljenja, ki gre iz sklada skupne porabe, za katerega pa vemo, da je omejen, so se na OOS po tozdi in DS odločili, da se preventivno zdravljenje organizira, s tem da se zdravi enako število delavcev kot v letu 1983. Glede na takšno odločitev se je preventivnega zdravljenja v naravnih zdraviliščih udeležilo iz tozda PEE-T petnajst delavcev, iz tozda VN deset in iz DS osem delavcev. Število delavcev je bilo določeno na osnovi števila zaposlenih v posameznih tozdi in DS.

Poimensko izbiro delavcev so opravile OOS tozdov in DS glede na pogoje dela posameznega delavca, delovne dobe v DO TET in bolezenskega stanja posameznika. Pri odločitvi smo upoštevali tudi določila veljavnega Pravilnika o preventivnem zdravljenju v DO TET. Predlagani so opravili še pregled pri zdravniku, ki je izdal napotnice in mnenje, v katero zdravilišče naj bi posameznik šel.

V zdravilišča so delavci odhajali v posetih, in sicer v mesecu avgustu in septembru v rokih, ki so bili določeni s pogodbi

v posameznih zdraviliščih med REK EK in zdravilišči. Za Čateške Toplice in Rogaško slatino nismo mogli uskladiti terminov po pogodbi, zato smo se dogovarjali sami. Za jesenski rok smo se odločili predvsem zaradi tega, da se lažje uskladijo in normalno potekajo letni dopusti ter da zaradi odsot-

nosti delavcev ni težav pri izvedbi rednega letnega remonta.

V letošnjem letu so bili delavci po zdraviliščih razdeljeni takole:

Preventivno zdravljenje še vedno traja 14 dni. Od 33 delavcev, ki so bili na zdravljenju, so vsi koristili izredni in letni dopust po Pra-

	Skupno	PEE-T	VN	DS
Radenci	11	9		2
Čateške Toplice	10	3	5	2
Rogaška slatina	5	2	2	1
Dóbrna	2			2
Thallasoterapija Crikvenica	2		1	1
Bohinj	3	1	2	
Skupaj	33	15	10	8

vilniku o koriščenju preventivnega zdravljenja v DO TET. Vsak koristnik plača 20 % samoprispevka od cene v posameznih zdraviliščih, kar je tudi določeno v omenjenem pravilniku. Ta denar se potem vrača na ŽR SSP posameznih TOZD in DS.

Celotno preventivno zdravljenje je bilo izvedeno v dveh mesecih. Če bi ocenjevali

takšen način zdravljenja, potem bi morali ugotoviti, da je prav, da smo se tako odločili. S tem predvsem znižujemo bolniški stalež ter posredno prispevamo k boljšemu počutju delavcev ter na ta način večamo tudi delovno storilnost.

Jože Lapajne

Inovatorji

„V največje veselje bi mi bilo, da bi to, kar imam na papirju, izvedli v praksi“, pravi **Danilo Ramšak**. Mlad je še, saj je zaposlen v DO RGD, TOZD RIG pet let kot strojni inženir. Zato je še toliko bolj razveseljivo, da je bil letos na proslavi dneva rudarjev za svoje tri tehnične izboljšave nagrajen. Ngrado je prejel za izdelavo vrtnalne lafete za vrtnanje v jašku, za vrtljiv most polnilnega grebilca in za preureditev zavor na izvoznem stroju.

Po kakšnem postopku ste prišli do omenjenih tehničnih izboljšav?

„Že v šoli so me konstrukcije zanimale, zato sem tudi vpisal to smer. Doma se rad izpopolnujem, zato brskam po tuji literaturi, prospektih, potem pa idejo prilagodim našim razmeram.“

Je novost v tehnologiji, ki jo imate na papirju, izvedena v praksi?

„Samo eno od treh smo uporabili v praksi, in sicer preurejene zavora na izvoznem stroju Emil Wolf. To je bil star stroj, pripehljan iz Laškega. Imel je le eno zavoro, kar ne ustreza današnjim predpisom. S sodelavci smo ga pregledali, nato pa sem vse potrebno izračunal in narisal, v delavnici pa so realizirali. Sedaj ga uporabljajo na gradbišču v Raši. To ni bilo zahtevno delo. Mene zanimajo stvari, pri katerih se moram poglobiti, spraševati za nasvete, žal pa si pri tem prepuščen bolj sam sebi. Ko najdem idejo in jo povem ostalim, so sprva navdušeni, me podprejo, ko pa spravim na papir, se ohladijo, vse skupaj obleži v predalu in se počasi pozabi. Tako tudi ostali dve izboljšavi, vrtljiv most polnilnega grebilca in vrtnalne lafete, nista realizirani. Sta obsežnejši in bolj zahtevni, pa vendar bi bili stroški kmalu povrnjeni. Po svetu jih že dolgo uporabljajo, tudi pri nas bi bilo dobro, če bi jih imeli že pred desetimi leti. Oprema na gradbiščih je zastarela, kljub temu pa je mnogo takih, ki se novacijam upirajo. Upam, da ju bomo izdelali vsaj do takrat, ko bomo delali zračilne jaške pri gradnji predora v Karavankah.“

Danilo Ramšak, DO RGD — tozd RIG. (foto: Bregant)

Kaj načrtujete?

„Pripravljam hidravlični podajalec za TH loke. Do sedaj so omenjene loke ročno dvigovali, to pa bi bila naprava za strojno dvigovanje. Ni inovacija, saj takšen stroj po svetu že dolgo poznajo. Za naše razmere bi ga izdelali v delavnici, hidravliko pa nabavili v domačih tovarnah. Omenjena naprava bo predvsem uporabljiva v jamah v Zasavju, ki imajo premer od tri do pet metrov.“

Z željo, da ne bi ostalo samo pri besedah...

„Najbolj bi bil vesel, da bi to, kar sem pripravljal, tudi realizirali, da bi spremljal, ugotavljal, izboljševal, skratka, da bi stvar služila svojemu namenu. Tega pa verjetno ne bom doživel, ker vse ostaja le pri besedah. Za realizacijo bi se morali zavzeti v prvi vrsti odgovorni, izobraženi ljudje. Ni pravega sodelovanja med tehničnim vodstvom in strojniki. So obdobja, ko imaš veliko dela in spet, ko nimaš kaj početi. Preveč si prepuščen sam sebi. Sploh je pri inovacijah potrebno timsko delo, sam ne moreš ničesar.“

Napake se ponavljajo iz leta v leto. Vsem se mudi, govorimo o napredku, v praksi pa prav malo izvedemo. Kupujemo drage stroje v tujini, kar imamo doma, pa ne izkoristimo. Veliko pripomočkov bi lahko izdelali od začetka pa do končne faze. Ne smemo misliti samo od danes do jutri, ampak gledati naprej. Če človek predolgo zaman nekaj poizkuša, pa vidi, da se stvari ne izboljšujejo, omaga in vse skupaj pusti...”

Rudi Hribšek, delovna enota RESD, zaposlen pri rudniku devetnajst let in je nadzornik v delavnici za hidravlično podporje.

Nagrajen je bil za izboljšavo priprave za preizkušanje varnostnih ventilov in priprave za montažo in demontažo cilindrov in stojk podporja Becorit.

Nasmejan me je pričakal v veliki, temni delavnici z visokim stropom, tla pa so ilovnata. Kljub temu je vse urejeno in pospravljeno. V majhnem, ograjenem prostoru ima tovariš Rudi pisarno. Sicer pa se itak veliko ne zadržuje v njej, pravi nasmejan, optimističen, pa tako velik, da nehoti pomisliti na tisto: — Postal je tak fant, da bi gore premikal...

So vaše izboljšave nastale v tej delavnici?

„Ko sem se izučil, sem bil najprej zaposlen na odkopu v jami kot ključavničar. Končal sem nadzorniško šolo in se zaposlil v tej delavnici že takrat, ko smo jo pričeli urejati. Popravljamo namreč hidravlično podporje za vsa tri področja. Sprva smo delali vse ročno, nato pa sva pričela z inženirjem Duhom razmišljati, kaj bi izboljšali, da bi bilo delo lažje in manj nevarno. V delavnici smo praktično izdelali vse od hidravličnega primeža do mize, na kateri odvijamo cilindre, ki so na Becoritu priviti z matico. Izračune pa je vodil inženir Duh.“

Rudi Hribšek, Rudnik Hrastnik. (foto: Dragica Bregant)

S tem smo ogromno prihranili — v enem letu, podatki so iz leta 1982, 60 starih milijonov. Pri drugi izboljšavi pa smo pri tridesetih varnostnih ventilih, kolikor smo jih napolnili v omenjenem letu, prihranili 95 starih milijonov. Prej so ventile polnili v Franciji, sedaj jih polnimo doma, uporabljamo pa francoske naprave.“

Kakšni so vaši načrti?

„Trenutno nimamo časa za kakšne posebne novotarije zaradi remontov in okvar v jami. Sicer pa nas delo samo vodi, da kar naprej nekaj dodajamo, izboljšujemo. Tako smo že izdelali napravo za popravilo Salzgitra ter nosilni cilindri, treba pa jo je še izpopolniti. S to napravo smo si prihranili precej fizičnega dela.“

Mislím, da bomo naredili več izboljšav v boljših pogojih. Pričakujemo, da se bomo selili v nove prostore, kjer ne bomo tako utesnjeni. Še bolje bi si potem uredili skladišča in popravljali vsako podporje zase. Dela imamo dovolj, saj delamo tudi za Senovo in Kanižarico. Težimo pa za tem, da bi čimveč naredili doma.“

Tovariš Hribšek mi je omenil, da rad opravlja svoje delo, predvsem, ker se tudi v kolektivu odlično počuti. Med seboj se dobro razumejo in se dobivajo tudi v prostem času; vsaj enkrat mesečno na Kalu.

Dragica Bregant

Srečanje upokojencev v TE Trbovlje

V mesecu oktobru smo organizirali v TET že kar tradicionalno srečanje upokojencev, ki so dočakali upokojitev v naši delovni organizaciji. Ko smo odposlali 92 vabil našim bivšim sodelavcem, nismo mislili, da bo naša sindikalna dvorana skoraj pretesna za vse povabljenec. Srečanja se je udeležilo 65 upokojencev.

Uradni del srečanja se je pričel s pozdravnim govorom predsednika IO konference OOZS. Potem je vodja DS v imenu poslovalne strukture DO opisal delo v naši DO v preteklem letu in nanizal razvojne načrte za prihodnje leto. Po obrazih povabljenecv smo sklepali, da se še vedno zanimajo, kako je v njihovi delovni organizaciji. Iz kasnejšega razgovora nam je postalo jasno, da jim ni vseeno, kako se razvija delovna organizacija, saj so v njej vtankani njihovi rezultati minulega dela. Kljub jeseni življenja se jim je utrnila marsikatera iskriva misel v zvezi z našim delom in so nam jo predlagali v razmislek. Seveda smo tudi mi prisluhnili njihovega „poročanju“ o dogodkih v preteklem letu, ki je zajemalo tako področje medicine, turizma, pa tudi socialnega skrbstva. Tudi oni občutijo, da smo v obdobju stabilizacije, vendar niso niti z besedico izrazili pesimističnega gledanja na nadaljnji razvoj, ampak so prepričani, da bomo uspeli v boju za boljši in stabilnejši jutri, kot so prej nekoč že sami.

Prej, kot je to v navadi na naših sindikalnih srečanjih, smo se po pesmi vrednih obrazov razšli. To in pa številna udeležba na tem srečanju nas je prepričalo, da je skromno spominsko darilo na srečanje in pogostitev dosegla namen in moramo s takim načinom sodelovanja z našimi upokojenci nadaljevati.

Miloš Vengust

Branko Majes predsednik mladine

Sredi novembra je imela občinska konferenca ZSMS Hrastnik svojo programsko volilno sejo. Ob tej so, kot je to navada, pregledali opravljeno delo in sprejeli program dela za naslednje obdobje. V poročilih in razpravi so bili kritični do marsičesa, pohvalno pa so se izrazili o uspehih, ki so jih dosegli.

Na tej seji so izvolili novo 15-člansko predsedstvo občinske konference in novo vodstvo.

V novi mandatni dobi bo hrastniško mladino vodil predsednik Branko Majes, ekonomist v našem kombinatu, in podpredsednica Mira Zorko, geodetinja iz KOP Hrastnik. Oba bosta funkciji opravljala nepoklicno.

Poklicna - profesionalna sekretarka ZSMS Hrastnik pa je odslej Mojca Ulaga, socialna delevka iz OŠ Heroja Rajka, Hrastnik.

Učni uspeh šole rudarske usmeritve

V Srednji šoli rudarske usmeritve je trenutno 298 učencev. Pozitivno je izdelalo 46,8 odstotka. V lanskem šolskem letu je bil uspeh v 1. redovalni konferenci 44,3 odstoten.

V 1. letnikih je vpisanih 93 učencev. Letošnje šolsko leto nismo vpisovali v skrajšani program - pomočnik rudarja, ker je takšen sklep sprejela skupščina PIS za geologijo in rudarstvo. To dejstvo je pomembno vplivalo na vpis učencev, ki je bil manjši od načrtovanega. Od 120 je zapolnjenih 93 mest. Učenci iz BiH, ki imajo slabše predznaje, se namreč v večji meri vpisujejo v skrajšani program.

Učni uspeh v prvih letnikih je 32,3 %. Veliko učencev iz BiH ima po šest, sedem in več negativnih ocen. Po svojih sposobnostih in predznanju bi sodili v skrajšani program, smer pomočnik rudarja, in ne v SR program. Učitelji kljub notranji diferenciaciji pouka ne morejo dosegati boljših rezultatov. V tako kratkem času manjkajočega znanja pač ne morejo nadomestiti. Možna rešitev bi torej bila v ponovni uvedbi skrajšanega programa.

Učni uspeh v drugih letnikih je 57,1 %. V primerjavi z generacijo učencev drugih letnikov lanskega šolskega leta je boljši, saj so imeli ti učenci 50,9 % učni uspeh ob 1. redovalni konferenci.

V 2. letniku imamo en oddelek rudarskih tehnikov, kjer je uspeh zelo dober, in sicer 90 %. To so učenci, ki so imeli že v 1. letniku lep učni uspeh in so zadostili pogojem za napredovanje v smeri rudarski tehnik (ocena iz matematike, fizike in tujega jezika najmanj 3). En oddelek je kombiniran — rudarski tehnik in rudar. Takšno rešitev smo bili prisiljeni sprejeti zaradi številčnega stanja učencev, saj ni bilo mogoče formirati dveh oddelkov tehnikov in dveh oddelkov rudarjev. V tem razredu je uspeh nekoliko slabši, in sicer 39,9 %. Pouk je v tem razredu zahteven, saj je treba nivo predavanj in znanja prilagajati stopnji rudarskega tehnička oziroma rudarja.

V oddelku, kjer so vsi učenci rudarji, je uspeh 53,8 %. Če primerjamo uspešnost

učencev v 2. letniku, smer rudar, v lanskem šolskem letu ob prvi redovalni konferenci, so ti učenci dosegli le 34,8 % uspeh.

V 2. letniku sta še dva oddelka skrajšanega programa, smer pomočnik rudarja. V enem oddelku je uspeh 50 %, v drugem pa 44,4 %. Učenci, ki so negativni, imajo eno ali dve nezadostni oceni, kar bodo lahko do 1. polletja še popravili.

V 3. letniku je učni uspeh 50,8 %. En oddelek — smer rudarski tehnik, je precej številčen — 38 učencev. Zaradi takega števila učencev je pouk v tem razredu zahteven. Učni uspeh je 44,7 %.

V 3. B razredu so učenci, ki se izobražujejo v smeri rudar. To je 23 učencev; z letošnjim šolskim letom zaključujejo izobraževanje.

Njihov učni uspeh je 60,9 %. Uspeh je precej boljši od uspeha v 1. redovalni konferenci generacije učencev 3. letnika v lanskem šolskem letu (en oddelek 21,4 %, drugi 33,3 %).

V šolskem letu 1984/85 pa Srednja šola rudarske usmeritve prvič izobražuje tudi 4. letnik — smer rudarski tehnik. V razredu je 18 učencev, dosežen učni uspeh je 38,9 %. Nivo zahtevnosti je tu prilagojen stopnji zahtevnosti v smeri rudarski tehnik in to bi bila možna razlaga precej nizkega uspeha.

Tesno povezano z doseženim učnim uspehom v posameznih oddelkih pa je redno oziroma neredno obiskovanje pouka. V oddelkih, kjer se pojavlja veliko neopravičenih izostankov, je namreč tudi učni uspeh slabši. Razumljivo je, da učenci, ki prisostvujejo pouku in poslušajo učiteljevo razlago lažje in bolje obvladajo snov. Na primer 2.A, ki ima 90 % učni uspeh, ima tudi obisk 96,5 %.

Učenci Srednje šole rudarske usmeritve obiskujejo tudi praktični pouk, kjer je velik problem majhno število inštruktorjev. Inštruktorji z učenci ne morejo delati individualno, zato je tudi kvaliteta praktičnega pouka slabša. Učenci naj bi pri praktičnem pouku preizkušali znanje, ki ga dobijo v šoli in se resnično pripravljali za delo, ki ga bodo po končanem izobraževanju opravljali.

Aljaša Urbanija

Utrinki z dela pionirjev v Hrastniku

Tokrat se oglašajo učenci iz osnovne šole narodnega heroja Rajka. Z veseljem smo prebrali njihovo poročilo o delu PO, vendar smo morali prispevek nekoliko skrajšati. Upamo, da nam ne bodo zamerili in nam bodo poslali še kakšen prispevek.

Pionirska organizacija na OŠNH Rajka nosi ime po Jožku Menihu - Rajku, borcu Pohorskega bataljona. Delo PO je bilo v obdobju 13. JPI od 1982 do 1984 bogato in plodno. Že več let uresničujemo načelo „vsak pionir v eno interesno dejavnost“. Naši pionirji so vključeni v ID na šoli ali v krajevni skupnosti.

Vse delo PO poteka v okviru ŠKD Mladost, ŠSD, Kluba mladih tehnikov in Šolske zadruge. Slednja je med najuspešnejšimi dejavniki ID na šoli. Vključujejo preko 260

pionirjev. Sodelujejo s številnimi delovnimi organizacijami, vključujejo večje število zunanjih mentorjev, šolsko trgovino, načrtujejo očiščevalne in zbiralne akcije odpadnih surovin. V okviru zadruge so posebno aktivni šiviljski krožek in dva krožka ročnega dela. Učenke so izdelale vse kostume za dramske uprizoritve, pri krožku ročnega dela pa številne tapiserije, ki smo jih poklonili po djetjem, ustanovam in posameznikom. Šolska zadruga je sodelovala na republiški razstavi šolskih zadrug v Cankarjevem domu v Ljubljani. Mislimo, da je zavirljiv že podatek, da je v šolskem letu 1983/84 ustvaril 31 milijonov prometa.

Pod okriljem PO je vsako leto ustanovljena pionirska delovna brigada, ki šteje 36 pionirjev. Brigadirji so sodelovali na akcijah v

krajevnih skupnostih in v okviru ZSMS na republiški delovni akciji, kjer je sodelovalo 15 pionirjev.

V okviru zadruga je bil ustanovljen vrtnarski krožek. 140 pionirjev je sodelovalo v proizvodnem delu v Steklarni. Pod njenim okriljem deluje tudi steklo-slikarski krožek, ki se je pred nedavnim uspešno predstavil pri delu v Cankarjevem domu. Lahko se pohvalimo s štirimi krožki ročnega dela, gospodinjstvo prakso in krožkom gospodinjstva pod okriljem Mercator TOZD Jelka, kovinarskim krožkom pod okriljem Steklarne in kemijskim krožkom pod okriljem TKI. Posebno mesto ima tudi aranžerski krožek. Ustanovili smo tudi klub mladih tehnikov. Tudi na usposabljanje s področja SLO in DS ni smo pozabili. Ekipe za SLO so v tekmovanju dosegle prvo mesto in se uvrstile na republiško tekmovanje, kjer smo dosegli šesto mesto.

V okviru PO zavzema posebno mesto naša pionirska hranilnica.

Saldo je znašal na koncu šolskega leta 1983/84, kar 142 milijonov dinarjev. Obresti namenimo v dobrobit vseh učencev.

Tudi tabornišvo in ljubezen do narave imata v našem PO že dolgoletno tradicijo.

Veliko pozornost je naš PO namenil tudi humanitarnim akcijam (RK, pomoč šoli v Raški po potresu) in poglobljanju humanih odnosov med ljudmi. Spodbudil je delo pionirskih hišnih svetov — na Logu in se povezal z delom vaških KS.

Zlasti trdne in pristrčne vezi nas vežejo z našim pokroviteljem — rudnikom Hrastnik. V okviru KD Mladost pripravijo pionirji kratke kulturne programe, kar delavce še posebno razveseli. Še posebej pa smo ponosni na sodelovanje s pionirji kulturnega društva Slovenska beseda v Hüchelhofnu v Nemčiji, s katerimi smo stkali trdne vezi prijateljstva.

Še posebej aktivni so bili naši pionirji ob letošnjem mesecu Kurirčkove pošte.

V društvo Mladi gasilec pa se je vključilo preko 60 pionirjev. PO redno sodeluje v natečaju Pionirskega lista Mi mladi. V natečaju so sodelovali vsi pionirji naše šole. Prislužili smo si 3. republiško nagrado izmed 268 pionirskih odredov.

Biološki krožek se je vključil v raziskovalno nalogo Pionirja, pionirska zadruga pa je sodelovala v razpisu na temo Znani in neznan vodni viri v občini in v sodelovanju s KOP Hrastnik nalogo uspešno in koristno

zaključila. Zgodovinski krožek je prejel brnasto priznanje na nalogu Obnova porušene domovine. Likovni krožek je sodeloval v številnih natečajih Pionirskega lista, Ljubljanske banke, Železničarskega gospodarstva in drugih priložnostnih razpisih. Med njimi naj posebej omenimo natečaj muzeja 25. maj v Beogradu, razpis ob olimpijskih igrah v Sarajevu in razpis za Vodnjak radosti v Kumrovcu. Za to delo je dobil posebno republiško priznanje, naši pionirji pa so se udeležili tudi svečanega ustvarjanja. Aktivno so v vseh natečajih sodelovali tudi pionirji obeh literarno-novinarskih krožkov, saj so med drugim izdali literarno glasilo Izrazi.

Delo PO je bilo torej bogato in plodno. Uspehi niso izostali. Naši pionirji so prejeli v preteklem šolskem letu kar dve republiški priznanji: zlato plaketo šolskih športnih društev in že omenjeno 3. republiško nagrado natečaja Pionirskega lista pod geslom Mi mladi.

Naša prva naloga, ki nam jo je naložil tov. Tito, pa je: pridno in vestno učenje.

PO OŠNH Rajka
Hrastnik

Dne 9. novembra letos so se sestali v Ljubljani delegati SPIZ — Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja Slovenije. Med najpomembnejšimi sklepi, ki so jih sprejeli, sta sklepa o zvišanju pokojnin v decembru letos in v januarju prihodnjega leta.

S 1. decembrom se po tem sklepu zvišajo pokojnine za 4 % z veljavnostjo od 1. januarja 1984. Razlika za nazaj bo izplačana 1. decembra skupno z decembrsko pokojnino. S tem sklepom je Skupščina SPIZ-a že tretjič letos uskladila pokojnine tako, kot to določa statut. Skupno povečanje pokojnin v letošnjem letu po prvi in drugi uskladitvi je znašalo 18,88 %, s poviškom po tretji uskladitvi v začetku decembra pa bo letošnje povečanje znašalo 23,5 %. To povečanje ustreza polovici ocenjenega porasta povprečnega nominalnega osebnega dohodka v naši republiki v letošnjem letu, ki bo predvidoma znašal 47 %. To je v skladu s stališčem Skupščine SPIZ-a o postopnem prehodu na tekoče usklajevanje pokojnin z rastjo nominalnih osebnih dohodkov.

Na podlagi določil zveznega pokojninskega zakona je treba pokojnine dokončno uskladiti na začetku naslednjega koledarskega leta s povprečnim porastom nominalnih osebnih dohodkov v predhodnem letu. Uradni statistični podatki o gibanju osebnih dohodkov v Sloveniji v letošnjem letu pa bodo znani šele v drugi polovici februarja. Zato je skupščina SPIZ-a sklenila, da s 1. januarjem 1985 poveča pokojnine akontativno za 15 %. Tako bo januarja skupno povečanje pokojnin naravnost porasta nominalnih osebnih dohodkov v letu 1984 znašalo 42 %.

Če bodo uradni statistični podatki potrdili sedanje ocene o 47 % povečanju nomi-

Upravna zgradba tozd Premogovnik Kotredež v Zagorju. (foto: A Bregant)

nalnih osebnih dohodkov v letu 1984, bo treba pri dokončni uskladitvi pokojnin v marcu prihodnje leto povečati pokojnine še za 3,5 %.

Na isti skupščini pa so sklenili še to, da znaša odslej najvišja pokojninska osnova 63.906,00 din. To pa bo omogočilo, da bo namesto dosedanjih 48.000,00 din najvišje možne pokojnine ta znašala v bodoče 54.000,00 din po predpisih SPIZ — to je 3,5-kratni znesek povprečnega osebnega dohodka vseh zaposlenih iz preteklega leta.

Pobuda za zvišanje pokojnin, predvsem nizkih, je iz dneva v dan več. Po podatkih okoli 35 % starostnih upokojencev prejema pokojnino, ki ne presega 15.000,00 din, med invalidskimi upokojenci je ta delež 62 %, med družinskimi upokojenci pa kar 77 %. Letos so se najnižje pokojnine povečale za

29 %, druge pa za 18,8 %. Tako znaša sedaj najnižja pokojnina za polno pokojninsko dobo 13.011,00 din, povprečna starostna pokojnina pa je znašala v oktobru 18.800,00 din. Nizke pokojnine poleg nizkih osebnih dohodkov, ki so podlaga za izračun pokojninske osnove, pogosto povzročajo tudi nedopolnjena pokojninska doba. Povprečna doba vseh uživalcev starostnih pokojnin v Sloveniji znaša 32 let, od tega za moške 35 let, za ženske pa 29 let. To pomeni, da je povprečna pokojnina v Sloveniji zaradi nedovoljene pokojninske dobe nižja za 13 %. Je to morda posledica prehitrega upokojevanja?

Na raznih ravneh ugotavljajo, da so se makopčila v pokojninskem sistemu številna masprotja, ki pa jih bo treba v prihodnje razrešiti pri oblikovanju bodoče pokojninske politike. (11)

Pokojnine so zvišali

100 let elektrike v Sloveniji

Sozd Elektrogospodarstvo Slovenije je pripravilo in izdalo pred nedavnim brošuro ob 100-letnici, odkar je zasvetila prva žarnica v Sloveniji.

Žarnico je Edison izumil leta 1879 in po štirih letih — 1883 je na Slovenskem zasvetila prva žarnica v parnem mlinu v Mariboru. Tedanji lastnik Karel Scherbau je postavil dinamo, ki ga je poganjal parni stroj. Električno energijo so uporabljali za razsvetljavo v svojem obratu. Postopoma se je elektrika širila po vsej Sloveniji. Tudi v naših rudnikih je zasvetila žarnica koncem preteklega stoletja. Iz knjige lahko povzamemo, da je bilo na področju Slovenije leta 1918 skupno 91 elektrarn. Med te je seveda všteta tudi termoelektrarna pri nas, postavljena v Trbovljah, ki je pričela obratovati leta 1906. Stala je na območju sedanje Strojne tovarne v Trbovljah.

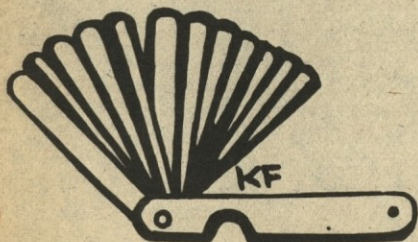
Kmalu zatem je bila zgrajena tudi nova TE na Savi, ki še sedaj obratuje.

Sozd Elektrogospodarstvo Slovenije, ki je izdal in založil omenjeno brošuro ob svojem 10-letnem jubileju, ugotavlja, da so v duhu združenega dela zasnovali odnose med organizacijami združenega dela in sestavljeno organizacijo, prav tako pa tudi odnose med premogovniki in uporabniki v okviru Interesne skupnosti elektrogospodarstva in premogovništva. Na podlagi doseženih rezultatov in analize možnosti prihodnjega razvoja je elektrogospodarstvo po besedah njihovega generalnega direktorja izoblikovalo smernice za srednjeročni razvoj v letih 1984 do 1990. Delavci elektrogospodarstva in premogovništva pa so v samoupravnih organih potrdili izbiro novih elektroenergetskih objektov.

Brošura vsebuje barvne fotoposnetke vseh pomembnejših elektroenergetskih objektov v Sloveniji, deloma tudi v BiH, ki jih je Slovenija sofinancirala, z najkrajšim možnim orisom določenih podatkov. Brošura je izšla v precejšnji nakladi in so jo nekaj izvodov prejeli delavci elektrogospodarstva, nekaj pa tudi premogovniki. (tl)

Volitve in imenovanja

Na seji zborov Skupščine občine Trbovlje dne 3. oktobra letos je bila izvoljena za novega sodnika za prekrške v organu za kaznovanje prekrškov občine Trbovlje Janina Križaj iz Ljubljane.

Mustafa — slikar brez ateljeja

Dvajsetletni Mustafa Hrštić je rudar in slikar — ljubitelj. V osnovni šoli je rad in lepo risal in profesor likovnega pouka ga je pri njegovem delu spodbujal s pohvalami. Šele v JNA je začel slikati tudi zato, da bi sprostil notranjo energijo, delo mu je dajalo občutek sreče in v Šibeniku, kjer je bil vojak, je razstavljaj kar dvakrat. Ko se je vrnil domov, se je oglasil na Zvezi kulturnih organizacij in tako se je pričelo najino sodelovanje.

Njegove najljubše tehnike so olja, akvarel in svinčnik. S svojim slikanjem Mustafa ni docela zadovoljen. Pa tudi njegovi mami ni všeč, da včasih stanovanje smrdi po barvah. Vendar je razumevajoča in potrpi, Mustafa pa nima ateljeja in riše doma. V Hrastniku je doslej razstavljaj v prostorih knjižnice, sodeloval je na nagradnem natečaju komisije za kulturo pri OK ZSMS „Mladost, delo, ljubezen in pesem“, kjer je za svoja dela prejel posebno nagrado, trenutno pa si lahko nekatera njegova dela ogledamo v prostorih stanovanjsko-poslovne stavbe. Razstava je ubrana na temo kajakaštva in ta tema ni izbrana naključno. Mustafa je član Brodarskega društva Hrastnik že deset let. Društvo praznuje letos 35-letnico in je bilo septembra organizator državnega prvenstva v kajaku in kanuju na divjih vodah.

Mustafa Hrštić, rudar — slikar, ljubitelj.

Mustafa je član Foto-likovne skupine DPD Svoboda. Pravi, da o slikanju ne ve dovolj, zato ga zanimajo dela in ustvarjanje velikih umetnikov. Odločil pa se je tudi za udeležbo v slikarski šoli, ki jo v Trbovljah pripravljajo za slikarje - ljubitelje.

Sonja Juvan

100 let Ane Lapornik

čarka od leta 1922 do 1924.

Na njeno pobudo je Društvo za varstvo otrok skupno z Bratovsko skladnico organiziralo v Bakru leta 1926 letovanje slabotnih otrok trboveljskih rudarjev. To je bila prva organizirana kolonija na Slovenskem. Do leta 1936 so otroci, pretežno rudarskih staršev, letovali v šolskem poslopju v Bakru, naslednja leta pa v trboveljskem domu, to je v hiši, ki sta jo z lastnimi sredstvi kupila ljubljantka Ana Lapornik in učitelj Mirko Sušnik. Do leta 1941 so v tem domu letovale v času počitnic po tri izmene otrok iz vseh rudarskih središč Slovenije. Leta 1940 je bila Ana Lapornik upokojena, ob prihodu okupatorja pa je zapustila Trbovlje in se zatekla k sorodnikom v Ljubljano.

Po končani vojni je našla Trboveljski dom v Bakru izropan. S solastnikom Sušnikom sta se odločila, da dom prodajo in poravnata dolgove. Po očetu podedovano enodružinsko hišo v Trbovljah je prav tako prodala, nato 10 let živela v Opatiji, od leta 1966 dalje pa se je med prvimi vselila v Dom upokojencev na Taboru v Ljubljani. Tu je pričakala živahna, dobre volje, bistrhi misli, dobrodušna, svoj stoti rojstni dan. Naj tudi ob tej priliki izkoristimo priložnost ter ji v imenu kolektiva in številnih učencev in učenek to plo čestitamo in ji zaželimo še dolga in zdrava leta. (tl)

Dne 22. novembra letos je slavila 100-letnico svojega rojstva Ana Lapornik, bivša učiteljica in upraviteljica iz Trbovelj, ki kot upokojenka živi v Domu upokojencev Center Tabor v Ljubljani. Ob njenem visokem življenjskem jubileju so jo obiskali v Ljubljani predsednik skupščine občine Trbovlje Franc Perme, v. d. predsednik KPO do RRPS Ivan Berger, dipl. inž., ter pionirji in predstavnica Osnovne šole Trbovlje. Čestitali so ji kot dolgoletni občanki ter učiteljici in upraviteljici bivše rudniške osnovne šole na Vodah v Trbovljah.

Ana Lapornik se je rodila 22. novembra 1884 v Trbovljah kot drugi otrok rudniškega nameščenca Franca Lapornika. Dekliško šolo je obiskovala v Trbovljah na Vodah, meščansko pa v Šmihelu pri Novem mestu. Učiteljske je končala v Gorici. Po končani šoli je sprva poučevala na šestrazredni šoli v Hrastniku, že čez leto dni pa je dobila mesto učiteljice v Dekliški osnovni šoli na Vodah v Trbovljah. Leta 1924 je na šoli postala upraviteljica in v tem svojstvu začela sodelovati tudi z Društvom za varstvo otrok. Do leta 1941 je opravljala funkcijo tajnice društva. Sodelovala je pri organizaciji in izvedbi enoletne gospodinske šole za rudarska dekleta v zgradbi otroškega vrtca prav tako na območju Vod oziroma sedanjega Trga revolucije. Sodelovala je tudi pri delu javne knjižnice v Trbovljah, v kateri je bila knjižničarica.

Gledališki abonma v Hrastniku

Nande Razboršek

Spominjam se, da sta me ob začetku razpisa gledališkega abonmaja 1984/85 prevečala dva povsem nasprotna občutka: popoln pesimizem zaradi slabega obiska uvodne gledališke predstave Teatra u gostima in velik optimizem, saj sem zaupala v dober program lanske sezone in v letošnji repertoar, ki je nadvse kvaliteten, raznolik in skoraj v celoti premierski. Sedaj, ob koncu razpisa, sem ugotovila, da je bila črnoglednost odveč in da je bilo moje zaupanje upravičeno. Gledališki abonma je namreč razprodan, zasedenih je vseh 314 sedežev v naši dvorani. Priznam, da se tako uspešnega odziva na naše vabilo: „Pojdimo v gledališče!“ nisem nadejala.

Septembra, ko nam začno gledališke hiše pošiljati svoje repertoarne programe, se začne za komisijo za gledališki abonma pri ZKO trdo delo. Prebrati je potrebno veliko dramskih besedil, da lahko sploh izbiramo med ponujeni, odločiti se moramo za gostujoča gledališča in za lasten repertoarni koncept. Pripraviti in izvesti moramo razpis, razdeliti vstopnice; po vsem tem so na vrsti pogovori s predstavniki teatrov in dogovori o možnih terminih gostovanj — gledališča so z gostovanji namreč močno zasede-

na, mi pa imamo prosto dvorano le dvakrat na teden. Toliko drobnih stvari je, pri katerih nam lahko spodleti! Trenutno se ubadam s problemom, kako spraviti lepi in bogati scenografiji predstav SNG Drama iz Ljubljane in SLG Celje na naš dokaj majhen oder. Gledališčniki bi nam radi pokazali predstavo z vsemi njenimi elementi, sem pa spada tudi scena.

Člani komisije za abonma se trudimo, da bi bile predstave vseh večini obiskovalcev, vemo pa, da vsem ne moremo ustreči.

V petek, 23. novembra 1984, je ob 19.30 uri gostovalo Slovensko narodno gledališče DRAMA iz Ljubljane s predstavo Georgesa Feydeauja Barillonova ženitev, ki uprizarja trojno zakonsko zvezo, ki je nastala zaradi administrativne napake ...

... in v petek, 14. decembra 1984 ob 19.30 bo gostovalo Slovensko ljudsko gledališče Celje z delom Williama Wickerleya Podeželanka, ki je eno najbolj smešnih in duhovitih komedij, kar jih je bilo napisanih v angleškem jeziku.

Gledališče je vaš prijatelj že zdaj, postanite tudi vi njegov! Pojdemo v gledališče!

Sonja Juvan

Kaj ga zanima

Njega ne zanima odprto pobočje nad našo dolino.

On zamahne z roko ob skrbno obdelanih gredah rojakov nekje nad kisovsko cesto in ne razmišlja o tem, kam se bo zaradi rudarjenja v prihodnje širilo mesto.

Njemu ni mar za rudarske proslave, za občinske in republiške govornike, za godbo, pevske zборе, zastave in trdi, da od tega nič nima.

Njega zanima znojno delo, kako napreduje gradnja hiše v domači vasi,

predvsem pa beneficirana leta, saj si od upokojske dobe neskončno lepe dneve med domačimi obeta.

O, Hamdija, ko te poslušam, mi od nejasne žalosti misli na naša ranjena pobočja odhitijo, kjer se le z velikim naporom umirijo.

Izposojeni trenutki resnice

Marica Grešak - Jakopič

Časopisi vedno zbujajo radovednost. Nihče jih nikoli ne da iz rok, ne da bi pri tem čutil razočaranje.

Lamb

Kadar nam ljudje pojejo hvalnice, nam ne povedo nič novega.

La Rochefoncauld

Vse pisatelje je treba brati dvakrat, dobre in slabe. Prve bomo razumeli, druga pa razkrinkali.

Krauss

Nezadovoljstvo je prvi korak k napredku človeka ali naroda.

Wilde

Na gostiji ne govori, kako je treba jesti, ampak je, kot se spodobi.

Eipktet

Čim manj potreb imate, tem bolj ste svobodni.

Cantu

Kar živi od snovi, umre pred snovjo. Kar živi v jeziku, živi z jezikom.

Krauss

Kes je razum, ki prihaja prepozno.

Feuchtersleben

Ljubezen je pramati človeškega rodu.

La Rochefoncauld

Samo tisti, ki nič ne delajo, se nikdar ne zmotijo. Toda zmota, ki si prizadeva, da bi odkrila živo resnico, je plodovitejša in sve-tejša od mrtve resnice.

Rolland

Postala bom mamica

Zasnužil me je moj rudar in peljal me je pred oltar, mi tam prisegel je tako, da zvest ostal mi bo!

Ko sinek bo na svet prišel, me dragi bo tesno objel, mi željo tiho šepetal, da sini bo rudar postal.

Naj koplje premog on naprej, kot sem ga kopal jaz doslej, naj srečen bo, kot bil sem jaz, saj bit' rudar je čast za nas.

Ko sinek se rodil mi bo, želela si bom prav tako; le naj bo knap, kot bil si ti, ima naj dosti srečnih dni!

O filmu „Dediščina“

V sredo, 14. novembra ob 18. uri, je bila v kinodvorani delavskega doma v Trbovljah predpremiere novega slovenskega barvnega umetniškega filma Dediščina. Pripravila jo je Kulturna skupnost Trbovlje ob sodelovanju Viba filma. Na predpremiero so prišli tudi nekateri ustvarjalci - scenarist in režiser Matjaž Klopčič, igralke in igralci Polde Bibič, Radko Polič, Jerca Mrzel, Judita Zidar in še nekateri drugi. S strani Viba filma pa so bili navzoči Bojan Štih, direktor, Franek Malaček, Dušan Zupanc, Miro Polanko

in drugi. S to predpremiero se je dogodilo prvič, da so nek film še pred uradno predstavitvijo, ki je bila naslednjega dne, 15. novembra na Tednu filma v Celju, pokazali v Trbovljah. To je bila moralna obveza Viba filma in igralske ekipe, ker so k ustvaritvi tega filma prispevali svoje tudi nekateri kolektivi — REK EK, do ZPT, tozdr Premogovniki Trbovlje, Rudis, Iskra - tovarna polprevodnikov, Ljubljanska banka - Temeljna banka Zasavje in drugi. Del filma so namreč posneli v Trbovljah - pri jašku III, Žabji vasi in

rudniku Trbovlje. Kinodvorana že dolgo ni bila tako nabito polna kot tokrat. Uvodoma je vse pozdravil Martin Rojšek v imenu Kulturne skupnosti Trbovlje, kulturnikov, občanov in vseh navzočih. Režiser Matjaž Klopčič je na kratko obrazložil vsebino filma, nato pa so ga predvajali. Po končanem filmu so se predstavili ustvarjalci filma. Prejeli so v znak priznanja šopek nageljnov, ploščo Delavske godbe in Slovenske rudarske pesmi.

Aplavz po končani predstavitvi novega filma ni bil tolikšen kot pred pričetkom predvajanja. In zakaj? Večina obiskovalcev se je ob odhodu iz kina spraševala, za kakšno dediščino gre. Film je bil težko doumljiv. Po eni strani je šlo za razpad meščanske družine, sicer iz naših krajev, v razdobju od leta 1914 do leta 1944, po drugi strani pa za prikaz revščine, ki je vladala v naših rudarskih krajih ter porajanje upornišтва rudarjev in drugih delavcev, preko Orjune do NOV. Čeprav je bila igralska zasedba odlična, saj v filmu nastopajo domala vsi najboljši slovenski filmski oziroma gledališki igralci, in je bila fotografija s posnetki prav tako

odlična, se nam zdi, da so bili posnetki iz Trbovelj, v katerih so nastopili tudi številni domači statisti, še najzanimivejši in najbolj privlačni. Vsaj na teh posnetkih smo zaznali dih in patino nekega rudarskega kraja. Ni nam razumljivo, da je bilo med proletarci prikazanih toliko pijancev, neumnih in pretepačev in da se je zgodba nenehno vracala nazaj v preteklost. Rdeča nit v vsebini se je zato pogosto trgala.

Brez dvoma je prikaz življenja in dela treh rodov Koričev (Klopčičev) v poldrugi uri res težko prikazati za silno razburkano razdobje tridesetih let (od 1914 do 1944). Če smo se ob koncu filma ohlajeno spogledovali in

spraševali, za kakšno dediščino pravzaprav gre, bomo morda do odgovora prišli po ponovnem ogledu filma v rednem programu. Tačas se nam bo le zbistril marsikakšen godek iz zgodovine naših prednikov in naših krajev. Že sedaj, po prvem ogledu, pa lahko trdimo, da smo in še o filmu ne — le govorimo, pač pa tudi razmišljamo. Nepričakujete nas torej ni pustil. Na tipičen umetniški način o rudarjih, njihovem delu, boju in življenju, veselju in žalosti, pa vse kaže, bomo morali še počakati. Ie, da ni bi predolgo.

Tine Lenarčič

Bogastvo kulturnih dobrin

V zadnjem obdobju so se zvrstile v kulturnih in drugih domovih v krajih, kjer delujejo tozidi in delovne skupnosti našega kombinata, naslednje kulturne prireditve (ki so nam znane):

Gledališke predstave in filmi

V nedeljo, 28. oktobra, je Cankarjev dom v Ljubljani v okviru letošnjega programa gledaliških karavan organiziral karavano v Trbovlje. Udeleženci, bilo jih je manj kot so predvideli, so se najprej ustavili na obratnem prostoru rudnika Trbovlje. Tu so jih pozdravili predstavniki rudnika in ZKO, zagrata je Delavska godba Trbovlje in nastopile mažoretke. Udeleženci pa so dobili za „malico“ tipično rudarsko jed „funšterc“. Popeljali so se skozi rudarske kolonije, ob 17. uri pa so se udeležili skupaj s Trboveljčani predstave Nušičevega Analfabeta v zvedbi gledališča Svobode-Center. Dela je priredil in z vložki „posodobil“ mgr. Jože Andrej Čibej. Tudi tokrat je predstava izredno uspela in navzoči so se lahko do solz nasmejali nekaterim dialogom. Gostje — udeleženci karavane, so imeli v kupoli večerjo in razgovor z gledališkimi in drugimi kulturniki.

V petek, 26. oktobra ob 19.30, je bila v Delavskem domu v Zagorju prva abonmajska predstava v okviru Borštnikovega srečanja. Nastopila je Milena Muhič z monodramo Lizika.

Dne 6. novembra je bila v Delavskem domu v Trbovljah prva letošnja abonmajska predstava. Drama SNG iz Ljubljane je nastopila z Molierovo komedijo: Tartufe.

Dne 16. novembra je gledališče Svobode Center iz Trbovelj gostovali v loškem gledališču v Škofji Loki. Nastopili so z dvema enodejankama z naslovom „Kaj nam pa morejo“, in to: Seana O. Casey — Prihranjeni funt in Branislava Nušiča — Analfabeta, obe v priredbi J. A. Čibeja. To je bila dvaindvajseta predstava s tema deloma.

Dne 17. novembra je Šentjacobsko gledališče iz Ljubljane nastopilo v Črnomlju s komedijo C. Goldonija: Sluga dveh gospodov.

Dne 27. in 28. oktobra so ZKO Slovenije, Viba Film, KRC 14. oktobra Hrastnik in ZKO Hrastnik pripravili filmski seminar za pedagoge, vzgojitelje, kulturne animatorje, upravnike kinematografov in ljubitelje filma iz vse Slovenije. Na seminarju so govorili o pro-

gramski politiki kinematografov, filmskem gledališču, mladinskih matinejah itd. V okviru seminarja so si ogledali tudi film Kaskader. Pogovor po filmu je vodil Viktor Konjar. Zadnji dan so si ogledali predpremiero novega slovenskega filma J. Kavčiča: Nobeno sonce. Pogovor po filmu je vodila Mirjana Borčič.

Koncerti

V soboto, 20. oktobra, je Zagorski oktet, ki ga vodi Rihard Beuerman, gostoval v Nestelbachu pri Fürstenfeldu na avstrijskem Štajerskem. Nastopil je s celovečernim koncertom umetnih pesmi od renesanse do moderne, v drugem delu pa so peli narodne pesmi. Gostovanje je sodilo v okvir praznovanja občinskega praznika. Koncertu so prisostvovali številni kulturni delavci in drugi gostje. Zagorjani so dobili vsa priznanja publike za svoj nastop.

Isti dan, 20. oktobra, je v Pliberku na avstrijskem Koroškem gostoval Mladinski pevski zbor Trbovlje pod vodstvom Ide Virt. V tamošnji šoli so nastopili z glasbeno pravljico Jane Kolarič: Salon expon, ki jo je uglasbil Jože Skrinar. Sedemdeset pevk in pevcev tega zbora je zapustilo s svojim nastopom izredno dober vtis. V imenu organizatorja Kršč. kulturne zveze je nastopajoče pozdravil Fric Kert-Mirko, na predstavi pa je bil tudi tamošnji šolski inšpektor.

Dne 10. novembra je MPZ Slavček p. v. Jožeta Skinarja nastopil v krajevni skupnosti Čeeče, v bivši šoli. Koncert je sodil v okvir širšega programa proslav ob dnevu republike.

Dne 10. novembra je Mo PZ Zarja iz Trbovelj nastopil v Braniku na tretjem srečanju pobratenih pevskih zborov. Na tem so sodelovali še Edinost iz Pliberka, Tabor iz Opčin pri Trstu, Vres iz Prevalj in Franc Zgonik iz Branika. Zarjo je vodil Rihard Majcen. Leta 1982 so vsi ti moški zbori podpisali listino o pobratenuju.

V soboto, 17. novembra ob 18. uri, je bil v gledališki dvorani Delavskega doma v Trbovljah slavnostni koncert v počastitev 75. letnice rojstva skladatelja in zborovodje Radovana Gobca. Nastopili so otroški pevski zbor iz OŠ PE Alojza Hohkrauta in Mladinski pevski zbor Trbovlje p. v. Ide Virt, mešani pevski zbor Svobode II. p. v. Helge Briner, MoPZ Zarja p. v. Rika Majcna, in Me PZ

Slavček p. v. Jožeta Skrinarja. Vsi zbori so peli pesmi, ki jih je uglasbil R. Gobec. Med koncertom so pevci in publika posebej pozdravili navzočega jubilarja in mu izročili 75 nageljniov.

V začetku novembra se je začel letošnji, že 12. po vrsti, festival Revolucija in glasba. Med številnimi ansambli sodeluje tudi moški pevski zbor Loški glas iz Kisovca. Med 18 slovenskimi kraji, kjer festival poteka, je tudi Zagorje ob Savi.

Dne 24. novembra je Delavska godba Trbovlje pripravila pod vodstvom dirigenta Mihe Gunzka celovečerni koncert na Jesenicah. V goste jih je povabila Železarska godba Jesenice.

Likovne razstave

Od 15. oktobra do 5. novembra je samostojno razstavljal Ivan Žgalin-Džango, član kolektiva TET in likovne sekcije Relik, v prostorih Elektroinštituta Milana Vidmarja v Ljubljani svoja dela — slike iz zadnjega obdobja — olja in akvarele. Razstava je bila zelo odmevna.

Od 23. oktobra do 1. novembra je bila odprta slikarska razstava Stanke Jenko iz Izole, sicer revirske rojakinje, v likovni galeriji Trbovlje v Delavskem domu. Razstavljala je olja na temo Istre in Krasa v okviru tedna Društva upokojencev Trbovlje. Ob otvoritvi sta nastopila ženski pevski zbor in ženski tercet Društva upokojencev. Slikarko sta predstavila Malči Malovrh in Janez Zavolovšek.

Od 24. oktobra do 10. novembra je v prostorih splošne bolnišnice Trbovlje razstavljal svoja novejša dela slikar Zdravko Dolinšek, član RELIK-a. Za to razstavo je pripravil 10 del na pokrajinsko motiviko, tihožitje in figuraliko.

Od 27. oktobra do 5. novembra je razstavljal v Delavskem domu v Zagorju akademski kipar Zlato Rudolf iz Litije svoja novejša dela. Ob otvoritvi so nastopili Jani Jerant in Uroš Novak iz skupine Epitaf ter Mladi iz Zagorja.

Od 9. do 19. novembra je bila v likovni galeriji Trbovlje razstava del članov likovnega kluba DOLIK z Jesenic.

Za letošnjo kolektivno razstavo so pripravili skupno 33 del v olju, akvarelu in pastelu. Pripravila sta jo galerijski svet pri ZKO Trbovlje in likovna sekcija RELIK. Ob otvoritvi

je nastopil Me PZ Slavček pod vodstvom Jožeta Skrinarja, po uvodni besedi pa jo je odprl Henrik Pušnik, predsednik MS SZDL revirskih občin.

Dne 27. novembra je bila odprta v likovni galeriji Trbovlje v Delavskem domu kolektivna razstava del članov RELIK v počastitev dneva republike — 29. novembra. Odprta bo do 7. decembra.

Ostale prireditve

Dne 30. oktobra so člani Srednješolskega kulturnega društva Trbovlje pripravili v avli Delavskega doma Trbovlje plesno prireditev. Vmes so nastopale kulturne skupine tega društva — pevci, plesalci, igralci, tamburaši in drugi.

Od 23. do 31. oktobra je bila v knjižnici Toneta Seliškarja v Trbovljah razstava na temo: Bankovci in kovanci SFRJ 1945—1984. Pripravil jo je Jože Ocvirk za Filatelistično in numizmatično društvo Trbovlje.

Od 10. do 18. novembra je bila v avli Delavskega doma v Trbovljah vsakoletna razstava ptic pevk in papig. Pripravilo jo je Društvo za varstvo in vzgojo ptic Trbovlje. Med razstavo je potekal srečolov in tekmovanje učencev osnovne šole o pticah in njihovi likovni upodobitvi.

Od 11. do 18. novembra je bila v prostorih letnega kopališča v Trbovljah razstava malih pasemskih živali. Pripravilo jo je Društvo rejcev malih živali Trbovlje. (tl)

Udeležbe prvega srečanja pihalnih godb in orkestrrov vseh slovenskih rudnikov dne 13. oktobra t.l. v Trbovljah se je udeležilo sedem pihalnih godb in orkestrrov z okoli 350 godbeniki. V imenu vodstva DO Rudniki rjavega premoga Slovenije jih je pozdravil Ivan Berger, dipl. inž., v.d. predsednik KPO, zadnji dve skladbi pa je vsem godbenikom dirigiral Mihael Gunzek. (foto: B. Klančar)

Muzej v Zagorju

Muzejska zbirka NOV in rudarski oddelek v Zagorju sta odprta naslednje dni v tednu:

- ob ponedeljkih od 7. do 15. ure;
- ob sredo od 8. do 18. ure;
- ob petkih od 7. do 15. ure.

Ob sobotah in nedeljah si bodo muzejsko zbirko lahko ogledale samo predhodno najavljene skupine. Občinski odbor ZZB NOV Zagorje priporoča, da organizatorji skupinske ogleda najavijo po telefonu (061) 811-058.

Po končanem delu v jami se prileže marsikomu tudi cigareta. (foto: B. Klančar)

Kaj je, kaj pomeni

Aneks — je dodatek, ki se dodaja zakonom, uredbam ali trgovinskim sporazumom, pogodbam in samoupravnim sporazumom;

Anuiteta — je denarni znesek za odplačilo dolga. Anuiteta ima dva dela — sam obrok dolga in obresti;

Bonifikacija — pomeni popust pri prodaji blaga zaradi izrednih izgub (kalo), zaradi neravnih primesi pri blagu (fusti), če se blago prime embalaže (besemzon), popust pri ceni ali teži blaga (nameček). Bonifikaciji pravimo tudi refakcija;

Dialektika — je metoda ali način preučevanja pojavov v naravi in družbi. Nasprotna je metafizika. Dialektika preučuje pojave s stališča, da so vsi pojavi v procesu gibanja, da je treba na vse pojave gledati vzročno — posledično, da v vsakem razvoju nastajajo količinske spremembe, ki povzročajo kakovostne spremembe. Količinske spremembe nastajajo postopoma, kakovostne skokovito. Razvoj je borba nasprotujočih sil;

Korelacija — pomeni soodnosnost, medsebojno zvezo med pojavi;

Manuelni delavec — je ročni delavec, delavec, ki dela z roko;

Minulo delo — je opredmeteno delo, katero na novo vrednosti le prenašamo. Z minulim delom ne ustvarjamo nove vrednosti. Vendar pa upravljanje in gospodarjenje z minulim delom vpliva na veličino dohodka, kar je moč vsakodnevno videti pri različnih delovnih pogojih v razmerah delovanja tržnih zakonitosti. Zato se morajo uspehi ali neuspehi gospodarjenja z minulim delom posebej izkazati v dohodku in osebnem dohodku;

Ponderiranje — pomeni tehtanje. Ponderiramo pri tehtni aritmetični sredini, ko imamo opravka z različnimi količinami in različnimi cenami in bi poprečno ceno blaga ne mogli izračunati z navadno aritmetično sredino;

Transfer — je prenos denarja iz ene banke ali države v drugo; lahko tudi prenos vrednostnih papirjev od enega imetnika na drugega;

Uzance — so poslovni običaji, ki so nastali zaradi dolgotrajnega ravnanja v gospodarstvu. Poznamo splošne in posebne uzance;

Žirija — je razsodišče ali skupina strokovnjakov, ki nekaj ocenjuje;

Proizvodnja premoga v Jugoslaviji v devetih mesecih

Po podatkih Splošnega združenja premogovnikov Jugoslavije in Rudarskega instituta Beograd je znašala proizvodnja premoga

v devetih mesecih letos v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta, naslednje količine:

	1983	1984
Celokupna proizvodnja	42.731.000	47.842.000
Od tega:		
Črni premog	292.000	285.000
rjavi premog	8.318.000	8.407.000
lignit	34.121.000	39.150.000
Proizvodnja premoga v nekaterih večjih premogovnikih je bila v tem obdobju naslednja:		
črni premog		
Istrski premogovniki Raša	192.000	185.000
Ibrski premogovniki	76.000	81.000
rjavi premog		
Banovići	1.767.000	1.672.000
Kakanj	1.273.000	1.441.000
Djurdjevik	1.144.000	1.204.000
REK EK		
Zasavski premogovniki	1.096.000	1.075.000
Kanižarica	91.000	101.000
Senovo	91.000	88.000
Laško	26.000	25.000
Zenica	772.000	774.000
Rudniki rjavega premoga Srbije	575.000	607.000
Ugljevik	204.000	200.000
lignit		
Kolubara		
surovi premog	14.728.000	17.293.000
sušeni premog	525.000	535.000
Kosovo		
surovi premog	5.104.000	5.231.000
REK FLL Velenje	3.658.000	3.955.000

kot surovino uporabljala mešanico premoga in nafte. Novo termoelektrarno so zgradili v mestu Jokosuka blizu Tokija. Moč nove TE znaša 530.000 kilovatov. Poskusno delo pa bo trajalo do pomladi prihodnjega leta. Novo mešanico goriva uporabljajo s ciljem, da bi bila Japonska čimmanj odvisna od nafte v skupni proizvodnji električne energije, ki je znašala sredi letošnjega leta 36,4 %. Novo gorivo na osnovi premoga in nafte je v bistvu mešanica finega premogovega prahu in kurilnega olja in jo je možno transportirati po cevovodu.

(nadaljevanje na naslednji strani)

Proizvodnja električne energije nad načrtom

Skupna proizvodnja električne energije v obdobju januar-oktober 1984 je znašala 53,6 milijarde kWh, kar je 100,1 % napram načrtu za to obdobje in 9,4 % preko dosežene proizvodnje v enakem obdobju lanskega leta. Proizvodnja hidroelektrarn je znašala od tega 20,9 milijarde kWh, kar je 104,5 % od načrta za to obdobje in 10,6 % nad doseženo proizvodnjo v enakem obdobju lanskega leta. Dotoki vode v hidroelektrarnah so za 21 % nad načrtovanimi. Skupno stanje energije v akumulacijskih jezerih znaša 3,223 milijarde kWh, kar je 60 % od možne vsebine ali 117 % nad načrtom.

Proizvodnja električne energije v TE na premog pa je znašala v tem obdobju 17,8 milijarde kWh, kar je 8,6 % nad načrtom. Naj omenimo, da so bile zmogljivosti TE visoko izkoriščene. Termoelektrarne na tekoča goriva in plin so zaradi pomanjkanja mazuta proizvedle le 1,4 milijarde kWh, kar je 38,5 % načrta.

Skupna letošnja poraba električne energije v obdobju januar-oktober znaša 51,8 milijarde kWh, kar je 6,2 % nad porabo v istem obdobju lanskega leta.

Skupne omejitve porabe električne energije v tem obdobju so znašale okoli 1,1 milijarde kWh ali 2,2 % od skupnih potreb. Sedanja elektro-energetska situacija v državi je po podatkih Skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva zadovoljiva, ker je razmeroma dovolj vode v akumulacijskih jezerih in zaradi dobrega in normalnega obratovanja termoelektrarn. To se pričakuje tudi do konca novembra. V Sloveniji so bile potrebe po električni energiji v letošnjih desetih mesecih za 4,9 % večje kot v istem času lani in so dosegle 7,4 milijarde kWh. Proizvodnja električne energije je znašala v tem obdobju 7,892 milijarde kWh in je bila za 2,5 % večja kot lani v enakem obdobju. Proizvodnja termoelektrarn je znašala v tem obdobju 5,298 milijarde kWh in je bila za 1,9 % manjša kot lani v enakem obdobju. Proizvodnja hidroelektrarn v Sloveniji pa je znašala 2,593 milijarde kWh in je za 12,8 presegla proizvodnjo iz enakega obdobja lanskega leta. Letos so v tem obdobju oddali 727 milijonov kWh v druge republike, to je precej manj kot lani v tem obdobju. Nekaj energije so tudi izvozili, nekaj pa uvozili. (tl)

Rudarstvo in energetika doma in po svetu

Proizvodnja premoga v BiH v letu 1985

Osnutek družbenoekonomskega razvoja SR BiH v letu 1985, ki ga je njihov izvršni svet predložil v razpravo delegatom republiške skupščine, je razvidno, da bi bilo v tej republiki prihodnje leto možno proizvesti 17,3 milijona ton premoga. Od te količine bi bilo namenjenih potrebam TE 8,8 milijona ton, za druge porabnike v tej republiki 4,4 milijona ton, za ostale porabnike v drugih republikah in pokrajinah pa 3,9 milijona ton premoga. Od te količine naj bi po predvidevanjih izvozili okoli 225.000 ton. Da bi lahko prihodnje leto izpeljali načrtovano proizvodnjo, bo treba zagotoviti uvoz rezervnih delov za rudarsko mehanizacijo, pospešiti delo pri odkrivanju površinskih kopov v premogovnikih, uspešneje oskrbovati rudarje z reprodukcijskim materialom in sredstvi za varnost, učinkoviteje izkoriščati razpoložljivo opremo in mehanizacijo, zagotoviti potrebno število železniških vagonov, dodelati organizacijo proizvodnje ter sistem nagrajevanja. Investicijsko aktivnost bodo v prvi vrsti usmerili na odpiranje površinskih ko-

pov Dubrava, Čikulje in Vrtlište. Potrebna sredstva bodo zagotovili z združevanjem dela in sredstev.

Rembas pod načrtom

Premogovnik Rembas je v prvih devetih mesecih letošnjega leta dobavil kupcem premoga okoli 290.000 ton, kar je za 41.000 ton pod načrtom za to obdobje. Da bi ublažili izpad v devetmesečni proizvodnji, so rudarji največjega premogovnika v Srbiji v jamsko eksploatacijo vložili velike napore in jih bodo še vlagali, da bi do konca leta proizvedli več kot 100.000 ton premoga. S tem bi v precejšnji meri omogočili redno oskrbo številnih kupcev s premogom. Posebne obveznosti imajo do Crvene zastave, do elektrarne Morava in do drugih organizacij združenega dela, ki koristijo ta premog za obratovanje.

Japonska elektrarna na premog in nafto

Po podatkih japonske firme Tokyo Electric Power CO bodo kmalu pričeli poskusno obratovati v prvi japonski elektrarni, ki bo

Rudnik Plevlje dosegel rekord

Rudarji površinskega kopa Borovica premogovnika Plevlje so v septembru nakopali 136.000 ton premoga. V devetih mesecih so ga nakopali na tem kopu skupno 880.000 ton. Letošnji plan pa znaša 1 milijon ton. Tega bodo zagotovo dosegli in presegli. TE Plevlja je v devetih mesecih proizvedla skupno 693 milijonov kWh, s čimer je uresničila svoj plan v višini 95 %. Sicer pa je elektrarna letos stala tri mesece zaradi nenadne okvare rotorja generatorja. Odslej dela s polno močjo 210 MW. Letošnji plan TE Plevlja znaša 1 milijardo kWh in upajo, da ga bodo dosegli do konca leta, če ne bo prišlo do kakšnih okvar.

Proizvodnja premoga v SSSR

Proizvodnja premoga v SSSR je bila v prvih osmih mesecih letošnjega leta manjša za 2 milijona ton napram enakemu obdobju lanskega leta in je znašala 478 milijonov ton. Prav tako se je zmanjšala proizvodnja nafte za milijon ton in je znašala 411 milijonov ton. Povečala pa se je proizvodnja naravnega plina v prvih osmih mesecih od lanskim 351 na letošnjih 383 milijard m³.

TE Kosovo B redno obratuje

Nova TE Kosovo B je pričela oktobra redno obratovati. Elektroenergetski sistem naše države je s tem postal bogatejši za nadaljnjih 678 MW, pokrajina Kosovo pa je dobila vlogo še pomembnejšega proizvajalca električne energije. Po namenu in načinu gradnje je ta elektrarna v bistu jugoslovanski objekt. Pri gradnji je bilo zaposlenih okoli 3.000 delavcev iz vseh krajev naše države.

Proizvodnja premoga v devetih mesecih

V devetih mesecih letos so rudarji jugoslovanskih premogovnikov dobavili kupcem skupno 47,912.000 ton črnega in rjavega premoga ter lignita. V primerjavi s istim obdobjem leta 1983 je bila letošnja proizvodnja večja za 5,111.000 ton ali za 12 %. Po vsej verjetnosti bo proizvodni plan v letošnjem letu dosežen in z večjimi presežki najbrže ne bo možno računati iz raznih razlogov. V gospodarski zbornici Jugoslavije ugotavljajo, da ni na voljo dovolj železniških vagonov za prevoz premoga in to že vse letošnje leto. Primanjkuje tudi rezervnih delov za uvoženo mehanizacijo. Ponekod manjka več tisoč rudarjev za jamsko proizvodnjo. Nekatere organizacije združenega dela, ki so sicer dolžne imeti na zalogi določene količine premoga, le-teh ne oblikujejo zaradi pomanjkanja denarja oziroma predragega premoga. Struktura proizvedenega premoga je bolj zaskrbljujoča. V prvih devetih mesecih je bilo proizvedenih 39,150.000 ton lignita, to je 5,029.000 ton ali 14,7 % več kot lani v istem obdobju. Nekateri premogovni bazeni bi najbrže lahko izdobavili tudi večje količine premoga, če bi bile potrebe večje. Hidroelektrarne so namreč v letošnjem letu bolj obratovali in več proizvajale, pa tudi remontirali v TE so v določenih meri povzročili manjše potrebe po premogu. V proizvodnji rjavega premoga, ki naj bi v bodoče po programu zamenjal tekoča goriva s trdimi, ne bi mogli reči, da je proizvodnja

bistveno narasla. V devetmesečnem obdobju so proizvedli 8,407.000 ton rjavega premoga, kar je le 89.000 ton ali 1,1 % več kakor lani v istem obdobju. To kaže neodložljivo potrebo, da je treba prav na tem področju, to je v proizvodnji rjavega premoga, storiti več kot doslej, od odpiranja novih in do rekonstrukcij oziroma modernizacij obstoječih premogovnikov. Črni premog predstavlja s svojo proizvodnjo 385.000 ton v prvih devetih mesecih majhen delež v celokupni proizvodnji premoga. V letošnjih prvih devetih mesecih je bila proizvodnja manjša za 2,1 % napram lanskemu devetmesečnemu obdobju. Sicer pa so rudarji od decembra lanskega leta pa do septembra letos trikrat posekali rekorde. Dosegli so jih na temelju visokih učinkov, predvsem v rudnikih lignita na površinskih kopih. Takšnih uspehov pa ni bilo mogoče doseči v proizvodnji rjavega in črnega premoga. Največja mesečna proizvodnja je bila doslej dosežena v avgustu letos, ko so rudarji nakopali v vsej Jugoslaviji skupno 6,019.852 ton. Da bi dosegli večje in pomembnejše uspehe v proizvodnji premoga trenutno ni mogoče pričakovati, ker investicijska dela zaostajajo na široki fronti. Brez teh pa seveda ni novih dodatnih ton premoga. To je treba imeti pred očmi sprejemanja resolucije o ekonomskem in socialnem razvoju Jugoslavije za naslednje leto in za naslednje srednjeročno obdobje 1986—1990, pa tudi v projekciji razvoja države do konca tega stoletja.

Lignit v Makedoniji

Blizu Berova v Makedoniji so nedavno tega odkrili nahajališče lignita. Rezerve na tem območju cenijo na 2,5 milijona ton. Na nekaterih mestih leži premog le 80 m pod zemeljsko površino. Zavaljo tega bi ga bilo možno pridobivati tudi s površinskim kopom. Z vrtnami so strokovnjaki ugotavljali ležišča premoga tudi na drugih območjih. Zato je SR Makedonija odobrila za nadaljnje raziskave 50 milijonov din za dela v Maletševu. Za odpiranje rudnika Berovo so že izdelali investicijski program, ki obsega gradnjo več jaškov za geološke, tehnološke in geomehanske raziskave. Izdelujejo pa tudi ostalo dokumentacijo, ki je potrebna za odpiranje površinskega kopa. S proizvodnjo naj bi pričeli že prihodnje leto in naj bi znašala okoli 100.000 ton premoga na leto. Z novimi količinami premoga bi v dobršni meri pomagali v Makedoniji odpravljati enega najtežjih problemov njihovega gospodarstva, to je pomanjkanje energije.

Premog iz Bukovice pri Kninu

V Biovičinem selu na področju Bukovice je zagrebški geološki zavod odkril bogato nahajališče kakovostnega rjavega premoga. Računajo, da ga je na tem območju okoli 4,2 milijona ton, kar bi bilo za 20-letno eksploatacijo po 60.000 ton letno. Najverjetneje bodo zaupali proizvodnjo premoga delovni organizaciji Jadral. S proizvodnjo naj bi pričeli prihodnje leto.

TE Nikola Tesla B11 redno obratuje

Nova TE Nikola Tesla B11 v Obrenovcu je po desetih mesecih poskusnega dela pričela redno obratovati. Nov objekt ima moč 618,4 MW. Obratuje na premog. Elektrogo-

spodarstvo Srbije je z novim objektom precej povečalo svojo moč, in to za petino. Opremo so uvozili iz Francije, Švice, Poljske in Madžarske in je bila vredna 101 milijon dolarjev. Nova TE daje vsak dan od 13 do 14 milijonov kWh električne energije in zato dnevno potrebuje okoli 17.000 ton premoga. V času 10-mesečne poskusne proizvodnje je proizvedla 2,9 milijarde kWh električne energije. V začetku leta 1986 naj bi pričel obratovati tudi drugi agregat v termoelektrarni. Dokončno zgrajena TE v Obrenovcu bo imela precejšnjo zmogljivost.

Gradnja HE Djerdap 2

Na gradbišču HE Djerdap II delajo neprekinjeno dan in noč. Računajo, da bodo do 5. decembra letos že drugič pregradili Donavo pri Kusjaku. V tem času, dokler se voda ne bo pričela nabirati za novo pregrado, predstavniki investitorja in občin ter vasi urejajo izseljevanje prebivalcev iz naselij, ki jih bo zalila voda oziroma novo jezero. Potopljenih bo namreč 14 vasi, zato ni več dovolj časa, da bi urejanje teh tako pomembnih zadev za prebivalstvo odlagali na kasnejši čas. Predvideli so 5,3 milijarde din za urejanje oziroma varstvo bregov Donave, dejansko pa so jih vložili 4,27 milijarde din. Prebivalci ogroženih vasi so opozorili investitorja, da ne izpolnjuje obveznosti do njih.

Nova žičnica za prevoz rudarjev

Konec oktobra letos so v DO ESO — Elektrostrojna oprema, ki je združena v sozd FLL v Titovem Velenju, predstavili izpolnjeno sedežnico za prevoz rudarjev v jamah. Izdelana je iz domačih materialov in je plod tesnega sodelovanja strokovnjakov ESO in Rudnika lignita Velenje. Sedežnica ima večjo zmogljivost, je hitrejša, ima manjše prostornino, njena prednost pa je v možnosti prevoza po horizontalno in vertikalno lomljenih progah. V DO ESO bodo izdelovali to sedežnico tudi za druge naročnike.

Ameriški premog je predrag

Italijanska družba ENEL, ki je največji kupec ameriškega premoga v Evropi, se je odločila, da bo zmanjšala nakupe premoga v ZDA, če ne bodo znižali cene. Njihov premog je namreč za 5 dolarjev dražji kot premog iz Južne Afrike in iz nekaterih drugih držav. Ameriški premog je po 50,5 dolarja za tono, južnoafriški 45,10, poljski 45,15, sovjetski 46,20, avstralski pa po 48 dolarjev za tono. Družba ENEL bo letos uvozila skupno 8,35 milijona ton premoga, od tega le 2 milijona ton iz ZDA.

Zgrajena je največja hidroelektrarna na svetu

Dne 25. oktobra letos so na meji med Brazilijo in Paragvajem slovesno izročili namestu prvi dve turbini hidroelektrarne Itaipu na reki Parana. Ta meja na Brazilijo in Paragvaj. Ko bo obratovalo vseh 18 turbin, bo skupna zmogljivost te največje HE na svetu kar 12.600 MW, to pa je precej več od naših sedanjih zmogljivosti. Gradnja jezusa je veljala 15 milijard dolarjev. Prvi dve turbini imata moč po 700 MW. HE bo v celoti dograjena leta 1990. Največje breme pri gradnji je prevzela nase Brazilija oziroma njena vlada. Doslej sta bila največja elektrarniška jezova na svetu Grant Coulee v ZDA in Krasnojarsk v Sovjetski zvezi.

V Srbiji v bodoče več premoga

Konec oktobra tega leta so v Skupščini SR Srbije razpravljali o energetski problematiki Srbije. Ugotovili so, da na teritoriju ožje Srbije povprečno porabijo na prebivalca manj energije kot drugje v državi, v Evropi in po svetu. Pri porabi energije se ta republika vse bolj usmerja k premogu, saj ga ima največ, in to okoli 70 % vseh energetskih zmogljivosti. Ugotovili so, da so v zadnjih 15 letih nakopali precej manj kakovostnega premoga iz jamskega kopa, več pa slabših vrst iz površinskih kopov. Ugotavljali so tudi, da so cene premoga dolgo zadrževale pod cenami drugih vrst energije, zato so rudniki ubojožali in ponekod tudi zaprli vrata. Zdaj se spet vračamo k „črnemu zlatu“. V letu 1990 naj bi proizvodnja premoga v SR Srbiji dosegla 4,8 milijona ton premoga, od leta 1991 do 2000 pa bi se povečala še za približno 8 milijonov ton. Največje rezerve premoga imajo v lignitu, ki pa ima nizek toplotni izkoristek. V strukturi rezerv imajo v Srbiji okoli 4 % črnega premoga, 8 % rjavega premoga, rjavega lignita 14 % in navadnega lignita 74 %. Po dolgoročnem programu proizvodnje računajo, da bodo že leta 1985 nakopali, brez lignita 2,98 milijona ton, leta 1990 pa 4,38 milijona in leta 2000 5,8 milijona ton lignita za vplinjavanje. V proizvodnjo naj bi do leta 1985 vložili 1,5 milijarde dinarjev. Do leta 1990 nameravajo porabiti 1,4 milijarde din za sušenje lignita, 5 milijard za brikete in 500 milijonov dinarjev za raziskave. Za izkop jamskega premoga oziroma premoga, pridobljenega z jamsko eksploatacijo, pa naj bi do konca prihodnjega leta namenili še 11,228 milijarde din. Računajo, da bodo porabniki združevali sredstva in jih namenjali za financiranje proizvodnje premoga z ugodnimi posojili.

Smotrna poraba energije

Sredi oktobra je potekalo dvodnevno posvetovanje o smotni uporabi energije. Uvodno besedo je imel Rado Pavlovič, predsednik zveznega komiteja za energetiko in industrijo. Dejal je, da energetska politika Jugoslavije temelji na izkoriščanju domačih virov. Opredelitve smo sprejeli že leta 1974, to je pred desetimi leti, vendar jih ne uresničujemo. Zato smo še vedno odvisni od uvožene energije. Na posvetovanju so prebrali več kot dvajset referatov o celotni energetski politiki in problematiki mest, ki postajajo čedalje pomembnejši porabniki premoga, naftnih derivatov in električne energije. Govor je bil tudi o možnostih prihranka posameznih vrst energije v večjih mestih.

Polovica elektrike iz premoga

V ZR Nemčiji se je poraba električne energije lani povečala za 2,8 %, letos v prvem polletju pa za 5 %. Tri leta prej pa je poraba električne energije stagnirala. V TE so jo pridobili 32,6 % iz črnega, 26,9 iz rjavega premoga, jedrske elektrarne pa so dale 25 %, plinske elektrarne 5,84 %, vodne elektrarne 4,8 %, termoelektrarne na kurilno olje 1,1 %, iz sončne energije in drugih virov energije pa so pridobili 1,2 % električne energije. Skoraj dve tretjini proizvedene porabljene energije izvira torej v ZR Nemčiji iz premoga.

Pridobivanje premoga z vodo je predrago

Premog so s krampom in lopato kopali Kitajci že 1000 let pred našim štetjem, od 9. stoletja dalje pa ga kopljejo v Angliji, od 10. stoletja v Nemčiji, od 13. v Franciji in na ozemlju današnje Jugoslavije, kamor so rudarjenje prinesli izseljenci iz Saške. Pozneje je človeškim rokam pomagalo razstrelivo, v zadnjih desetletjih pa vse močnejši stroji, od pnevmatičnih svedrov in kladiv, do rezkalcev in velikih čelnih odkopnih strojev, ki so že precej robotizirani. V jami Hansa pri Dortmundu v ZR Nemčiji pa so začeli premog pridobivati tudi z vodo iz posebnega „topa“. S pritiskom 100 atmosfer brizgajo vodo v ostro omejenem curku. Za rudarje je tak način nevarnejši od večine mehanskih odkopnih naprav. Ta rudnik so leta 1973 zaprli, čeprav je obratovala ta jama prek 100 let in je prišla iz nje preko 100 milijonov ton premoga. Pridobivanje z današnjo mehanizacijo ni bilo rentabilno. V tem rudniku, ki so ga aktivirali, imajo še zaloge, blizu 9 milijonov ton, ki ležijo med 500 in 850 m globine v tankih plasteh od 0,8 do 1,8 m in še te so precej strme. Do delovišča dovajajo vodo pod pritiskom 100 atmosfer. Z vodnim „topom“ na posebnem podstavku kopač ureja curek iz „topa“ v navpični in vodoravni smeri. To lahko dela iz oddaljenosti 10 m. S tem je povezanih več naprav za uravnavanje delovnih postopkov. Strokovnjaki so ugotovili, da ima kopanje premoga z vodo eno večjo napako, in sicer to, da je izredno drago.

Cement v Anhovem s premogom

Sredi prihodnje leta bodo na peči nove anhovske cementarne vgradili naprave, s katerimi bodo nadomestili približno 15 % sedanjega goriva — zemeljskega plina s premogom. S tem bodo uresničili del svojih načrtov za postopen prehod na kurjenje v pečeh anhovske cementarne v celoti s trdim gorivom. V prodajni ceni cementa iz nove anhovske cementarne znaša delež stroškov za zemeljski plin kar 52 %. Ugotovili so, da lahko proizvodne stroške zmanjšajo le s cenejšim gorivom. Še pred 20 leti so vse jugoslovanske cementarne za gorivo uporabljale premog. Zaradi nizkih cen kurilnega olja so zato vse nove cementarne vgrajevale v peči le naprave za kurjenje z mazutom ali plinom. Spremenjeno razmerje med ceno plina in premoga pa je v zadnjem obdobju sprožilo razmišljanje in prizadevanja v domala vseh cementarnah v Jugoslaviji, da bi se vrnili k premogu. V Anhovem so ta načrt začeli uresničevati takoj in v stari cementarni že uporabljajo 80 % premoga. Pri vsaki toni, ki jo porabijo namesto plina, imajo skoraj 8.000 dinarjev manj stroškov. Prihodnje leto bodo pokurili 15 % manj plina, namesto njega pa 50 ton premoga in tako vsak dan prihranili skoraj 400.000 dinarjev. V pogledu varstva okolja ne bo težav, ker glavni filtri pri peči opravljajo svojo vlogo ne glede na vrsto goriva.

Raša — jama Tupljak, začetek del

Naši sodelavci iz do. RGD tozdr RIG preko RUDIS-a izdelujejo 1215 m dolg rov Tupljak. Z deli na tem objektu so pričeli pred kratkim. To je eden življenjsko pomembnih objektov jame Tupljak. Ko bo ta progla končana, bo možno ločiti staro jamo od nove s

posebnim izhodom. Služila pa bo tudi za ventilacijo in transport premoga. Ustje proge je oddaljeno od izvoznega jaška okoli 700 m in se nahaja na koti +60, na dnu pa -280 m, tako da bo znašal nagib vpadnika 16°. V njem bodo vgradili transportni trak širine 100 cm za transport premoga. Profil vpadnika pa bo omogočal vgraditi žičnico in progo, kar pa bo odvisno od njegove nadaljnje namembnosti. Rok za izgradnjo je 18 mesecev, stroški pa bodo znašali po načrtu 200 milijonov dinarjev.

Sicer pa je v okviru istrskih premogovnikov Raša živahno v investicijskem pogledu na več straneh. „Rudar“ iz Tuzle je namreč pričel z glavnimi deli vpadnika Koromačno in dobro napredujejo. Postavili pa so tudi več objektov, poleg naselja za delavce še kompresorsko postajo, jedilnico, delavnico itd. Odkop Koromačno se nahaja od kote +60 do kote -340 m, z njim pa bodo prišli do bogatega nahajališča premoga v Koromačni. Kako je s hidrološkimi pogoji je težko ugotoviti. Če bodo pozitivni, bodo pristopili k odpiranju rudnika. To je naš prvi premogovnik, ki se v dobrih delu spušča izpod gladine morja spričo njegove bližine. Zato bodo vpadnik v I. fazi izdelali le v dolžini 1662 m. Če bo rudnik odprt, bo letno daljal 350.000 ton premoga za bodočo TE Plo-min 2 in bo zaposloval okoli 830 rudarjev. Debelina premogovnega ležišča dosega ponekod tudi do 25 m. Obstaja pa možnost, da se ležišče premoga razprostira tudi pod morjem, s čimer bi se rezerve premoga zelo povečale.

Makedonija — novi premogovniki

Premogovnik Suvodol s površinskim kopom, ki posluje v sestavi Rudarsko energetskega kombinata Bitola, je eden najmlajših premogovnikov v naši državi. Prve količine lignita so nakopali sredi maja 1981. Od takrat pa do konca junija letos so v tem rudniku nakopali prek 4 milijone ton premoga, ki je v prvi vrsti namenjen za TE v sestavi REK Bitola. Industriji, široki porabi pa so v tem času dobavili okoli 120.000 ton premoga. Premogovnik je opremljen z najsoodobnejšo mehanizacijo in obstoječe zmogljivosti so dimenzionirane za letno proizvodnjo štirih milijonov ton premoga, kolikor znašajo potrebe obeh blokov z močjo po 210 MW. Letos rudnik ne dosega načrtovane proizvodnje. Razlogov za nedoseganje je več. V glavnem pa potrebe TE narekujejo način in vlogo tega rudnika, pa tudi višino njegove proizvodnje. Sicer pa na tem premogovniku posvečajo veliko pozornost aktiviranju novih nahajališč premoga na lokaciji Vranjevci—Brod—Gnjeto. V teku so večletna geološka rudarska raziskovanja. Strokovnjaki so ugotovili, da leži na tem območju prek 140 milijonov ton premoga. S prejšnjimi 195 milijoni ton rezerv na področju Suvodola in z novimi nahajališči v jugovzhodnem delu Palagonije, Kajmakčalan, računajo na možno eksploatacijo prek 330 milijonov ton premoga, katerega povprečna kalorična vrednost znaša 7570 joulov oziroma 1811 kcal. Pospešeno izdelujejo tudi študije za odpiranje novih premogovnikov, ki tvorijo temeljni pogoj za obratovanje še dveh novih blokov TE Bitola 3 in 4. Postavitve tretjega bloka in rudnika Suvodol II je že

vsebovana v dolgoročnem programu postavitev novih elektroenergetskih objektov v Makedoniji, zato pričakujejo, da jih bodo zagotovo tudi postavili.

Rudnik Mostar — rekordi in odrekanja

Mostarski rudarji so letos presegli načrtovane naloge in nakopali več premoga kakor lani. Pravijo, da to zanje ni nikakršna novost, ker so rudarji navajeni, da od njih pričakujejo rekorde in odrekanja. Produktivnost se je povečala nad načrtovano. V devetih mesecih letos pa so nakopali skupno

193.502 tona premoga ali 7 % več kot lani v istem obdobju. Plan je določal namreč 180.000 ton za devet mesecev. Do konca leta naj bi ga nakopali skupno 250.000 ton. Zadnja leta se je ekonomski položaj tega premogovnika precej izboljšal. Na to so vplivale predvsem nove cene premoga, vendar pa imajo druge skrbi. Ta rudnik je eden najstarejših v naši državi, vendar v modernizacijo naprav in opreme v preteklih letih niso mnogo vlagali, kar se je odražalo na rentabilnosti proizvodnje. Zadnja leta pa vsak četrti dinar od ustvarjenega dohodka izlo-

čajo za razširitev materialne osnove. Tako je pred dvema letoma dokončana modernizacija površinskega kopa z nabavo nove opreme, večja sredstva so namenjali tudi za odpiranje novega rudnika. Perspektiva za mostarske rudarje je odpiranje novih nahajališč. Nov rudnik bodo zgradili na lokaciji Cin blizu starega objekta, kjer so ugotovili 20 milijonov novih zalogo premoga. To bo omogočalo proizvodnjo v višini 350.000 ton letno v naslednjih desetih letih. (tl)

V nekaj vrstah

Gasilci so preizkusili znanje

V četrtek, 25. oktobra, so vse poklicne, industrijske prostovoljne gasilske enote iz Trbovelj preizkusile svoje znanje. V okviru meseca varnosti so gasilci izvedli obsežno vajo na območju tozda GRAMAT in toplarne v naselju Opekarna. Kot vedno so tudi tokrat vsi sodelujoči pokazali svoje solidno znanje in usposobljenost.

V Hrastniku sprememba zazidalnega načrta

V centru občine Hrastnik je bilo še do nedavnega predvideno po zazidalnem načrtu, da bi zgradili blizu vhoda v jamo Ojstro štiri individualne stanovanjske hiše. Spremenjeni zazidalni načrt pa predvideva pozidavo tega območja z večjim stanovanjskim blokom s 45 stanovanji.

25 let VEKŠ, priznanja sodelavcem in organizacijam

Visoka ekonomsko-komercialna šola v Mariboru je oktobra proslavila svoj 25-letni obstoj. Ob tej priložnosti so podelili raznim organizacijam in posameznikom priznanja za dolgoletno organizirano delovanje. To priznanje sta dobila tudi RUDIS ter Lidija Češnovar, bivša sodelavka Revirske delavske univerze v Trbovljah, sedaj upokojenka. Čestitamo!

Ženski krožek pri Društvu upokojencev v Hrastniku

Pri Društvu upokojencev v Hrastniku že nekaj časa deluje ženski krožek. Ukvarja se z izdelovanjem makramejev, pletenjem in ostalimi ročnimi deli. Letos so tudi v okviru tedna upokojencev pripravile razstavo svojih izdelkov. Dobro sodelujejo tudi z osnovno šolo Heroja Rajka in vodijo šolske krožke. Po drugi strani pa je delovanje ženskega krožka pri Društvu upokojencev v Hrastniku pomembno tudi v pogledu družabnosti oziroma razširitve družabnega življenja.

Medobčinsko posvetovanje SZDL

V sredo, 24. oktobra, je bilo v Trbovljah medobčinsko posvetovanje krajevnih organizacij SZDL ter krajevnih skupnosti. Od 32 krajevnih skupnosti se je udeležilo posvetovanja 28 s skupno 58 delegati. Razpravljali so o vlogi družbenopolitičnih organizacij v krajevnih skupnostih, aktivnosti društev in organizacij, delu krajevnih konferenc SZDL,

izvajanju kadrovske politike v KS, politični odgovornosti pri uresničevanju nalog posebnosti pri vodilnih in vodstvenih delavcih, delu delegacij, o nesklepčnosti sej delegacij, delovanju občinskih konferenc SZDL, o povezovanju in vlogi ZK, premajhni prisotnosti sindikata — za to naj bi ustanavljali koordinacijske odbore sindikatov, izrazili pa so zadovoljstvo nad delom ZZB NOV. Namen posveta je bil, da bi dosegli večjo koordinacijo vseh dejavnikov v krajevnih skupnostih in povečanje učinkovitosti tako delegatov kakor tudi dela družbenopolitičnih organizacij, društev in drugih organizacij, pa tudi o rekrutiranju kadrov iz društev in drugih organizacij.

Konferenca svetov potrošnikov

Koncem oktobra so se sestali v Trbovljah člani občinske konference sveta potrošnikov. Na posvet so povabili tudi predstavnike Trgovskega podjetja 1. junij. Govor je bil o možnostih diskontne prodaje nekaterih artiklov, o skrbi za splošno oskrbo občanov in ne le za uspeh trgovskega podjetja, večjem interesu trgovcev za prožnejšo, iznajdljivejšo ponudbo in prodajo pa tudi za smotrnejšo prodajo kruha. Le-tega ponavadi ob 14. uri zmanjka. Govor je bil tudi o slabi organizaciji in ponudbi, ki je bila na letošnjem Zasavskem sejmu.

Razširitev telefonske centrale PTT

PTT podjetje Trbovlje je pripravilo načrte za dozidavo obstoječe zgradbe avtomatske telefonske postaje na Trgu revolucije v Trbovljah. Sedanje naprave so v celoti izkoriščene in ni na voljo drugih prostorov, kamor bi lahko namestili naprave za nove naročnike. Po drugi strani pa je treba dvigniti tudi kvaliteto poštnih oziroma telefonskih storitev. Predračunska vrednost nove gradnje znaša po cenah iz leta 1982 28 milijonov din, sedanja vrednost pa že 54 milijonov din, kolikšna bo dejanska vrednost, je odvisno od raznih podražitev. Z gradnjo prizidka nameravajo pričeti aprila prihodnje leto. Glede na to, da sami nimajo dovolj sredstev, računajo na združevanje sredstev na področju posameznih občin. Ključ združevanja sredstev po občinah je naslednji: Trbovlje 49,5 %, Hrastnik 18,6 %, Zagorje 21,9 % in Laško 9,6 %. Ko bo prizidek dokončan in nabavljene nove naprave, bo možno povečati število priključkov za 2.000 novih naročnikov.

Tečaj za računalnikarje

Revirska delavska univerza Trbovlje je s sodelovanjem Zasavskega računskega centra pričela 5. novembra s tečajem za računalnikarje tako mlade kakor tudi odrasle.

Knjižnica v Zagorju je premajhna

Knjižnica v Zagorju ima svoje prostore v kulturnem centru — Delavskem domu. Prostori pa so spričo povečevanja števila knjig, pa tudi zaradi pomanjkanja čitalnice postali pretesni. Trenutno ima knjižnica v svojem knjižnem fondu 24.500 knjig. Na občana odpade 1,4 knjige, medtem ko je popreček v Sloveniji dve knjigi na občana. Zelo dobre stike imajo s knjižnico Toneta Seliškarja v Trbovljah. Prizadavajo si, da bi del spodnjih prostorov v Delavskem domu adaptirali in tako pridobili prostore za čitalnico in za nove knjige. Kljub prostorski stiski je knjižnica dobro urejena in občani radi zahajajo vanjo.

Sindikalna politična šola v Hrastniku

Medobčinski svet Zveze sindikatov Trbovlje organizira s sodelovanjem občinskih svetov Zveze sindikatov Hrastnik, Trbovlje in Zagorje sindikalno politično šolo v Hrastniku. Organizirali so jo v okviru svojega programa družbeno-političnega izobraževanja članov sindikalne organizacije. V organizaciji oziroma izvedbi te šole sodeluje Revirska delavska univerza Trbovlje. Pričela se je 9. novembra in bo trajala do 14. decembra letos. Udeleženci se bodo seznanili z najaktualnejšimi nalogami Zveze sindikatov v političnem in gospodarskem področju, s posebnim ozirom na uresničevanje ciljev dolgoročnega razvoja gospodarske stabilizacije. Šola poteka vsak petek ves dan in ob sobotah dopoldne. Obiskujejo jo člani kolektivov raznih delovnih in drugih organizacij.

Predstava mikror računalnikov

Od 11. do 14. novembra je bila v Dolenjskem domu v Zagorju razstava mikror računalnikov in temu ustrezne strokovne literature. Pripravili so jo Raziskovalna skupnost in Občinska konferenca ZSMS Trbovlje ter Kulturni center — Delavski dom. V okviru razstave so pripravili okroglo mizo. Razgovor je potekal o računalništvu nasploh, pa tudi o računalniški obdelavi podatkov. Ogledali so si tudi delo računalnika v SGD Beton v Zagorju.

Gasilci so preizkusili znanje

V četrtek, 25. oktobra, so vse poklicne, industrijske prostovoljne gasilske enote iz Trbovelj preizkusile svoje znanje. V okviru meseca varnosti so gasilci izvedli obsežno vajo na območju tozda GRAMAT in toplarne v naselju Opekarna. Kot vedno so tudi tokrat vsi sodelujoči pokazali svoje solidno znanje in usposobljenost.

V Hrastniku sprememba zazidalnega načrta

V centru občine Hrastnik je bilo še do nedavnega predvideno po zazidalnem načrtu, da bi zgradili blizu vhoda v jamo Ojstro štiri individualne stanovanjske hiše. Spremenjeni zazidalni načrt pa predvideva pozidavo tega območja z večjim stanovanjskim blokom s 45 stanovanji.

25 let VEKŠ, priznanja sodelavcem in organizacijam

Visoka ekonomsko-komercialna šola v Mariboru je oktobra proslavila svoj 25-letni obstoj. Ob tej priliki so podelili raznim organizacijam in posameznikom priznanja za dolgoletno organizirano delovanje. To priznanje sta dobila tudi RUDIS ter Lidija Češnovar, bivša sodelavka Revirske delavske univerze v Trbovljah, sedaj upokojenka. Čestitamo!

Ženski krožek pri Društvu upokojencev v Hrastniku

Pri Društvu upokojencev v Hrastniku že nekaj časa deluje ženski krožek. Ukvarja se z izdelovanjem makramejev, pletenjem in ostalimi ročnimi deli. Letos so tudi v okviru tedna upokojencev pripravile razstavo svojih izdelkov. Dobro sodelujejo tudi z osnovno šolo Heroja Rajka in vodijo šolske krožke. Po drugi strani pa je delovanje ženskega krožka pri Društvu upokojencev v Hrastniku pomembno tudi v pogledu družabnosti oziroma razširitve družabnega življenja.

Medobčinsko posvetovanje SZDL

V sredo, 24. oktobra, je bilo v Trbovljah medobčinsko posvetovanje krajevnih organizacij SZDL ter krajevnih skupnosti. Od 32 krajevnih skupnosti se je udeležilo posvetovanja 28 s skupno 58 delegati. Razpravljali so o vlogi družbenopolitičnih organizacij v

krajevnih skupnostih, aktivnosti društev in organizacij, delu krajevnih konferenc SZDL, izvajanju kadrovske politike v KS, politični odgovornosti pri uresničevanju nalog posebnosti pri vodilnih in vodstvenih delavcih, delu delegacij, o nesklepčnosti sej delegacij, delovanju občinskih konferenc SZDL, o povezovanju in vlogi ZK, premajhni prisotnosti sindikata — za to naj bi ustanavljali koordinacijske odbore sindikatov, izrazili pa so zadovoljstvo nad delom ZZZ NOV. Namen posveta je bil, da bi dosegli večjo koordinacijo vseh dejavnikov v krajevnih skupnostih in povečanje učinkovitosti tako delegatov kakor tudi dela družbenopolitičnih organizacij, društev in drugih organizacij, pa tudi o rekrutiranju kadrov iz društev in drugih organizacij.

Konferenca svetov potrošnikov

Koncem oktobra so se sestali v Trbovljah člani občinske konference sveta potrošnikov. Na posvet so povabili tudi predstavnike Trgovskega podjetja 1. junij. Govor je bil o možnostih diskontne prodaje nekaterih artiklov, o skrbi za splošno oskrbo občanov in ne le za uspeh trgovskega podjetja, večjem interesu trgovcev za prožnejšo, iznajdljivejšo ponudbo in prodajo pa tudi za smotnejšo prodajo kruha. Le-tega ponavadi ob 14. uri zmanjka. Govor je bil tudi o slabi organizaciji in ponudbi, ki je bila na letošnjem Zasavskem sejmu.

Razširitev telefonske centrale PTT

PTT podjetje Trbovlje je pripravilo načrte za dozidavo obstoječe zgradbe avtomatske telefonske postaje na Trgu revolucije v Trbovljah. Sedanje naprave so v celoti izkoriščene in ni na voljo drugih prostorov, kamor bi lahko namestili naprave za nove naročnike. Po drugi strani pa je treba dvigniti tudi kvaliteto poštne oziroma telefonske storitve. Predračunska vrednost nove gradnje znaša po cenah iz leta 1982 28 milijonov din, sedanja vrednost pa že 54 milijonov din, kolikšna bo dejanska vrednost, je odvisno od raznih podražitev. Z gradnjo prizidka nameravajo pričeti aprila prihodnje leto. Glede na to, da sami nimajo dovolj sredstev, računajo na združevanje sredstev na področju posameznih občin. Ključ združevanja sredstev po občinah je naslednji: Trbovlje 49,5 %, Hrastnik 18,6 %, Zagorje

21,9 % in Laško 9,6 %. Ko bo prizidek dokončan in nabavljene nove naprave, bo možno povečati število priključkov za 2.000 novih naročnikov.

Tečaj za računalnikarje

Revirska delavska univerza Trbovlje je s sodelovanjem Zasavskega računskega centra pričela 5. novembra s tečajem za računalnikarje tako mlade kakor tudi odrasle.

Knjižnica v Zagorju je premajhna

Knjižnica v Zagorju ima svoje prostore v kulturnem centru — Delavskem domu. Prostor pa so spričo povečevanja števila knjig, pa tudi zaradi pomanjkanja čitalnice postali pretesni. Trenutno ima knjižnica v svojem knjižnem fondu 24.500 knjig. Na občana odpade 1,4 knjige, medtem ko je popreček v Sloveniji dve knjigi na občana. Zelo dobre stike imajo s knjižnico Toneta Seliskarja v Trbovljah. Prizadavajo si, da bi del spodnjih prostorov v Delavskem domu adaptirali in tako pridobili prostore za čitalnico in za nove knjige. Kljub prostorski stiski je knjižnica dobro urejena in občani radi zahajajo vanjo.

Od 11. do 18. novembra je bila v prostorih letnega kopališča v Trbovljah razstava malih pasemskih živali. Pripravilo jo je Društvo rejcev malih živali Trbovlje. (tl)

Srečanje mladih ob dnevu OZN v Črnomlju

Dne 26. oktobra je bilo v Črnomlju osrednje praznovanje dneva OZN v Sloveniji. Udeleženci so si ogledali film o razorožitvi in pripravili okroglo mizo na to temo. Praznovanje je bilo povezano s praznovanjem obletnice obstoja OZN klubov po šolah. Višek prireditve je bil v Jurjevanski dragi v Črnomlju.

Izobraževanje članov ZK

Dne 12. novembra se je pričel v Trbovljah trimesečni seminar devetnajstih članov ZK iz vseh treh zasavskih občin. Organiziralo in izvedlo ga je Medobčinsko študijsko središče politične šole CK ZKS Trbovlje. To je že osma generacija slušateljev. Predavatelji bodo večino časa namenili seminarskemu načinu dela. Slušatelji se bodo seznanili s filozofskimi, sociološkimi, ekonomskimi in družbenopolitičnimi temami.

Zanimivosti — zanimivosti

Nafta in zemeljski plin

Strokovnjaki cenijo, da je na svetu dosegljivih količin nafte okoli 2000 milijard sodčkov. Svetovna proizvodnja je leta 1976 znašala 21,7 milijarde sodčkov. Razmerja med ocenjenimi zalogami nafte, proizvodnjo in ostankom zalog se zelo pogosto in hitro menjajo. Skoraj vsak dan smo priča novicam o novih najdiščih nafte, višini proizvodnje, pa tudi preostalih zalogah. Za vsako novo nahajališče pa je potrebno vložiti vse večja sredstva, ker je čedalje težje dosegljiva (globina vrtanja, vrtnalne ploščadi na morju, težje dostopni in oddaljeni kraji itd.). Uspehi npr. v Severnem morju pa dajejo ugodna znamenja za naslednja obdobja.

Glede ocen svetovnih rezerv zemeljskega plina je še težje in se med seboj zelo razlikujejo. Svetovne rezerve naj bi znašale okoli 283,2 bilijona m³, od tega pa je bilo nad 50 bilijonov m³ že izčrpanih. Velik del rezerv je le teoretičnih, nedostopnih. Kljub temu naj bi zaloge zemeljskega plina zadoščale še za približno 150 let. Ob skupnem energetskem potencialu virov je zemeljskega plina le 4,8 % vse razpoložljive energije.

Skrb za energijo na Kitajskem

Kitajska se je v okviru svojega programa ekstenzivne in intenzivne politike ottila projektata za postavitev okoli 90.000 vaških elektrarnic, ki imajo v povprečju po 70 kW. Za

majhna naselja to zaleže. Izvajajo pa tudi velike projekte. Pri znanih Treh soteskah na srednjem toku reke Jangcekiang bodo zgradili hidroelektrarno z močjo 25.000 MW in bo dvakrat večja celo od HE Itaipu v Braziliji, ki so jo pred kratkim predali delnemu namenu. Preselili bodo več kot 2 milijona prebivalcev, ker bo njihove domove in polja zalila voda ogromnega jezera. Pospešeno pa gradi majhne elektrarne z generatorji, velikosti iskričje, ki dajejo tok za razsvetljavo, pogonjajo mline, žage in stroje v majhnih delavnicah, za namakanje riževih polj itd. To pot ubirajo tudi Francozi. Zavezajo se za gradnjo miniaturnih HE z močjo manj od 2 MW. (tl)

Sodelovanje RUDIS-a pri gradnji jeklarne v Jesenicah

Dne 18. oktobra t.l. so predstavniki poslovne skupnosti RUDIS iz Trbovelj podpisali s predstavniki železarne Jesenice pogodbo o dobavi opreme za jeklarno dve na Jesenicah. Bilo je 27 ponudnikov iz vse Jugoslavije. Pogodba zajema dobavo in montažo domače ter montažo tuje opreme. Skupno bo to okoli 7.000 ton elektro in strojne opreme ter montaža 800 ton tuje opreme. Gradbeni del bo izvajal ljubljanski GRADIS. Vrednost vseh del in dobav bo znašala okoli 6,5 milijarde dinarjev. Pomembno je to, da gre skoraj v celoti za domačo opremo.

PEKO razširil svoje prostore

Koncem oktobra je tovarna obutve PEKO — tozd v Trbovljah odprl nove prostore, ki so jih postavili poleg obstoječih v Gabrskem. V novi del tovarne so preselili skladišča, pisarne, delavnice ter menzo. Stare prostore pa so namenili izključno le za proizvodnjo. Za zgraditev novega prizidka so porabili 60 milijonov dinarjev. Dogradili so ga v sedmih mesecih. Tozd v Trbovljah izdelava vsak mesec okoli 65.000 parov zgornjih delov za čevlje. Precej izvažajo v ZR Nemčijo in Sovjetsko zvezo. Prihodnje leto nameravajo v tem tozdu zaposliti še sto delavcev, tako da jih bo skupno že 500.

Cesta ob Savi Trbovlje — Zagorje

V času, ko pripravljamo gradivo za to številko našega glasila, še ni povsem jasno, če bo cesta ob Savi med Trbovljami in Zagorjem dejansko tudi zgrajena in usposobljena za promet. Generalni izvajalec tega cestnega odseka je Slovenija ceste — Tehnika Ljubljana, tozd Visoke gradnje. Dela uspešno izvajajo kljub številnim težavam. Pogosto pa jim nagajajo tudi visoke vode, saj vemo, da je bilo letošnje leto dokaj bogato s padavinami. Zgradili so precej obrežnih škarp in nasipov. Dogovorjeno je bilo, da naj bi bila cesta na tem odseku gotova do 26. novembra letos, to je do dneva republike.

Teden Društva upokojencev je mimo

Društvo upokojencev Trbovlje je pripravilo v času od 22. do 27. oktobra svoj tradicionalni teden upokojencev, tokrat pod pokroviteljstvom Občinskega sveta Zveze sindikatov Trbovlje. Od 15. do 27. oktobra so potekala športna tekmovanja v kegljanju, balinanju, streljanju in šahu. Dne 22. oktobra je pripravila Delavska godba Trbovlje koncert v naselju upokojencev v Koloniji 1. maja, dne 23. oktobra ob 11. uri je bila v likovni galeriji Trbovlje v Delavskem domu odprta likovna razstava slikarke Stanke Jenko iz Izo-le. Ob tej priložnosti je nastopil ženski pevski zbor in tercet tega zbora pod vodstvom Karmen Štefanec in ob navzočnosti številnih članov in gostov iz Nové Gorice. Pol ure kasneje je bila v predavalnici Delavskega doma podpisana slavnostna listina o pobratenju Društva upokojencev Trbovlje in Društva slovenskih upokojencev goriške pokrajine iz Italije. Za trboveljsko društvo je listino podpisal predsednik Milan Kožuh, za Goriško pa prav tako njihov predsednik Mile Pavlin. Ob tej priložnosti je nastopil moški pev-

ski zbor Društva upokojencev Trbovlje in mešani zbor gostov. Spregovorjenih pa je bilo tudi nekaj spodbudnih besed tako z ene kot druge strani. 25. oktobra popoldan je bila v gledališki dvorani Delavskega doma kulturna prireditev za občane, stare nad 70 let. Na proslavi so nastopili moški in ženski pevski zbor ter tamburaši društva upokojencev. Po končani proslavi pa je bila v avli Delavskega doma manjša pogostitev teh občanov. Dne 27. oktobra pa so kulturniške skupine Društva upokojencev pripravile koncert v krajevnih skupnostih Alojza Hohkrauta in v Kleku.

Gradnja novih stanovanj

Na Trgu revolucije v Trbovljah, v neposredni sosesčini rudniškega gasilskega doma, grade na mestu, kjer je doslej stalo več manjših zgradb in rudniška vrtnarija, tri nove stanovanjske stolpnice. Z gradnjo so pričeli maja. Prva stolpnica naj bi bila zgrajena do konca prihodnjega leta. Poleg teh objektov bodo zgradili tudi zaklonska in uredili zunanjo okolico. V imenu kupcev je investitor Stanovanjska skupnost Trbovlje, gradbena dela pa izvaja SGD Beton, tozd Operativa Zasavje, Trbovlje.

Toplarna — zamuda pri dograditvi in ogrevanju

Na območju Opekarne poleg obstoječe Toplarne so v zadnjih mesecih postavili nov objekt toplarne. Dela naj bi bila po prvotnih predvidevanjih končana 15. oktobra. Ta datum pa je bil prestavljen na 15. november. Vse pa kaže, da bodo dela končana v celoti morda šele za dan republike. Iz dosedanje toplarne so izločili dva kotla na mazut, tako sta obratovala v prvih jesenskih dneh le dva kotla na premog z zmogljivostjo 9,3 MW. S tem pa so ogrevali zdravstvene objekte, vrtnice ter dom upokojencev, deloma tudi stanovanja, medtem ko v glavnem poslovnih prostorih niso ogrevali. Nov kotel bo imel zmogljivost 15 MW, tako da bo znašala skupna zmogljivost 24,3 MW energije, kar pa je še premalo za ogrevanje vseh že doslej priključenih objektov. Za normalno ogrevanje bi namreč potrebovali 28 MW toplotne energije. Tudi nov kotel bodo kurili s premogom. Po vsej verjetnosti bo investitor, to je Samoupravna komunalna skupnost Trbovlje, moral pristopiti k postavitvi še enega kotla z močjo 15 MW. Generalni izvajalec del je RUDIS Trbovlje. V tem okviru so postavili poleg starega opekarniškega dimnika tudi nov železobetonski dimnik. (tl)

Gradnja telovadnice pri šoli Alojza Hohkrauta

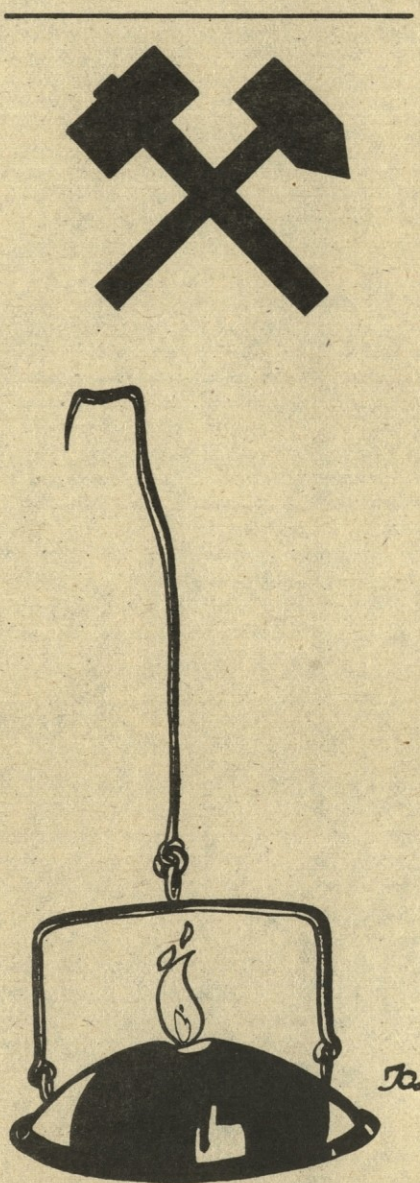
Potem ko so v začetku septembra dokončali notranja obnovitvena dela v osnovni šoli PE Alojza Hohkrauta v Trbovljah, so delavci SGD Beton, tozd Operativa Zasavje, Trbovlje, pričeli na bivšem dvorišču pred šolo graditi novo telovadnico. Gradnja bo končana predvidoma do aprila prihodnjega leta. To je zadnja šola v Trbovljah, ki bo dobila telovadnico. Doslej so porabili za obnovitvena dela 68 milijonov din. Dela financirajo iz občinskega samoprispevka.

V Črnomlju odprli spominsko ploščo

Ob 40-letnici ustanovitve Društva novinarjev Slovenije so 20. oktobra odkrili spominsko ploščo v Črnomlju, Semiču in Ručetni vasi. Ob tej priložnosti so se sestali udeleženci prvega in drugega tečaja propagandistov in vojnih dopisnikov. Na srečanje je prišlo veliko število še živečih nekdanjih urednikov in novinarjev partizanskega radia in tiska.

RUDIS — uspeh v Alžiriji

RUDIS iz Trbovelj je v začetku oktobra t.l. predal firmi Sonipex v Alžiriji prvo tovarno obutve, ki so jo jugoslovanske delovne organizacije zgradile v Frendi. Pri gradnji, opremljanju, projektiranju, šolanju kadrov, postavitvi tehnologije in uvajanju proizvodnje so sodelovale številne delovne organizacije iz Jugoslavije. Dnevno naredijo v tej tovarni 5.400 parov čevljev. Hkrati je pričela poskusno obratovati že druga podobna tovarna v El Bayathu, tretjo pa gradijo v Bou Saadi. Za vsako od teh tovarn bo RUDIS dobil po 25 milijonov dolarjev za kritje vseh stroškov izvajalcev. Dogovarjajo pa se še za gradnjo četrte tovarne čevljev in za nekatera druga dela v Alžiriji.

Industrijsko gasilsko društvo termoelektrarne Trbovlje

Že od začetka gasilskega društva v DO TET se je porajala misel, da bi v svoje vrste včlanili tudi ženske. Od zamisli smo prešli do sklepa Upravnega odbora gasilskega društva. Uresničitev sklepa se je potem odlašala iz leta v leto. Letos, ko se je popestrila dejavnost društva na vseh področjih, se je uresničila tudi ta dolgoletna želja. Po obsežni akciji, ki je stekla v mesecu požarne varnosti v naši delovni organizaciji pod vodstvom Ivana Restarja, je pristopne izjave izpolnilo in oddalo osemindvajset žensk, zaposlenih v termoelektrarni, kar je bilo veliko presenečenje za vse nas v Upravnem odboru društva. Tako smo na svoji 5. redni seji Upravnega in Nadzornega odbora IGD TT 19.10.1984 v svoje vrste sprejeli vseh osemindvajset novih članic.

Sprejem novih članic smo organizirali na malo bolj svečan način v ponedeljek, 29.10.1984, ob prisotnosti vodilnih, političnih in samoupravnih organov elektrarne v našem gasilskem domu. Po ogledu gasilskega doma in pozdravnem govoru predsednika društva Metoda Mravljaka je besedo prevzel podpredsednik društva Ivo Restar, ki je orisal gasilsko organizacijo in pomen članic v njej.

Vsi se zavedamo, da je delo članic v gasilski organizaciji lahko vsestransko. Pojavljajo se kot funkcionarke, svetovalke, vzgojiteljice, operativke, voditeljice raznih akcij, organizacijsko preventivne delavke in pri opravljanju raznih administrativnih zadev. Poudaril je tudi, da članice opravljajo pomembno delo s področja varstva pred požarom, civilne in narodne zaščite, splošnega

Industrijsko gasilsko društvo DO Termoelektrarne Trbovlje je sprejelo 10. oktobra letos v svoje vrste 28 novih članic (foto: S. Weiss)

ljudskega odpora ter pri uresničevanju družbene samozaščite. Nadalje je govoril o sodelovanju z enotami CZ, ki se je izkazalo za zelo koristno med člani in članicami, saj je skupno in tovariško delo prvi pogoj za kvalitetno opravljanje nalog. Da lahko članice uspešno opravljajo te naloge, jim je potrebno strokovno znanje. Zato bo naše društvo v zimskem času organiziralo razna predavanja in tečaje za vse nove članice in na koncu še izpite za gasilke. Zaključil pa je z naslednjimi besedami:

„S spoznavanjem tradicij gasilske orga-

nizacije, s spoznavanjem vsega tistega, kar označuje naše geslo — v službi ljudstva na pomoč! — bomo še bolj krepili ženske vrste in prispevali svoj delež k razvoju gasilske organizacije, to pa zlasti v duhu humanizma, ki je hkrati tudi temelj naše samoupravne socialistične skupnosti.“

Po končanem sprejemu smo za vse prisotne organizirali skromno malico in tovariško srečanje.

Člani UO IGD TET se javno zahvaljujemo vsem vodilnim v TET za vsestransko pomoč pri ustanavljanju ženske gasilske enote.

Streliško tekmovanje delavcev DO TET

Streliško tekmovanje članov kolektiva DO Termoelektrarna z zračno puško. Potekalo je v organizaciji ZRVS na Smrekarjevini na Podmeji v septembru letos. (foto: E. Gonelli)

Aktiv ZRVS Termoelektrarne Trbovlje je pretekli mesec organiziral streliško tekmovanje za moško in žensko ekipo DO TET. Potekalo je na Smrekarjevini, ne toliko z namenom doseganja vrhunskih rezultatov kot množičnosti in zainteresiranosti za tovrstna tekmovanja, saj je navsezadnje to širšega pomena vseh nas do SLO družbene samozaščite. Streliškega tekmovanja se je udeležilo lepo število delavcev Termoelek-

trarne Trbovlje, kar kaže, da bi bilo potrebnih še več tovrstnih srečanj in tekmovanj. Ne nazadnje pa je bil namen tekmovanja tudi izbrati najboljše tekmovalce v Termoelektrarni Trbovlje. Iz rezultatov je razvidno, da je v DO TET precej dobrih strelcev, katere pa bi bilo treba še nadalje usposabljaliti in pridobiti ter vzgajati še ostale delavce v tej smeri.

Podružbljanje splošnega ljudskega odpo-

Moški:

1. Igor Herman
2. Marjan Lapornik
3. Metod Mravljak

Ženske:

1. Sonja Gonelli
2. Olga Ganter
3. Darja Zupan

ra in družbene samozaščite se kaže tudi v tem, da sta to tekmovanje skupno organizirala aktiv ZRVS — Športno rekreativno smučarsko društvo DO TET, ki je prve tri tekmovalce nagradilo. Prvo uvrščeni tekmovalci in tekmovalka sta dobila deset, druga dva peti in tretje uvrščena dve celodnevni smučarski karti. Po zaključku tekmovanja je bilo tudi tovariško srečanje, ki je potekalo v družabnem in veselem razpoloženju.

Udeleženci tekmovanja in delavci Termoelektrarne Trbovlje predlagamo, da tovrstna tekmovanja še večkrat organiziramo, ker niso pomembna samo zaradi SLO in DSS, temveč tudi iz bližajoč ustrvarjajo in krepijo odnose med delavci in naše delovne organizacije.

Franco Vozelj

Kadrovske vesti od 1. 10. 1984 do 31. 10. 1984

Prihodi

DO ZPT

TOZD PH: Fazlić Sadik II - pom. zun. del., Laca Mihajl - vozač, Sitar Ignac - učnik, Seljekovič Ibrahim - kop. pom. Deželak Franc - učnik, Vran Anton - učnik, Bunderšek Joško - učnik, Muharemovič Mehmed - kop. pom.

TOZD P-OJ.: Filipovič frano - učnik, Tomažič Mirko - učnik, Jelica Jozo - učnik, Marič Ivo - učnik, Leskovšek Jurče - učnik.

TOZD RESD-Hr.: Biderman Mitja - strojni teh. - pripravnik, Glinšek Ernest - pom. del. v delav.

DS PD-Hr.: Zakrajšek Roman - pom. delavec.

RŠC Hrastnik: Simerl Bogdan - prof. telesne vzgoje.

TOZD PT: Džuzdanovič Mensur - učnik, Krljkar Boris - vozač, Hribar Drago - vozač, Mehimovič Kadir - vozač, Delić Ahmet - vozač, Džaferovič Zlatko - vozač, Mejremič Hamid - kop. pom., Hokič Muharem - kop. pom. Markuljevič Miloš - vozač.

TOZD RESD-Trbovlje: Kolčan Vesna - izv. manj zahtev. el. opravil, Kreže Jože - elektro delovod.

TOZD Sep. Trbovlje: Sladič Marjan - učnik, Felicijan Alojz - učnik, Jocič Jovan - učnik, Božič Marjan - manip. s svetilkami.

DS PD-Trbovlje: Golob Branka - čistilka, Brglez Miha II - svetilkar, Volmut Sonja - razd. hrane v menzi in pomoč v kuhinji.

TOZD P-Kot.: Lebar Andrej - učnik, Hace franc 5. - učnik, Frajhar Zdravko - učnik, Maletič Ljubo - učnik, Avdič Mirdad - učnik, Umek Leopold - učnik, Pavičič Jozo - učnik.

TOZD RESD-Zagorje: Vukič Tone - elektro tehnik, Urbanija Franc - del. na RESD, Razpotnik Andrej - pom. elekt.

DS PD-Zagorje: Zatler Mihaela - kopališč. nik.

DO TET

TOZD TVN: Bidjovič Danijel - ključavničar

DS SS: Breznikar Mojca - posl. manipul., Štendler Vlado - dipl. ing. elekt.

DO IMD

TOZD SIMD: Miklavčič Jože - preobl. kov.

DO RGD

TOZD RIG: Potparič Radomir - vozač, Kanžužar Rado - elekt. teh. priprav., Mehovič Faiz - kop. pom., Halilović Himzo - vozač, Razpotnik Srečko - vozač, Marikanović Nebojša - vozač, Hodžić Fikret - kop. pom., Zdovc Mihael II. - vozač, Orsag Radoslav - vozač, Medved Jožef - vozač, Matela Vinko - vozač, Ivešič Zarko - vozač, Salihović Sabir - vozač, Kovač Mihael - vozač, Paligorič Mijo - kopač, Dadič Luka - vozač, Džido Stanko - kop. pom., Bojović Momir - vozač, Lutovac Branko - kop. pom., Bojović Zoran - vozač,

Slenc Erik - kop. pon., Bilalić Sejdačija - vozač, Delić Sakig - kopač, Šabnič Munib - vozač, Gradaškič Avdo - vozač.

TOZD ESMD: Lukač Martin - električar, Jovič Miloš - šofer

TOZD GRAMAT: Dedič Vahid - vrtalec v kamnolomu, Huseljč Rago - vzdrž. stroj. napr. III., Jelkič Drago - zlag. opeke

DS SS DO RGD: Kovač Adolf - dipl. ing. rud., Lasič Danica - dipl. oec. priprav.

Odhod:

DO ZPT:

TOZD PH: Dizdarevič Nuhan - kop. pom. - pren. v posk. dobi, Fijavž Marjan - kopač - samov. prek., Hočevar Drago - učnik - discip. odpust, Mastnak Mirko - nadzornik - upokojen, Samastur Stane - kop. pom. - discip. odpust, Kovačič Stane - učnik - discip. odpust, Škobic Nikola - učnik - spor. prek., Maletič Ljubo - učnik - spor. prek., Bodo Zoran - učnik - samov. prek., Duratovič Izet - učnik - samov. prek., Mularič Muhamed - učnik - samov. prek., Šintler Milan - učnik - spor. prek., Klepej Janez - učnik - discip. odpust, Kovač Jože - uprav. trans. in trak. - upokojen, Vasič Žarko - učnik - samov. prek., Baš Miroslav - učnik - discip. odpust, Horjak Milan I. - pom. zun. del. - v JLA.

TOZD P-Oj.: Škoporc Ivan - vozač - upokojen, Frajle Jože - učnik - discip. odpust, Gorenc Marjan - učnik - discip. odpust, Repar Zdravko - učnik - discip. odpust, Zakrajšek Roman - pom. zun. del. - na RESD-Hr., Klenovšek Ferdinand - vozač - samov. prek., Žagar Anton - strelec - upokojen, Ivanetič Jože - učnik - samov. prek., Skale Ivan - uprav. trans. in trak. - upokojen, Šimec Peter - učnik - v posk. dobi s str. delavca

TOZD RESD-Hr.: Zakrajšek Roman - zun. del. - na PD-Hr.

TOZD PT: Vodnik Peter - kopač - upokojen, Bajda Henrik - izl. jal. iz prem. - za dol. čas, Hanžekovič Vlado - izl. jal. iz prem. - za dol. čas, Sadušek Milan II. - vozač - spor. prek., Kulović Safet - vozač - spor. prek., Bečirovič Omer - kopač - v JLA, Vozelj Franc III. - strelec - upokojen, Omerović Halil - kop. pom. - v JLA, Kern Jože II. - vozač - v JLA, Krajšek Stojan - vozač - v JLA, Pečnik Jože II. - izl. jal. iz prem. - v JLA, Merzelj Zdravko - vozač - v JLA, Karahasanović Mehdi - kopač - v JLA, Ružnič Hasan - vozač - spor. prek.

TOZD RESD-Trb.: Krajnc Silvo - stroj. el. in pnev. mot. - upokojen, Kolman Cvetko - jam. električar - v šolo, Logar Drago - del. na RESD-u - upokojen, Žertek Toni - električar - v JLA

TOZD Sep. Trb.: Maurič Marjan - vozač - umrl, Markuljevič Miloš - vozač - na PT, Trivunčević Milovan - učnik - v JLA, Pjevič Mehmedalija - učnik - v JLA, Juršič Stane -

učnik - v JLA, Perc Roman - sep. del. - v JLA, Koželj Janko - učnik - v JLA, Rotter Stane - učnik - v JLA, Vukovič Izток - vozač - za dol. čas

DS PD-Trb.: Žalar Alojz - pom. del. - upokojen

TOZD RŠC Trb.: Mejremič Hamid - kop. pom. - discip. odpust

TOZD P-Kot.: Požun Matej - učnik - pren. v posk. dobi, Klopčič Ivan - stroj. jam. nakl. - upokojen, Huseljč Rago - učnik - samov. prek., Žalar Franc - kopač - samov. prek., Aščič Pero - kop. pom. - samov. prek., Hraštovec Alojz - strež. mehaniz. - invalid. upokojen, Cencelj Leopold II. - učnik - v JLA

TOZD RESD-Zag.: Bregar Andrej - ključavničar - v JLA, Majstorovič Boško - kovinar - v JLA

DS SS ZPT: Dolinar Miloš st. - vodenje oprav. v sploš. in kadr. sekt. ZPT - umrl.

DO TET

TOZD PEE: Bidjovič Danijel - ključavničar - na VN, Razpotnik Aleksander - strojni tehnik - spor. prek., Zalaznik Boris - delavec - discip. odp., Kopir Martin - delavec - spor. prek., Perc, Ivan - ključavničar - spor. prek.

TOZD VN: Štendler Vlado - dipl. ing. elekt. v DS SS

DS SS TET: Dolar Stanko - delavec - inv. upok.

DO RGD

TOZD RIG: Korbar Stanko - stroj. el. in pnev. mot. - upokojen, Zaplotnik Janez - kopač - samov. prek., Anič Mladen - kopač - samov. prek., Memić Muharem - vozač - samov. prek., Škrgič Rasim - kopač - upokojen, Perše Hinko - kopač - upokojen, Sajovec Andrej - jam. nadzornik - upokojen, Jan Joško - vozač - v JLA, Čaušević Halid - vozač - odpuščen v posk. dobi, Memić Hasan - kopač - v zapor, Kamber Zlatan - vozač - odpuščen v posk. dobi, Jesenšek Tanja - čistilka - spor. prek., Kazimerović Radenko - kopač - samov. prek., Grebenec Miha - kopač - samov. prek., Smajlovič Fahir - vozač - samov. prek.

TOZD GRAMAT: Kreže Jože - vodenje el. in stroj. vzdr. - spor. prek., Radojčić Ibro - učnik - v JLA, Volčanšek Pavel - vzornik prem. odra - discip. odp., Radojčić Djordje - zlag. opeke - discip. odp., Gerger Vladimir - pomočni opekar - discip. odp., Golouh Drago - vzdr. stroj. napr. II. - spor. prek.

DS TSO: Gošte Mojca - ekonomski tehnik - za določen čas.

Srečno!

Kadrovski sektor DS ASO

Humor in anekdote

Že dve uri stojijo lovci in čakajo, ko končno le pride srnjak. Eden od lovcev šepetaje pravi: — Ta že lahko napravi testament, dvigne puško in pomeri ter ustreli. Drugi lovec mu reče: — Glej, že teče po advokata.

* * *

— Zakaj si ne omislite kakšnega otroka? vpraša žabec drugega žabca. — Oh, jaz bi rad, toda moja žena se tako boji štokelj.

* * *

— Čudovito obleko imaš, Ema, reče mlada žena prijateljici. To je gotovo zadnji krik. — Ne, se smeje ta. — To je predzadnji krik. Zadnjega bo izpustil moj mož, ko bo videl račun.

* * *

Dva artista se oglasita pri direktorju nekega cirkusa. Prvi vzame iz manjšega kovčka velik kamen in težko kladivo. Kamen položi na glavo svojega tovariša, vzame kladivo in razbije kamen. — Odlično! vzklikne direktor. — Kaj pa imate v tistem velikem kovčku? — Tablete proti glavobolu, reče drugi artist.

* * *

Skupina turistov je obiskala ognjenik Vezuv v južni Italiji. Neka starejša turistka nena doma začne jokati. — Zakaj pa jokate, vendar, ljuba? jo je sočutno vprašal eden od turistov. — Oh, je vzdihnila, — Vezuv me tako spominja na mojega pokojnega moža, tudi on je strašno rad kadil.

* * *

Janez iz Trbovelj vpraša Jožeta iz Hrastnika. — Ti, ali veš, da bomo v Trbovljah podrli najvišji dimnik v Evropi. — Ja, zakaj pa? se začudi Jože. — Zato, ker dela senco ta mlemu, se odreže ta.

Milan Kovač

Glasilo Srečno izdaja SOZD Revirski energetski kombinat Edvarda Kardelja, n. sol. o., 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12. Izhaja mesečno. Družbeni organ glasila je časopisni svet — predsednik Albin Hauptman.

Glasilo ureja uredniški odbor: Jože Kirič, Franc Zgalin, Slavi Guna, Boris Jesenšek, Štefan Štrók, Vladimir Breznik, Stanko Drnovšek, Dragica Bregant, Janez Oberžan (odgovorni urednik), Tine Lenarčič (urednik).

Naklada 3400 izvodov.

Priprava Reprostudio Mrežar, Ljubljana. Tisk KTL — TOZD TIKa Trbovlje. Za članke kolektiva SOZD REK Edvarda Kardelja je časopis brezplačen. Rokopisov, fotografij, skic, risb itd., ne vračamo.

Po mnenju republiškega sekretariata za informacije št. 421-1/74 z dne 9. 1. 1974, spada glasilo „Srečno“ med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljnega davka od prometa proizvodov.

Opravičilo

V oktobrski številki našega glasila smo objavili v članku izpolnjevanje delovnega načrta od 1.1. do 15. 10. 1984 napačne podatke:

RŠC	14.560	—	+ 14.560	100,0	—
PK Lakonca	134.605	130.004	+ 4.601	96,6	410

pravilno se glasi:

RŠC	14.560	—	— 14.560	— 100,0	—
PK Lakonca	134.605	130.004	— 4.601	96,6	410

Bralcem se za napake opravičujemo.

Delovna akcija mladincev rudnika Senovo

Zadnjo oktobrsko soboto smo mladinci OO ZSMS Rudnika Senovo preživeli delovno. Dogovorili smo se z mladinci OŠ XIV. divizije na Senovem in skupaj organizirali delovno akcijo, da bi uredili in očistili okolico rudniškega objekta.

Kljub temu, da so dolino pod Bohorjem zagrinjali strnjeni oblaki in da so nam že grozile prve deževne kaplje, smo se vseeno ob dogovorjeni uri zbrali pred rudniškimi garažami. Pričakovali smo sicer malo večjo udeležbo, toda najbrž so se nekateri zbal dežja ali pa so imeli še kaj postoriti v vinogradih in na poljih. No, to nam ni skalilo dobre volje. Razdelili smo se po skupinah. Ker se je bližal dan mrtvih, je prva skupina prišla za delo pri spomeniku padlih borcev in uredila okolico, druga skupina pa je počistila dvorišče pred stavbo, kjer imajo svoje prostore senovski upokojeenci. Ko smo tu delo končali, smo se prestavili še na prostor pred rudniško garažo, pograbili smo

listje okoli izobraževalnega centra ter očistili cesto, ki pelje na separacijo in nakladališče premoga. Kljub razliki v letih, je bilo vzdušje odlično. Osnovnošolci so nam pripovedovali o svojih teževah s strogimi učitelji, da bodo zaslužili denar za končni izlet, z nabiranjem starega papirja, stekla in železa, mi pa smo jim pripovedovali o delu rudarjev.

Vsi mladi smo res zagnano delali in se trudili, da bi čim boljše opravili svoje delo. Starejši, ki so prihajali mimo, so nas pohvalili in vzpodbujali, da bomo tudi s tem pripomogli za boljši jutri nas vseh.

Po delovni akciji smo se vsi zbrali ob skromni malici in se dogovorili za nadaljnje sodelovanje in pomoč. Poslovili smo se z besedami: „Bilo je lepo. Vidimo se kmalu na naslednji akciji.“

Gorazd Pozvek

Plačilni dan. Nekateri rudarji so zadovoljni, nekateri so pričakovali več. Posnetek je iz Zagorja. (foto: B. Klančar)